

Οικονομική επισφάλεια και απογευματινές παραστάσεις

Ενας βασικός λόγος που αρκετοί πιστοί θεατρόφιλοι παρακολούθησαν φέτος λιγότερες θεατρικές παραστάσεις είναι η οικονομική επισφάλεια, όπως είπαν στην «Κ». «Από την COVID-19 και μετά, το θέατρο έγινε η πιο ευχάριστη έξοδός μου, όμως από φέτος τα εισιτήρια είναι πολύ ακριβά κι ενώ όλα γύρω μας έχουν μια αυξητική τάση, ο μισθός μένει σταθερός: έτσι, αυτόματως περιορίζει τα έξοδα», λέει η 32χρονη Αθανασία Μωραγιάννη, η οποία φέτος μείωσε τις θεατρικές εξόδους σε μία φορά ανά δύο μήνες, από τρεις φορές τον μήνα παλαιότερα. Η δυσκολία αυτή δεν πέρασε απαρατήρητη από τους θεατρικούς παραγωγούς, οι οποίοι υποστηρίζουν πως οι τιμές των εισιτηρίων είναι ήδη χαμηλές για να καλύψουν τα έξοδα μιας παραγωγής. «Φέτος νιώσαμε ότι η αγοραστική δύναμη του κοινού μειώθηκε πολύ. Το ευρύ κοινό δεν μπορούσε να ανταποκριθεί σε παραστάσεις με εισιτήριο άνω των 23 ευρώ, ενώ βλέπουμε ότι ο κόσμος κυνηγάει πολύ τις προσφορές», σημειώνει ο κ. Λυκιαρδόπουλος.

«Επιλέγουν εστιατόριο»
Αντιστοίχως και η 45χρονη Σοφία Μαρατίδου, ενώ μέχρι πέρσι συνδύαζε με την παρέα της το θέατρο με το φαγητό, φέτος έχει μειώσει τις θεατρικές εξόδους, όπως και οι φίλοι της. «Οι περισσότεροι τώρα προτιμούν να κάνουν μόνο μία έξοδο και επιλέγουν το εστιατόριο. Μοιάζει πολυτέλεια να συνδυάζουμε και τα δύο σε αυτή τη συγκυρία», συμπληρώνει. Ο οικονομικός παράγοντας επηρεάζει και τη συμπεριφορά του κοινού κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Σύμφωνα με τον κ. Κατσαρίδη, «οι καθημερινές πλέον είναι πολύ δύσκολες, πράγμα που φέρνει από τη μεγάλη πτώση στον αριθμό εισιτηρίων που κόβονται την Τετάρτη και την Πέμπτη σε σχέση με το Σαββατοκύριακο, ενώ παραστάσεις που παίζονταν Δευτερότητα δεν πήγαν όσο καλά θα μπορούσαν, όπως η παράδειγμα συνέβη με το “Hotel Amour”». Αυτό σχετίζεται με τη συνολικότερη μείωση των εβδομαδιαίων εξόδων, αλλά και με το γεγονός πως «ο κόσμος πλέον νιώθει πολύ κουρασμένος, θέλει οι παραστάσεις να ξεκινούν νωρίτερα», συμπληρώνει ο κ. Κατσαρίδης. Σε αυτό συνηγορεί και ο κ. Λυκιαρδόπουλος, ο οποίος σημειώνει πως «ενώ πάντα η βραδινή παράσταση του Σαββάτου ήταν η πιο δυνατή της εβδομάδας, πλέον η απογευματινή τη συναγωνίζεται και πολλές φορές την ξεπερνάει. Ο κόσμος προτιμά να πάει νωρίς θέατρο, να δει μετά φίλους για ποτό και να επιστρέψει νωρίς σπίτι. Αλλά αν οι συνθήκες μας». Από την άλλη, ο κ. Τάγαρης αναφέρει πως αν μια παράσταση είναι πολύ καλή, θα γεμίσει οποιαδήποτε ημέρα της εβδομάδας.

Στιγμιότυπο από τον «Ταρτούφο», της Ελενας Μαυρίδου, που ανέβηκε στο Αλκυονίδες. Στο κέντρο διακρίνεται η Χριστίνα Τσάφου και αριστερά της η Βασιλική Τρουφάκου.

Το θεατρικό κοινό κουράστηκε

Παραγωγοί και θεατές μιλούν στην «Κ» για τις προκλήσεις της δύσκολης σεζόν που ολοκληρώθηκε

Της **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΣΑΒΒΙΔΗ**

«Η σχέση μου με το θέατρο είχε γίνει βουλιμική τα τελευταία χρόνια. Ακολουθούσα συγκεκριμένους σκηνοθέτες που με ενδιέφεραν, σε βαθμό που καταβρόχθιζα τη μια παράσταση μετά την άλλη χωρίς ανάσα. Πλέον, προσπαθώ να μετατρέψω το FOMO (fear of missing out) σε JOMO (joy of missing out). Είναι εντάξει, δηλαδή, να χάσεις και μια “παραστασάρα”», μας λέει η Ειρήνη Αρνιακού, 50 ετών, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους φέτος έχει μειώσει τις θεατρικές εξόδους κατά 50% σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές. Πρόκειται για μια μεταξύ των είκοσι θεατρόφιλων με τους οποίους επικοινωνήσε η «Κ» διερευνώντας τα σημάδια της σταδιακής εξασθένησης της ορμής με την οποία το κοινό είχε γεμίσει τα θέατρα μετά την πανδημία. Οι αιτίες; Η οικονομική πίεση, η κόυραση από τα διαρκή sold out των δημοφιλών παραστάσεων και τις ανάγκες να κλείνει κανείς εισιτήριο μήνες νωρίτερα.

Τα πρώτα σημάδια κόπωσης φάνηκαν από την έναρξη της σεζόν, με το «Dracula» σε σκηνοθεσία Θάνου Παπακωνσταντίνου, μια φιλόδοξη παραγωγή που ανέβηκε τον Οκτώβριο με στόχο να διανύσει όλη τη σεζόν στο θέατρο Πόρτα, αλλά κατέβηκε εκτάκτως τον Δεκέμβριο. Μέτρια προσέλευση είχαν παραστάσεις όπως η «Δόλα» σε σκηνοθεσία Χρίστου Σουγάρη, που ανέβηκε στο Παλλάς, ο «Ταρτούφος» σε σκηνοθεσία Ελενας Μαυρίδου στο θέατρο Αλκυονίδας, το «Κέκι» σε σκηνοθεσία Θανάση Ζερίτη, στο θέατρο Εμπορικών. «Φέτος ήταν μια δύσκολη χρονιά που διαρκώς μας απασχολούσε το πώς θα φτιάσει ο κόσμος στο θέατρο, σε σχέση με τις προηγούμενες σεζόν όπου τα πράγματα κυλούσαν πιο εύκολα», σημειώνει ο κ. Ζερίτης.

«Αυτή ήταν μία από τις πιο δύ-

σκολες χρονιές για το θέατρο», επιβεβαιώνει και ο Πάνος Κατσαρίδης, καλλιτεχνικός διευθυντής της εταιρείας παραγωγής Prime Entertainment, που χειρίζεται τα θέατρα Ακροπόλ, Πόρτα, Άλμα, Βασιλάκου, ενώ και ο θεατρικός παραγωγός Γιώργος Λυκιαρδόπουλος της εταιρείας «Λυκόφως» συμφωνεί με αυτήν την εκτίμηση. Η «Λυκόφως», που ανεβάζει παραγωγές μεταξύ άλλων στα θέατρα Πορεία, Παλλάς, Σύγχρονο Θέατρο, Αμφι-Θέατρο, κατέγραψε, όπως μας είπε ο κ. Λυκιαρδόπουλος, συνολικά μεγάλη πτώση εσόδων. «Παραστάσεις που περιμέναμε να πάνε πολύ καλά δεν πήγαν και παραστάσεις που πήγαιναν ήδη καλά σε προηγούμενες σεζόν, φέτος είχαν μειωμένες εισιράξεις», σημειώνει ο ίδιος και προσθέτει ότι ήταν ένα φαινόμενο που «είχαμε να δούμε από την εποχή που ξεκινούσε η οικονομική κρίση».

Η διεθνής συγκυρία

Η μεγαλύτερη μείωση στις προπωλήσεις εισιτηρίων φαίνεται να παρατηρήθηκε ιδιαίτερα από τον Ιανουάριο του 2026, ενώ και η διεθνής συγκυρία έπαιξε τον ρόλο της. «Μετά τον πόλεμο που συμβαίνει δίπλα μας ζήρισε λίγο η κατάσταση», ανέφερε ο Μάριος Τάγαρης των ομώνυμων θεατρικών επιχειρήσεων, που έχουν στην κατοχή τους 11 θέατρα, μεταξύ των οποίων τα Αλκυονίδας, Βεάκη, Βέμπο, Προσκήνιο κ.ά. Ο κ. Τάγαρης παραμένει ωστόσο αισιόδοξος, καθώς ήταν μια καλή χρονιά για τα θέατρα της εταιρείας του, αν και παρατηρεί πως «υπάρχουν πλέον πάρα πολλές σκηνές στην Αθήνα, ορισμένες χωρίς καν άδεια, αλλά και υπερπληθώρα παραστάσεων, η οποία κάπου θα σταματήσει».

Από την πλευρά του ο Νίκος Μαρούλης, συνιδιοκτήτης της πλατφόρμας εισιτηρίων Ticket Services, επιβεβαιώνει πως φέτος καταγράφεται μείωση των πωλήσεων εισιτηρίων σε σχέση με τα

χρόνια μετά την πανδημία. «Δεν είμαστε στα ίδια επίπεδα με τις σεζόν 2023-2024 και 2024-2025. Έχουμε πτώση της τάξης του 10%, η οποία παρατηρήθηκε τους τελευταίους μήνες, ειδικά τον Μάρτιο και τον Απρίλιο». Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, η πτώση αυτή αποδίδεται στο ότι «το Πάσχα, άρα και η Κυριακή των Βαΐων όπου παραδοσιακά λήγει η χειμερινή θεατρική σεζόν, φέτος έπεσαν πολύ νωρίς. Αυτό συμπα-

«Οι νεότερες γενιές των 25-35 έρχονται να αντικαταστήσουν τους παλιούς και πιστούς θεατρόφιλους των άνω των 50. Πρόκειται για το κοινό του TikTok, με μεγάλη διάσπαση προσοχής, που θέλει κωμωδίες, ενώ τα κλασικά έργα δεν λειτουργούν πια», λέει ο θεατρικός παραγωγός Γιώργος Λυκιαρδόπουλος.

ρασύρει και την προώθηση των καλοκαιρινών παραστάσεων, που και αυτή δεν ξεκίνησε εγκαίρως. Το πιο σοβαρό κατά τη γνώμη μου, όμως, είναι πως ο κόσμος βομβαρδίζεται διαρκώς, όχι από τις βόμβες του Ιράν, αλλά από τις ειδήσεις για την ακρίβεια». Η «Κ» επικοινωνήσει και με την πλατφόρμα εισιτηρίων More, αλλά δεν έλαβε απαντήσεις.

Ασφαλείς επιλογές

Παρατηρώντας ποιες παραστάσεις έβγαλαν γεμάτες τη σεζόν, είναι εμφανές πως το κοινό προτίμησε τη σιγουριά

σκυνοθετών που εμπιστεύεται, όπως ο Άρνης Μπινιάρης με τη «Δίκη» και ο Δημήτρης Καραντζάς με το «Cleanse», επαναλήψεων όπως τα «170 τετραγωνικά», «Η Μηνάνη του Τούρινγκ», η δημοφιλών πρωταγωνιστών, όπως το «Τέλος του Παιχνιδιού» με τους Μάκη Παπαδημητρίου και Γιώργο Χρυσόστομου, «Το πάρτι της ζωής μου» με την Ελένη Ράντου και το «Όνειρο ενός γελοίου» με τον Άρη Σερβετάλη. Όπως επισημαίνει ο κ. Ζερίτης, «οι νέες παραστάσεις δυσκολεύονται περισσότερο από τις επαναλήψεις, διότι χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να γίνουν γνωστές και δεν τον έχουν». Συνεπώς, το κοινό στρέφεται σε ασφαλείς επιλογές, καθώς πλέον, όπως αναφέρει ο κ. Τάγαρης «έχει εκπαιδευτεί και αντιλαμβάνεται λίγο πιο γρήγορα τι είναι καλό και τι όχι», αφήνοντας μικρότερο περιθώριο στην τυχαία ανακάλυψη.

Η φθορά των «sold out»

Στις πολύ γνωστές παραστάσεις θέλουν να πάνε όλοι. Ετσι, πολλοί θεατρόφιλοι λένε στην «Κ» πως έχουν την αίσθηση ότι όλα είναι «sold out», ενώ η φετινή σεζόν δείχνει το αντίθετο. Αυτή η στρεβλή εντύπωση αποθαρρύνει μεγάλο μέρος του κοινού, που νιώθει να πιέζεται από την έλλειψη διαθεσιμότητας σε κοντινές ημερομηνίες για όσα θα ήθελε να δει, αλλά και από τη δυσκαμψία των θεάτρων σε περίπτωση ανάγκης μεταφοράς του εισιτηρίου. «Είναι δύσκολο να προγραμματίζεις από τα Χριστούγεννα ποια παράσταση θα δεις τον Απρίλιο. Δεν θέλω να κανονίζω να πάω θέατρο σαν να κλείνω ταξίδι με αεροπλάνο», μας λέει η κ. Μωραγιάννη, η οποία αντιλαμβάνεται πως «υπάρχει ντόρος γύρω από ορισμένες παραστάσεις οι οποίες γίνονται sold out και τελικά άλλες που δεν ακούγονται τόσο είναι πολύ πιο αξιόλογες. Για παράδειγμα, από τις πιο μικρές δουλειές μου άρεσε φέ-

τος πάρα πολύ το «Πίτσιμπούργκο» στο Δώμα του Θεάτρου του Νέου Κόσμου».

Ταυτόχρονα, οι θεατρικοί παραγωγοί προσπαθούν να σκιαγραφήσουν το προφίλ και τις ανάγκες του νέου θεατρικού κοινού που αναδύθηκε μετά την COVID-19 και γέμισε μαζί με τις αισθήσεις. «Οι νεότερες γενιές των 25-35 έρχονται να αντικαταστήσουν τους παλιούς και πιστούς θεατρόφιλους των άνω των 50. Πρόκειται για το κοινό του TikTok, με μεγάλη διάσπαση προσοχής, που θέλει κωμωδίες, δεν κυνηγάει τόσο τους τηλεοπτικούς αστέρες διότι δεν βλέπει τηλεόραση πλέον, ενώ τα κλασικά έργα δεν λειτουργούν πια. Νιώθω πως είναι σαν να αλλάζει γενιά το κοινό του θεάτρου», παρατηρεί ο κ. Λυκιαρδόπουλος.

Τι θα φέρει η νέα σεζόν

Με βάση τη φετινή εικόνα, προκύπτει το εύλογο ερώτημα του πώς θα κινηθούν οι παραγωγοί την επόμενη σεζόν. Η «Λυκόφως» δεν σχεδιάζει τεράστιες παραγωγές, ενώ θα κινηθούν με λιγότερες παραστάσεις», λέει ο κ. Λυκιαρδόπουλος. Την ανάγκη για μείωση των παραγωγών επισημαίνει και ο σκηνοθέτης Θανάσης Ζερίτης, σύμφωνα με τον οποίο «του χρόνου τα πράγματα θα είναι χειρότερα, διότι αυτή η υπερπροσφορά θα βγει εις βάρος μας», ενώ προσθέτει πως «το να γίνεται τόσο πολλές παραστάσεις σημαίνει πως φτιάχνονται πιο γρήγορα και πιο πρόχειρα». Από την άλλη πλευρά ο κ. Τάγαρης δηλώνει πως θα κάνει περισσότερες παραγωγές, «ενώ ανοίγω με και ένα νέο χώρο προς τα τέλη του έτους», ενώ ο κ. Κατσαρίδης εκτιμά πως του χρόνου «θα οδηγηθούμε σε διάθωση της κατάστασης, με μείωση των παραγωγών, για να μπορέσουμε να τις στήριξουμε και επικοινωνήσουμε καλύτερα. Μην χάσουμε και την ποιότητα στον βωμό της ποσότητας».

«Κάν’ το όπως το Netflix», μαθήματα για 50 Έλληνες κινηματογραφιστές

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

«Σε αυτό το masterclass θα μάθετε όλες τις τεχνικές που απαιτούνται ώστε να γράψετε έναν επιτυχημένο “πilot” σειράς, που θα τραβήξει αμέσως την προσοχή του κοινού σας», υπόσχεται ένα από τα μαθήματα που προσφέρει η Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα του Netflix, η οποία είναι πλέον διαθέσιμη (υπό προϋποθέσεις) και στους Έλληνες δημιουργούς. Απότοκο του μηνυονίου συνεργασίας που υπογράφηκε ανάμεσα στη διαδικτυακή πλατφόρμα και στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Οπτικοακουστικών Μέσων και Δημιουργίας, το κοινό εκπαιδευτικό πρόγραμμα στοχεύει «στην ενίσχυση των επαγγελματιών δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια νέων ευκαιριών για την ελληνική δημιουργική βιομηχανία, μέσα από πρόσβαση

σε διεθνή τεχνονγνωσία και σύγχρονες εκπαιδευτικές πρακτικές», όπως αναφέρεται στη χθεσινή ανακοίνωση του οργανισμού.

Τι θα μάθουν όμως οι 50 Ελληνίδες και Έλληνες δημιουργοί (25 σεναριογράφοι και 25 σκηνοθέτες) που θα επιλεγούν κατόπιν αξιολόγησης για το πρόγραμμα; Η «συγγραφή ενός μόντζου», η «συγγραφή ενός κωμικού pilot» και η «μεταφορά βιβλίου στην οθόνη» είναι μερικοί από τους τίτλους των διαδικτυακών μαθημάτων-σεμιναρίων, που θα μπορούν να παρακολουθήσουν οι ενδιαφερόμενοι. Για όσους το θέλουν υπάρχουν και πιο εξειδικευμένες επιλογές, όπως το «δίνοντας εξαιρετικές σημειώσεις στο μοντάζ» ή η «εξιστόρηση με βάση τον ήχο». Αυτά και άλλα θέματα καλύπτονται μέσα από βίντεο-οδηγούς, masterclass, μεθοδολογίες ανάπτυξης και εξειδικευμένους

«Η τέχνη του πιλότου» είναι μάθημα, με τους Αλ Γκάουφ και Μάιλς Μίλαρ να εξηγούν πώς έχτισαν το πρώτο επεισόδιο της δημοφιλούς σειράς «Wednesday».

εκπαιδευτικούς πόρους, που έχουν δημιουργηθεί ειδικά για την πλατφόρμα από δημιουργούς σειρών, σεναριογράφους, σκηνοθέτες και καλλιτεχνικά στελέχη του Netflix.

Η αλήθεια είναι πως ουκ ολίγοι κινηματογραφιστές παγκοσμίως –και σίγουρα πολλοί Έλληνες– είναι επικριτικοί σχετικά με τις περιφημες «συνταγές» του Netflix, οι οποίες συχνά έχουν ως αποτέλεσμα διαφορετικές μεταξύ τους τηλεοπτικές σειρές ή ταινίες να μοιάζουν ύποπτα ομογενοποιημένες. Στην περιγραφή π.χ. του μαθήματος με τίτλο «Η τέχνη του πιλότου», διάρκειας 10 διδακτικών μονάδων, αναφέρεται ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί να παρακολουθήσει τους Αλ Γκάουφ και Μάιλς Μίλαρ να εξηγούν πώς έχτισαν τον πιλότο της δημοφιλούς σειράς «Wednesday», ενώ παρέχεται ακόμη πρόσβαση στη «μυστική σάλτσα» των δύο επιτυχημένων

δημιουργών «για να φτιάξετε τον τέλειο πιλότο». Παρ’ όλα αυτά, αποτελεί σίγουρα σημαντικό εφόδιο για κάποιον νέο, επίδοξο κινηματογραφιστή η συμμετοχή (ενός έτους) σε μια εκπαιδευτική διαδικασία όπως αυτή του Netflix. Η πλατφόρμα άλλωστε δραστηριοποιείται τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας, με πιο πρόσφατο παράδειγμα τα γυρίσματα του «Emily in Paris» στη Μύκονο, κάτι που μπορεί να ανοίξει πολυτιμες επαγγελματικές πόρτες στους Έλληνες δημιουργούς. Οι υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν τις αιτήσεις τους στην ιστοσελίδα του ΕΚΚΟΜΕΔ έως τις 10 Ιουνίου, ενώ η αξιολόγηση τους θα πραγματοποιηθεί από μια ομάδα καταξιωμένων επαγγελματιών του οπτικοακουστικού χώρου, όπως οι Διονύσιος Χαμιώτης, Φένια Κοσσίβιτσα, Τόνια Σωτηροπούλου, Βασίλης Κεκάτος κ.ά.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΥΟΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελώς: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηπού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδρομική, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφημένο ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

26.

TRANSITION AS
A RESPONSIBILITY
(NOT A TREND)

KATHIMERINI

JUNE 4

green agenda

CYPRUS SUMMIT

BY

Altia

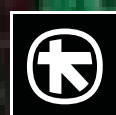
BOOK TICKET
agenda.cy

HILTON NICOSIA

PLATINUM SPONSORS

EUROBANK

ALPHA BANK

GOLD SPONSORS

invest
Cyprus

CYFIELD

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
Electricity Authority of Cyprus

RESEARCH
& INNOVATION
FOUNDATION

SILVER SPONSORS

ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

UoL
University of Limassol

LLPO
LAW FIRM

Με το δεξί μπήκε το καλοκαίρι για τον τουρισμό

Θετικό σήμα από το εξωτερικό στην έναρξη της θερινής περιόδου

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Με χαμόγελα μπήκε η καλοκαιρινή περίοδος στον τουρισμό. Ενθαρρυντικές είναι οι πρώτες ενδείξεις για τη θερινή περίοδο στον κυπριακό τουρισμό, ο οποίος δοκιμάζεται το τελευταίο διάστημα από τις επιπτώσεις της κρίσης και των γεωπολιτικών εξελίξεων στη Μέση Ανατολή. Η κορυφαία πηγή τουριστών για τη χώρα μας, δηλαδή το Ηνωμένο Βασίλειο, έδωσε το πολυπόθητο πράσινο φως και προχώρησε στην αναβάθμιση της ταξιδιωτικής της οδηγίας. Παράλληλα, καλά νέα είχαμε και από την αγορά των ΗΠΑ, η οποία επανέφερε την Κύπρο στην ασφαλέστερη ταξιδιωτική κατηγορία επιτρέποντας αέρα αισιοδοξίας στον τουριστικό κλάδο. Παρά τις δυσοιόνες προβλέψεις επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις για ανθεκτικότητα του τουρισμού της χώρας και αντιστροφή του αρνητικού κλίματος που είχε σημειωθεί τον Μάρτιο και τον Απρίλιο. Μπορεί ενδεχομένως οι συνθήκες και οι εξωνεείς παράγοντες να μην ευνοούν για αριθμούς ρεκόρ όπως καταγράφηκαν τα προηγούμενα χρόνια, ωστόσο η ζημία θα είναι μικρότερη από ό,τι υπολογίζονταν αρχικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι η λίστα των χωρών που έχουν αναθεωρήσει θετικά τις ταξιδιωτικές τους οδηγίες προς την Κύπρο συμπεριλαμβάνει τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Δανία, την Ιταλία, την Κροατία, την Ολλανδία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σουηδία. Οι χώρες αυτές έχουν ήδη προχωρήσει σε καθάριση των σχετικών συστάσεων, αναγνωρίζοντας την Κύπρο ως έναν ασφαλή και αξιόπιστο τουριστικό προορισμό. Στον αντίποδα, ο Καναδάς, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία εξακολουθούν να συστήνουν αυξημένα προσοχή στους ταξιδιώτες τους λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή, χωρίς ωστόσο να κατατάσσουν την Κύπρο στους επικίνδυνους προορισμούς.

Βρετανική ψήφος εμπιστοσύνης

Με το καλημέρα του καλοκαιριού, το Λονδίνο έστειλε ψήφο εμπιστοσύνης στην Κύπρο, αφήνοντας πίσω την επιφυλακτικότητα των προηγούμενων μηνών. Ειδικότερα, τη Δευτέρα, το υπουργείο Εξωτερικών, Κοινοπολιτείας και

Ανάπτυξης (Foreign, Commonwealth & Development Office FCDO) προέβη σε αλλαγή οδηγίας, με αποτέλεσμα αφενός να διατηρεί την Κύπρο στους προορισμούς για τους οποίους δεν υφίσταται σύσταση αποφυγής ταξιδιών, και αφετέρου να κατεβάζει το επίπεδο επικινδυνότητας. Η αναθεώρηση της ταξιδιωτικής οδηγίας από το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη για τον κυπριακό τουρισμό, καθώς προέρχεται από τη σημαντικότερη τουριστική αγορά της χώρας. Η διατήρηση της Κύπρου στους προορισμούς για τους οποίους δεν υφίσταται σύσταση αποφυγής ταξιδιών, σε συνδυασμό με τη μείωση του επιπέδου επικινδυνότητας, ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας των ταξιδιωτών και περιορίζει την αβεβαιότητα που δημιουργήθηκε το τελευταίο διάστημα, εξαιτίας των εξελίξεων στη Μέση Ανατολή. Παράλληλα, η εξέλιξη αυτή αναμένεται να λειτουργήσει υποστηρικτικά για τις κρατήσεις, ιδιαίτερα κατά την κορύφωση της θερινής περιόδου, ενώ στέλνει σαφές μήνυμα εμπιστοσύνης προς την Κύπρο ως ασφαλή και αξιόπιστο τουριστικό προορισμό. Υπενθυμίζεται ότι από τις 5 Μαρτίου το FCDO επεσήμει ότι ακολουθείται μια πολιτική «στρατηγικής προσοχής» καθώς η Κύπρος συνδέθηκε άμεσα με τη βρετανική στρατιωτική βάση στο Ακρωτήριο όπου στις 2 Μαρτίου χτύπησε drone. Στο μεταξύ, η επίτροπος Εμπορίου της Βρετανίας Ceri Morgan σε συνέντευξη της στην «Κ» είχε υπογραμμίσει ότι η βρετανική αγορά παραμένει βασικός πυλώνας του κυπριακού τουρισμού, καθώς η χώρα εξακολουθεί να βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο ταξιδιωτικού κινδύνου, χωρίς να υπάρχουν συστάσεις αποφυγής ταξιδιών προς τη χώρα. Αντιθέτως, πρόσθεσε ότι οι Βρετανοί επισκέπτες μπορούν να συνεχίσουν να απολαμβάνουν την Κύπρο με ασφάλεια. Σημειώνεται ότι η βρετανική αγορά διατηρεί τα πρώτα στην κυπριακό τουρισμό, αντιπροσωπεύοντας το 31,8% των συνολικών αφίξεων το 2025.

Αμερικανικό πράσινο φως

Την ίδια ώρα, την 1η του Ιουνίου οι ΗΠΑ αποφάσισαν την επαναφορά της Κύπρου στο κανονικό επίπεδο ταξιδιω-

Ξεμπερδέψαμε με τα ζητήματα ασφάλειας, «all clear» λένε οι Βρετανοί, ενώ οι ΗΠΑ επανέφεραν την Κύπρο στην ασφαλέστερη ταξιδιωτική κατηγορία.

Ο Καναδάς, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία εξακολουθούν να συστήνουν αυξημένη προσοχή λόγω των περιφερειακών γεωπολιτικών κινδύνων.

τικής οδηγίας, Level 1, με σύσταση για τις συνθήκες προφυλάξεις. Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο ταξιδιωτικής οδηγίας, η οποία σηματοδοτεί την επιστροφή στην κανονικότητα μετά από μήνες αυξημένης ανησυχίας λόγω της περιφερειακής αστάθειας στη Μέση Ανατολή. Πιο συγκεκριμένα, η ενημερωμένη οδηγία συμβουλεύει τους Αμερικανούς ταξιδιώτες να «ασκούν τις συνθήκες προφυλάξεις» όταν επισκέπτονται την Κύπρο, κατατάσσοντας το νησί μεταξύ των προορισμών που θεωρούνται ασφαλέστεροι για ταξίδια από το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ.

Η αλλαγή έρχεται σχεδόν τρεις μήνες αργότερα η Ουάσινγκτον ανέβασε την Κύπρο στο Επίπεδο 3, «Επανεξέταση Ταξιδιού». Εκείνη την εποχή, το υπουργείο Εξωτερικών ανέφερε την απειλή ένοπλης σύγκρουσης, τις διαταραχές στις περιφερειακές αεροπορικές μεταφορές και τη μείωση των πρεσβειών ως λόγους για το υψηλότερο επίπεδο

συναγερμού. Η πρεσβεία των ΗΠΑ στη Λευκωσία ενέκρινε επίσης την αναχώρηση μη απαραίτητου προσωπικού και μελών της οικογένειας κατά τη διάρκεια της περιόδου αβεβαιότητας.

Ενώ οι ταξιδιωτικές οδηγίες προορίζονται κυρίως για πολίτες των ΗΠΑ, συχνά θεωρούνται διεθνώς ως βαρόμετρο του περιβάλλοντος ασφάλειας μιας χώρας. Σύμφωνα με το σύστημα του υπουργείου Εξωτερικών, το Επίπεδο 1 αντιπροσωπεύει τη χαμηλότερη κατηγορία συμβουλών, ενώ το Επίπεδο 4 προτρέπει τους Αμερικανούς να μην ταξιδεύουν σε έναν προορισμό.

Για την Κύπρο, η απόφαση των ΗΠΑ έχει σημασία που ξεπερνά κατά πολύ τον αριθμό των Αμερικανών τουριστών που επισκέπτονται το νησί, καθώς αποτελεί μια ισχυρή ψήφο εμπιστοσύνης προς την ασφάλεια και τη σταθερότητα της χώρας. Ταυτόχρονα, οι αμερικανικές ταξιδιωτικές οδηγίες λειτουργούν συχνά ως διεθνές βαρόμετρο ασφάλειας και ως εκ τούτου, η επιστροφή στο Επίπεδο 1 ενισχύει τη διεθνή εικόνα της Κύπρου και μπορεί να επηρεάσει θετικά τόσο ταξιδιώτες όσο και επενδυτές, οι οποίοι παρακολουθούν στενά τέτοιες αξιολογήσεις.

Κουμής: Πάνω η εμπιστοσύνη

Αναμφίβολα, η αναθεώρηση της ταξιδιωτικής οδηγίας του Η.Β. αποτελεί θετική εξέλιξη, καθώς αφορά ταξιδιωτικές

οδηγίες της εδώ και δεκαετίες κύριας πηγής τουριστικών ροών για τη χώρα μας, ανέφερε ο υφυπουργός Τουρισμού Κώστας Κουμής, στην «Κ». Πολύ σημαντική σίγουρα και η αναθεώρηση των ταξιδιωτικών οδηγιών των ΗΠΑ, που επανέφεραν τη χώρα μας στο Επίπεδο 1 των ταξιδιωτικών οδηγιών τους, το οποίο συστήνει στους ταξιδιώτες να λαμβάνουν τις συνθήκες προφυλάξεις και που πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο ταξιδιωτικής προειδοποίησης, προσθέτει.

Όπως τονίζει ο αρμόδιος υφυπουργός, η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει ότι η χώρα μας είναι ένας καθ' όλα ασφαλής τουριστικός προορισμός για τους επισκέπτες.

Έχοντας ήδη εισέλθει στην καλοκαιρινή περίοδο, η εξέλιξη αυτή, η βελτίωση των ταξιδιωτικών οδηγιών δηλαδή, αναμένεται να συνεισφέρει ακόμη περισσότερο στην περαιτέρω αύξηση του αισθήματος ασφάλειας των επισκεπτών για τον προορισμό, και δυναμτικά να οδηγήσει σε άνοδο του ρυθμού κρατήσεων ειδικά φέτος, που το φαινόμενο των κρατήσεων της τελευταίας στιγμής παρουσιάζεται αυξημένο, επισημαίνει ο κ. Κουμής.

Ικανοποίηση από ΠΑΣΥΣΕ

Ικανοποιημένοι εμφανίζονται και οι ξενοδόχοι από την αναθεώρηση των ταξιδιωτικών οδηγιών από ΗΠΑ και

Βρετανία. Σε σχετική ανακοίνωση σημειώνουν ότι η εξέλιξη αυτή στέλνει θετικά μηνύματα προς τις αγορές, δημιουργώντας ευνοϊκότερες συνθήκες για την υπόλοιπη τουριστική περίοδο. Ταυτόχρονα, με αυτόν τον τρόπο απαλείφονται επιβαρύνσεις που σχετίζονταν με ασφαλιστικές καλύψεις, ενώ αφαιρούνται και οι προειδοποιητικές σημειώσεις που συνόδευαν την Κύπρο σε διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες κρατήσεων ανά το παγκόσμιο, προσθέτει ο ΠΑΣΥΣΕ.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο, οι συντονισμένες προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της κρίσης, τόσο από την Προεδρία όσο και από το υπουργείο Εξωτερικών, με στόχο την αποκατάσταση της διεθνούς εικόνας της χώρας, απέδωσαν καρπούς.

Στο μεταξύ, ο ΠΑΣΥΣΕ υπογραμμίζει ότι από την πρώτη στιγμή ανέλαβε δράση, πραγματοποιώντας διαδοχικές επαφές με τις πρεσβείες στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο Ηνωμένο Βασίλειο, συμβάλλοντας ουσιαστικά στις προσπάθειες για αναθεώρηση των ταξιδιωτικών οδηγιών.

Η αναθεώρηση των ταξιδιωτικών συστάσεων αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη που ενισχύει την εμπιστοσύνη, το αίσθημα ασφάλειας και την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού, σημειώνουν οι ξενοδόχοι.

Επενδυτικό άνοιγμα προς το Καζακστάν

Οι διμερείς σχέσεις περνούν σε νέα φάση, με ενισχυμένη επιχειρηματική δραστηριότητα και αυξανόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Στο ίδιο μοτίβο με την Ινδία θα κινηθεί η επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη στο Καζακστάν. Με επίκεντρο τη διπλωματία και τις επενδύσεις ο Πρόεδρος, αξιωματούχοι και επιχειρηματική αποστολή αναχώρησαν χθες για την Αστάνα. Στόχος της κυβέρνησης μέσα από τη συγκεκριμένη επίσκεψη είναι η ενίσχυση των οικονομικών και επενδυτικών σχέσεων μεταξύ Κύπρου και Καζακστάν, καθώς και η προώθηση της Κύπρου ως αξιόπιστου επιχειρηματικού και επενδυτικού κόμβου στην ευρύτερη περιοχή. Όπως και στην περίπτωση της Ινδίας, η Κύπρος επιδιώκει να στείλει το μήνυμα της ενίσχυσης της παρουσίας της σε αναδυόμενες αγορές της Ασίας και να διαφοροποιήσει τις πηγές επενδύσεων και οικονομικής συνεργασίας της.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα τύχει σήμερα επίσημης υποδοχής, ενώ θα εγκαινιάσει τα γραφεία της Πρεσβείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Αστάνα. Στο πλαίσιο της επίσκεψης του Προέδρου θα πραγματοποιηθεί και το Επιχειρηματικό Φόρουμ Κύπρου-Καζακστάν στο κτίριο του Διεθνούς Χρηματοοικονομικού Κέντρου της Αστάνα (Astana International Financial Centre - AIFC) με κυπριακή επιχειρηματική αποστολή από δυναμικούς τομείς όπως χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ενέργεια, τεχνολογία, τουρισμός και ανάπτυξη γης. Στόχος της εκδήλωσης, που πλαισιώνεται από συναντήσεις B2B (business-to-business), είναι η προώθηση της διμερούς οικονομικής συνεργασίας, η υπογραφή μνημονίων και η διερεύνηση επενδυτικών ευκαιριών μεταξύ των δύο χωρών. Θα υπογραφεί επίσης Μνημόνιο Συναντίληψης Ανάμεσα στα Εμπορικά Επιμελητήρια Κύπρου-Καζακστάν.

Οι εμπορικές σχέσεις

Μπορεί οι εμπορικές σχέσεις Κύπρου-Καζακστάν να παραμένουν ακό-

μη σχετικά περιορισμένες σε όγκο, αλλά παρουσιάζουν σημαντικές προοπτικές και, κυρίως, σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον.

Ο συνολικός όγκος εμπορίου μεταξύ Κύπρου και Καζακστάν ανήλθε το 2024 σε περίπου 7,1 εκατ. δολάρια, ποσό πενταπλάσιο σε σύγκριση με το 2023. Ωστόσο, η πραγματική βαρύτητα των διμερών σχέσεων βρίσκεται στις επενδύσεις καθώς από το 2005, οι κυπριακές επενδύσεις στο Καζακστάν έχουν ξεπεράσει τα 4,8 δισ. δολάρια ενώ οι επενδύσεις καζακικών συμφερόντων στην Κύπρο ανέρχονται περίπου σε 1,8 δισ.

Στο πλαίσιο του επιχειρηματικού Φόρουμ που διοργανώνει το ΚΕΒΕ θα συμμετάσχουν 27 κυπριακές εταιρείες και έχουν προγραμματιστεί έβραν των 50 επιχειρηματικών συναντήσεων.

Μόνο το 2024 οι άμεσες επενδύσεις από την Κύπρο προς το Καζακστάν έφθασαν τα 227,6 εκατ. δολάρια. Την ίδια ώρα, στο Καζακστάν δραστηριοποιούνται σήμερα περίπου 367 εταιρείες με κυπριακή συμμετοχή κεφαλαίου, ενώ καζακικές εταιρείες έχουν επίσης παρουσία στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η χώρα μας, προβάλλεται ως ασφαλές και πλήρως ευθυγραμμισμένο με το ευρωπαϊκό κεκτημένο επιχειρηματικό περιβάλλον και ως αξιόπιστη πύλη προς την ενιαία αγορά της Ε.Ε., ενώ το Καζακστάν ενισχύει τον ρόλο του ως περιφερειακός οικονομικός κόμβος στην Κεντρική Ασία.

Έμφαση αποδίδεται στην ενίσχυση συνεργασιών στους τομείς των επενδυ-

Υπογράφονται Μνημόνια Συναντίληψης στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης, της έρευνας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, της κυβερνοασφάλειας και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

τικών ταμείων, ΑΠΕ και υποδομών, καθώς και στη συνεργασία με το Astana International Financial Centre, οποίο θα επισκεφθεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Η Λευκωσία αντιμετωπίζει το Καζακστάν ως μια αγορά με σημαντικές προοπτικές σε επενδυτικό, εμπορικό και τουριστικό επίπεδο. Ως η μεγαλύτερη οικονομία της Κεντρικής Ασίας, το Καζακστάν διαθέτει ισχυρή επενδυτική δυναμική, την οποία η Κύπρος φιλοδοξεί να αξιοποιήσει σε τομείς όπως η ναυτιλία, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η τεχνολογία, η εκπαίδευση και τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Παράλληλα, μέσα από την επίσκεψη, η Κύπρος προβάλλει τον ρόλο της ως γέφυρα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ επιδιώκει

την περαιτέρω ανάπτυξη των αεροπορικών συνδέσεων και του τουριστικού ρεύματος μεταξύ των δύο χωρών.

Η αποστολή

Με συμμετοχή 27 κυπριακών εταιρειών θα πραγματοποιηθεί σήμερα το επιχειρηματικό φόρουμ στην Αστάνα που διοργανώνει το ΚΕΒΕ με επιδίωξη την ανάδειξη της Κύπρου ως αξιόπιστου επιχειρηματικού και επενδυτικού κόμβου στην ευρύτερη περιοχή. Στο πλαίσιο του φόρουμ έχουν προγραμματιστεί πέραν των 50 επιχειρηματικών συναντήσεων μεταξύ κυπριακών και καζακικών εταιρειών.

Οι τομείς που συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη ζήτηση είναι οι επενδύσεις σε

νεοφυείς επιχειρήσεις, εταιρείες τεχνολογίας και ανάπτυξης τεχνητής νοημοσύνης, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η ανάπτυξη γης και τα ακίνητα, ο τουρισμός και οι ξενοδοχειακές επενδύσεις, η εκπαίδευση, αλλά και ο τομέας της υγείας.

Εξάλλου, οι επενδυτές από το Καζακστάν βλέπουν στην Κύπρο όχι μόνο έναν τόπο για επενδύσεις, αλλά και έναν χώρο όπου μπορούν να αναπτύξουν μακροχρόνιες συνεργασίες και να αποκτήσουν πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά.

Η αεροπορική σύνδεση

Μόνο τυχαία δεν είναι η χρονική περίοδος πραγματοποίησης της επί-

σημης επίσκεψης του προέδρου Χριστοδουλίδη στο Καζακστάν. Η προεδρική αποστολή αναχώρησε χθες με την πρώτη απευθείας πτήση της Air Αστάνα που θα διασυνδέει την Κύπρο με την ασιατική χώρα. Η συγκεκριμένη αεροπορική σύνδεση είχε ανακαλυφθεί από τον Φεβρουάριο από το υφυπουργείο Τουρισμού με στόχο την ενίσχυση της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Κύπρου με σημαντικές αγορές του εξωτερικού. Όπως είχε επισημανθεί τον Φεβρουάριο από πλευράς υφυπουργείου, οι πτήσεις προγραμματίστηκαν να ξεκινήσουν αρχές Ιουνίου 2026 και περιλαμβάνουν σύνδεση του αεροδρομίου Λάρνακας με τις δύο σημαντικότερες πόλεις του Καζακστάν, την πρωτεύουσα Αστάνα και τη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη Αλμάτι. Το δρομολόγιο θα εκτελεί η αεροπορική εταιρεία Air Astana, με δυο πτήσεις εβδομαδιαίως, κάθε Τρίτη και Σάββατο, από την Αστάνα και δυο πτήσεις εβδομαδιαίως, κάθε Πέμπτη και Κυριακή, από το Αλμάτι.

Ο υφυπουργός Τουρισμού, Κώστας Κουμής, είχε αναφέρει τότε ότι για την κυβέρνηση αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη που ενισχύει την εμπιστοσύνη, το αίσθημα ασφάλειας και την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού, σημειώνοντας ότι η αναθεώρηση των ταξιδιωτικών οδηγιών από ΗΠΑ και Βρετανία στέλνει θετικά μηνύματα προς τις αγορές, δημιουργώντας ευνοϊκότερες συνθήκες για την υπόλοιπη τουριστική περίοδο. Ταυτόχρονα, με αυτόν τον τρόπο απαλείφονται επιβαρύνσεις που σχετίζονταν με ασφαλιστικές καλύψεις, ενώ αφαιρούνται και οι προειδοποιητικές σημειώσεις που συνόδευαν την Κύπρο σε διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες κρατήσεων ανά το παγκόσμιο, προσθέτει ο ΠΑΣΥΣΕ.

Η αναθεώρηση των ταξιδιωτικών συστάσεων αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη που ενισχύει την εμπιστοσύνη, το αίσθημα ασφάλειας και την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού, σημειώνουν οι ξενοδόχοι.

Νέο μαστίγιο αντί καρότο από την Ε.Ε. κατά Ρωσία

Αλλαγή πλάνων με στόχο 21ο πακέτο κυρώσεων επί
Κυπριακής Προεδρίας, αντι διορισμού μεσολαβητή

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Νέο προσανατολισμό και αλλαγή πλάνων γύρω από τον διορισμό μεσολαβητή στο Ουκρανικό, εμφανίζεται έτοιμη να υιοθετήσει η Ε.Ε., αφήνοντας κατά μέρος το «καρότο» στην προκειμένη χρονική συγκυρία, και ακολουθώντας ξανά τακτική «μαστιγίου» κατά του καθεστώτος Πούτιν, με στόχο την επιβολή νέου πακέτου κυρώσεων στις επόμενες μέρες, επί Κυπριακής Προεδρίας. Πηγή στις Βρυξέλλες έλεγε μάλιστα στην «Κ» ότι «άμεσος στόχος δεν είναι πλέον η κατάληξη στους όρους εντολής ή στο όνομα ενός μεσολαβητή –θέμα που συζητήθηκε στο άτυπο Συμβούλιο Γυμνική στην Κύπρο– αλλά σε πρώτο χρόνο, η Ε.Ε. επικεντρώνεται στην έγκριση του 21ου πακέτου κυρώσεων», δίνοντας ένα πολύ διαφορετικό στίγμα προθέσεων σε σύγκριση με τα σενάρια που αφηνονταν να διαρρεύσουν τις προηγούμενες 2-3 εβδομάδες.

Η ίδια πηγή ενέταξε στο πλαίσιο αυτό και το ενδεχόμενο τοποθέτησης στη λίστα περιοριστικών μέτρων του Πατριάρχη της Ορθόδοξης Ρωσικής Εκκλησίας Κυρίλλου, κάτι που συζητείται στις Βρυξέλλες. Ο Πατριάρχης διατηρεί στενές σχέσεις με τον Βλαντιμίρ Πούτιν και έχει μέχρι τώρα καταφέρει να εκφυγεί των περιοριστικών μέτρων της Ε.Ε., διά χειρός του τώως πρωθυπουργού της Ουγγαρίας Βίκτορ Όρμπαν, ο οποίος άσκησε επανειλημμένα βέτο στις εισηγήσεις για περιληψη του Κυρίλλου στη λίστα ευρωπαϊκών κυρώσεων.

Κύκλοι στις Βρυξέλλες έλεγαν στην «Κ» ότι «ο προσανατολισμός αλλαγής πλάνων της Ε.Ε. και η δρομολόγηση του 21ου πακέτου κυρώσεων κατά της Ρωσίας, δεν στερείται μεν ουσίας, αλλά ενέχει ομολογουμένως και στοιχεία τακτικής». Άρα, ο διορισμός μεσολαβητή της Ε.Ε. για το Ουκρανικό και η διάνοιξη ενός διαύλου επικοινωνίας με τη Μόσχα δεν εγκαταλείπεται οριστικά και αμετάκλητα, αλλά μετατίθεται καθώς εκτιμάται ότι το

Συζητείται το ενδεχόμενο τοποθέτησης στη λίστα περιοριστικών μέτρων του Πατριάρχη της Ορθόδοξης Ρωσικής Εκκλησίας Κυρίλλου, ο οποίος διατηρεί στενές σχέσεις με τον Βλαντιμίρ Πούτιν.

καθεστώς της Μόσχας δεν δείχνει καμιά διάθεση να διαπραγματευθεί. Άλλωστε, ευρωπαϊκοί κύκλοι εκτιμούν ότι «η οποία διαπραγμάτευση θα ήταν προς το συμφέρον του Κιέβου να λάβει χώρα μετά τις θερινές διακοπές και όχι νωρίτερα, καθώς εκτιμάται ότι η Ουκρανία πιθανότατα να βρεθεί σε ισχυρότερη θέση από αυτήν που βρίσκεται σήμερα, μετά το καλοκαίρι».

Σε κάθε περίπτωση και υπό το φως των εν λόγω εκτιμήσεων, η Κομισιόν ετοιμάζεται πυρετωδώς για την υποβολή του 21ου πακέτου κυρώσεων, το οποίο θα κληθεί καθυκνώντας να προωθήσει η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου Ε.Ε., στη διάρκεια του υφιστάμενου, τελευταίου μήνα, που θα βρίσκεται στο τιμόνι της Ε.Ε. Η όλη προσπάθεια επικεντρώνεται στη συμφωνία του 21ου πακέτου κυρώσεων, με συνοπτικές διαδικασίες από τα κράτη-μέλη.

Το οικονομικό διακύβευμα

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που αφέθηκαν να διαρρεύσουν τα τελευταία εικοσιτετράωρα

στις Βρυξέλλες, τα νέα υπό συζήτηση μέτρα αναμένεται να στοχεύσουν κατά κύριο λόγο στα ρωσικά έσοδα από το πετρέλαιο ως επίσης και στον σκιάδω στόλο της Ρωσίας. Συναφείς μάλιστα πληροφορίες –που πρώτο δημοσίευσε το Politico– αναφέρουν ότι στο επίκεντρο των προσπαθειών βρίσκεται το «κλειδίωμα» ενός πιαφόν στην τιμή του ρωσικού πετρελαίου. Σημειώνεται ότι το υφιστάμενο ανώτατο όριο της τιμής στο ρωσικό πετρέλαιο που είχε επιβάλει η Ε.Ε., αναμένεται να λήξει το καλοκαίρι και εάν δεν ληφθεί άμεσα απόφαση για εκ νέου οριοθέτηση της τιμής του, τότε θα προσαρμοστεί εκ των πραγμάτων προς τα πάνω, κάτι που όπως έλεγε κοινοτική πηγή στην «Κ», «θα δημιουργήσει νέο κύκλο οικονομικών κερδών για το καθεστώς Πούτιν, αξιοποιώντας τη συ-

Ο διορισμός μεσολαβητή της Ε.Ε. για το Ουκρανικό και η διάνοιξη διαύλου επικοινωνίας με τη Μόσχα δεν εγκαταλείπεται οριστικά και αμετάκλητα, αλλά μετατίθεται χρονικά.

νέχιση της εϋθραυστης εκκευρίας στο Ιράν και δη την αβεβαιότητα που επικρατεί σε σχέση με τα στενά του Ορμούζ».

Με άλλα λόγια, η Ε.Ε. προσδοκά να περιορίσει στο μέτρο του δυνατού τα κέρδη του Βλαντιμίρ Πούτιν και να αποτρέπει συνεπώς την

ενίσχυση των οικονομικών δυνατοτήτων της Μόσχας στο μέτωπο της Ουκρανίας, την οποία ως γνωστόν έχουν αποφασίσει να στηρίξουν 24 κράτη-μέλη (με εξαίρεση Ουγγαρία, Σλοβακία, Τσεχία), παραχωρώντας της δάνειο ύψους 90 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Σύμφωνα πάντως με δύο ξένες διπλωματικές πηγές, αν και ο φόβος εξασφάλισης μεγαλύτερων κερδών από τη Μόσχα είναι διάχυτος στην Ε.Ε., δεδομένης της ανόδου της τιμής του πετρελαίου διεθνώς, ως αποτέλεσμα της κρίσης στο Ιράν, εντούτοις θεωρείται απίθανο το ενδεχόμενο επιβολής πλήρους απαγόρευσης στο ρωσικό πετρέλαιο.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των σκέψεων της Ε.Ε., περιλαμβάνεται και το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων κατά ρωσικών ενεργειακών εταιρειών, «κάτι που εξετάζεται, αλλά δεν έχει ακόμη κλείσει», όπως έλεγε κοινοτική πηγή (ενόσω γράφονταν αυτές οι γραμμές).

Ηξεις-αφήξεις Κάλας

Η ύπατη εκπρόσωπος Κάγια Κάλας, αν και αρχικά είχε αυτοπλάσσει ως μια εν δυνάμει διαμεσολαβητρια στο Ουκρανικό, υποστηρίζοντας ότι γνωρίζει πώς να αποφύγει τις παγίδες της Μόσχας, δηλώνει πλέον ότι η Ε.Ε. δεν δύναται να αποτελέσει μέρος της διαπραγματεύσεως, δεδομένων των υποστηρικτικών θέσεών της έναντι του Κιέβου.

Πηγές στις Βρυξέλλες έλεγαν ότι «η στροφή της ύπατης εκπροσώπου για την εξωτερική πολιτική της Ε.Ε., εκδηλώθηκε ως αποτέλεσμα της διαπίστωσης ότι η Ένωση θα πρέπει να διαδραματίσει τον δικό της ρόλο σε μια ενδεχόμενη διαπραγμάτευση και να χαράξει τις δικές της κόκκινες γραμμές, κάτι που δεν θα μπορούσε να υλοποιήσει εάν εκτελούσε ρόλο μεσολαβητή.

Με άλλα λόγια, όπως ανέφεραν κοινοτικές πηγές στην «Κ», «λανθασμένα στήθηκε σενάριο ανάληψης ρόλου μεσολαβητή από την Ε.Ε. στο Ουκρανικό, αφού μια τέτοια εξέλιξη θα υποβίβαζε την Ένωση σε διαπραγματευτική και συνεπώς θα της στερούσε τη δυνατότητα ανάληψης ενεργού ρόλου στον χρωματισμό των όρων μιας ενδεχόμενης συμφωνίας».

Η εν λόγω διαπίστωση άργησε πάντως να γίνει από τις Βρυξέλλες, οι οποίες συμμετείχαν διά διαρρών και όχι μόνο, στην προβολή ιδεών για διορισμό μεσολαβητή στο Ουκρανικό, με στόχο τη διάνοιξη ενός καναλιού επικοινωνίας μεταξύ της Ε.Ε. και της Μόσχας, κάτι που ευνοούν αρκετά κράτη-μέλη, αλλά εξακολουθούν όπως προκύπτει εκ του αποτελέσματος, να συναντούν σθεναρή αντίσταση από ισχυρότερη ομάδα κρατών-μελών.

Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω ιδέες «παίρνουν αναστολή», γεγονός που αφήνει εκθετημένη την επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε., η οποία είχε πλασαριστεί ως εν δυνάμει υποψήφια να αναλάβει μιαν ενδεχόμενη μεσολάβηση με τη Μόσχα, εν μέσω της παρέλασης αρκετών κληρών ονομάτων. Στα οποία συγκαταλέγεται η Άνγκελα Μέρκελ –που απέρριψε ένα τέτοιο ενδεχόμενο– ο Φιλανδός Αλεξάντερ Στουμπ, ο Ιταλός Μάριο Ντράγκι, ο ΥΠΕΕ της Ινδίας, ως επίσης και ο ΥΠΕΕ της Νορβηγίας Έσπεν Μπαρθ Έιντε, που είχε διατελέσει και ειδικός σύμβουλος του γ.γ. ΟΗΕ, για το Κυπριακό.

Θου!

online
Στεγαστικό δάνειο
πιο γρήγορα από ποτέ!

- Αίτηση **24/7** από **οπουδήποτε**
- Απάντηση εντός **24 ωρών**
- Μάθε online** τη δόση σου και πόσα μπορείς να δανειστείς

Μετρά στο σχέδιο pronomia

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δανειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Γενική Συνέλευση Ηνωμένων Εθνών: Εχασε η Κύπρος από το Μπαγκλαντές

Ο Χαλilούρ Ραχμάν από το Μπαγκλαντές εξελέγη πρόεδρος της 81ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, μετά την ψηφοφορία που πραγματοποιήθηκε στην έδρα του ΟΗΕ την Τρίτη 02 Ιουνίου. Ο Ραχμάν ήρθε πρώτος, ενώ ο υποψήφιος της Κύπρου Ανδρέας Κακούρης ήρθε δεύτερος με μόλις οκτώ ψήφους διαφορά.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, ο κ. Ραχμάν έλαβε 99 ψήφους, ενώ ο υποψήφιος της Κυπριακής Δημοκρατίας, πρόεδρος Ανδρέας Κακούρης, έλαβε 91 ψήφους.

Τα κράτη μέλη που ήταν παρόντα και ψήφισαν, ανήλθαν σε 190, ενώ η απαιτούμενη πλειοψηφία για την εκλογή ήταν 96 ψήφοι.

Συχαρητήριο από Λευκωσία

Η Κύπρος θα συνεχίσει να εργάζεται ενεργά, με συνέπεια και υπευθυνότητα, για την ενίσχυση της πολυμερούς συνεργασίας και την προώθηση των αρχών και αξιών του ΟΗΕ, αναφέρει το

Ο Χ. Ραχμάν εξελέγη πρόεδρος της 81ης Συνόδου, ενώ ο υποψήφιος της Κύπρου Ανδρέας Κακούρης ήρθε δεύτερος με μόλις οκτώ ψήφους διαφορά.

υπουργείο Εξωτερικών, συχαίροντας τον υπουργό Εξωτερικών του Μπαγκλαντές Χαλilούρ Ραχμάν, για την εκλογή του για την Προεδρία της 81ης Γενικής Συνέλευσης.

Σε ανάρτησή του στο Χ, το υπουργείο Εξωτερικών ευχαριστεί τα κράτη μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που στήριξαν την κυπριακή υποψηφιότητα για την Προεδρία της 81ης Γενικής Συνέλευσης. Εκφράζει δε, «ιδιαίτερες ευχαριστίες» προς τον υποψήφιο της Κυπριακής Δημοκρατίας

ας Ανδρέα Κακούρη, «για το ξεκάθαρο όραμά του για μια Προεδρία αποφισωμένη στην πρακτική πολυμέρεια, που να αποκαθιστά την εμπιστοσύνη, να ενισχύει την αποτελεσματικότητα και να διασφαλίζει ότι ο ΟΗΕ λειτουργεί προς όφελος όλων, το οποίο παρουσίασε ευρέως κατά τους τελευταίους μήνες».

«Συχαίρουμε τον υπουργό Εξωτερικών του Μπαγκλαντές Χαλilούρ Ραχμάν, για την εκλογή του και προσβλέπουμε σε μια Προεδρία προσπλωμένη στις αρχές της πολυμερείας, της αμεροληψίας και της συλλογικής δράσης προς όφελος όλων των κρατών μελών», αναφέρει το Υπουργείο.

Η Κύπρος, σημειώνει, θα συνεχίσει να εργάζεται ενεργά, με συνέπεια και υπευθυνότητα, για την ενίσχυση της πολυμερούς συνεργασίας και την προώθηση των αρχών και αξιών του ΟΗΕ, με σταθερή προοπτική σε μια αποτελεσματική πολυμέρεια με επίκεντρο τα Ηνωμένα Έθνη.

Στο 3% η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας το πρώτο τρίμηνο του 2026

Ρυθμό ανάπτυξης 3,0% κατέγραψε η κυπριακή οικονομία κατά το πρώτο τρίμηνο του 2026 σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία των Τριμηνιαίων Εθνικών Λογαριασμών που δημοσίευσε την Τρίτη η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου. Σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2025, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), σε πραγματικούς όρους και διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες ημέρες, παρουσίασε αύξηση 0,2%.

Η επίδοση της οικονομίας στηρίχθηκε κυρίως στους τομείς του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των μεταφορών, του τουρισμού και της εστίασης, της ενδημείωσης και επικοινωνίας, καθώς και των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων.

Με βάση την προσέγγιση της παραγωγής, η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση κατέγραψε ο τομέας των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών με ρυθμό 5,4%, ακολου-

Τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψε ο τομέας των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών με ρυθμό 5,4%, ακολουθούμενος από τις κατασκευές με 4,9%.

θούμενος από τις κατασκευές με 4,9% και τον ευρύτερο τομέα εμπορίου, μεταφορών, καταλυμάτων και εστίασης με 4,4%. Οι χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες αυξήθηκαν κατά 2,4%, ενώ η διαχείριση ακίνητης περιουσίας ενισχύθηκε κατά 2,1%.

Από την πλευρά της δαπάνης, η ιδιωτική κατανάλωση συνέχισε να αποτελεί τον βασικό μοχλό ανάπτυξης. Οι δαπάνες των νοικοκυριών και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων αυξήθη-

καν κατά 5,1% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2025, ενώ η καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης ενισχύθηκε κατά 4,6%. Συνολικά, η τελική καταναλωτική δαπάνη αυξήθηκε κατά 4,9%.

Παράλληλα, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών κατέγραψαν ισχυρή άνοδο 10,5%, φθάνοντας τα €8,68 δισ. σε πραγματικούς όρους, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 10,4% στα €8,18 δισ., αντανakώντας τη συνεχιζόμενη δυναμική του εξωτερικού τομέα. Αντίθετα, οι επενδύσεις παρουσίασαν πιο συγκαταμένη εικόνα.

Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου αυξήθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση, ωστόσο καταγράφηκε σημαντική τριμηνιαία μείωση 5,2%. Εξαιρουμένων των πλοίων και αεροσκαφών, οι επενδύσεις σημείωσαν επίσημα πτώση 2,3%, γεγονός που υποδηλώνει επιβράδυνση της επενδυτικής δραστηριότητας σε βασικούς τομείς της οικονομίας.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο πρώτος γύρος αξιολογήσεων της Κύπρου από τους διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης για το 2026 ολοκληρώθηκε με θετικό πρόσημο μεν, με χαρακτηριστικά επιφυλακτικό δε. Όχι διότι υπήρξε κάτι μεμπτό, ωστόσο, όπως είναι εύκολα σαφές, οι γεωπολιτικές εξελίξεις κράτησαν επιφυλακτικούς τους Οίκους για όποιες αναβαθμίσεις. Το αξιόχρεο της Κύπρου παραμένει έτσι στην υψηλή θέση του «Α», με τους δύο από τους τέσσερις Οίκους που υπάρχει συμβατική σχέση να έχουν θέσει την πορεία της οικονομίας σε θετική τροχιά και άλλοι δύο να την έχουν θέσει σε σταθερή. Θετικό το «outlook» της κυπριακής οικονομίας έχουν θέσει οι Fitch και Standard and Poor's, ενώ οι DBRS Morningstar και Moody's έχουν σταθερό το «outlook». Και οι τέσσερις «μεγάλοι» όμως έχουν ένα κοινό. Επιβεβαίωσαν τις αξιολογήσεις που είχαν προχωρήσει την προηγούμενη χρονιά, μία χρονιά που ομολογουμένως είχε εξελιχθεί πάρα πολύ καλά για την κυπριακή οικονομία. Οι γεωπολιτικές εξελίξεις με τους πολέμους, τον πληθωρισμό, την ακρίβεια και την ενεργειακή κρίση που φέρνουν επιφυλακτικότητα σε όλα τα κράτη και όχι μόνο στην Κύπρο, ανάγκασαν τους Οίκους να κρατήσουν μία στάση θα λέγαμε «αναμονής». Η ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας «εκθειάστηκε» και από τους τέσσερις μεγάλους Οίκους, παρά το ότι οι προοπτικές της ανάπτυξης έχουν μειωθεί. Είναι γεγονός που συμβαίνει σε όλες τις χώρες, ενώ μεγάλο υποστηρικτικό για τα καλά λόγια των Οίκων ήταν το πλεόνασμα των σχεδόν 600 εκατομμυρίων ευρώ που υπάρχει στο πρώτο τετράμηνο του 2026.

Η κυβέρνηση καίρτηκε την τελευταία αξιολόγηση του οίκου Moody's, αυτή της περασμένης Παρασκευής. Ο υπουργός Οικονομικών, Μάκης Κεραυνός, σε δήλωσή του σχολίασε πως, ως κυβέρνηση γνωρίζουμε καλά τις τεράστιες προσπάθειες που καταβάλλονται στα πλαίσια της ορθολογικής οικονομικής πολιτικής για να διατηρείται η ανθεκτικότητα της οικονομίας και να υπάρχουν οι θετικές αξιολογήσεις που κατατάσσουν τη δανειοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική βαθμίδα. Δήλωσε πως χρει-

Η ορθή, αυστηρή και προληπτική δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να συνεχιστεί με συνέπεια, δηλώνει η κυβέρνηση.

άζεται ακόμα περισσότερη προσπάθεια για να διατηρηθούν, επομένως, τόνισε πως η ορθή, αυστηρή και προληπτική δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να συνεχιστεί με συνέπεια.

Θετικά και αρνητικά

Ο οίκος αξιολόγησης Moody's διατήρησε αμετάβλητη την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας στη βαθμίδα Α3. Όπως επισημάνθηκε, η αξιολόγηση αυτή αντανακλά την ισχυρή οικονομική ανθεκτικότητα της χώρας και τις θετικές μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές της, παρότι βραχυπρόθεσμα αναμένεται επιβράδυν-

ση λόγω των κινδύνων που απορρέουν από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, με επιπτώσεις στον τουρισμό και τον πληθωρισμό. Ανάφερε ότι η Κύπρος αντιμετωπίζει ορισμένες προκλήσεις, όπως το μικρό μέγεθος της χώρας, το οποίο όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις του Οίκου, την καθιστά λιγότερο ανθεκτική σε κλυδωνισμούς από μια μεγαλύτερη οικονομία. Παράλληλα, επιτάσσει τις δημοσιονομικές πιέσεις από πλευράς δαπανών, οι οποίες αποτελούν συνεχή κίνδυνο για τη μελλοντική πορεία των δημοσίων οικονομικών, την επιβράδυνση της

ανάπτυξης της οικονομίας λόγω των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, αλλά και τους κινδύνους στον τραπεζικό τομέα οι οποίοι εξακολουθούν να αποτελούν βασικό παράγοντα αιφνιδίων εξελίξεων, παρά τη σταδιακή τους αποκλιμάκωση λόγω των διαρθρωτικών βελτιώσεων του συστήματος.

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch κατά την 8η Μαΐου 2026, διατήρησε την αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο επίπεδο Α- και την προοπτική της οικονομίας σε θετική. Όπως ανέφερε, παρά το γεγονός πως υπάρχουν θετικοί και αρνητικοί παράγοντες που επηρεάζουν

την οικονομία αυτή την περίοδο, ο οίκος «Fitch» θεωρεί πως οι αρνητικές εξελίξεις δεν είναι επαρκείς για να ανατρέψουν τη θετική εικόνα της κυπριακής οικονομίας. Ως κύριους παράγοντες που θα επηρεάσουν την πορεία της αξιολόγησης της Δημοκρατίας είτε θετικά είτε αρνητικά οι «Fitch» εκτιμούν την πορεία των δημοσίων οικονομικών, και τις εξελίξεις στο ισοζύγιο πληρωμών. Ο οίκος Fitch αφίνει «παράθυρο» περαιτέρω αναβαθμίσεων παρά το δύσκολο και αρνητικό περιβάλλον (γι' αυτό και το θετικό outlook), καθώς, θεωρεί πως η πολύ καλή οικονομική πορεία των τε-

λευταίων χρόνων και τα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας είναι ισχυρά για να ανταπεξέλθει επιτυχώς τις παρούσες διεθνείς αναταράξεις και να συνεχίσει την ανοδική της πορεία όταν αυτές υποχωρήσουν.

Ο οίκος αξιολόγησης S&P την 20ή Απριλίου 2026 διατήρησε την αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο επίπεδο Α- με θετική προοπτική. Ο κύριος παράγοντας κατά τον Οίκο που θα καθορίσει στο άμεσο μέλλον την πορεία της κυπριακής οικονομίας είναι ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή. Παρατεταμένος πόλεμος θα οδηγήσει σε σπ-

μαντικές παγκόσμιες συνέπειες, όμως η Κυπριακή Δημοκρατία σύμφωνα με τους S&P διαθέτει τα εχέγγυα να διαχειριστεί την κρίση αυτή. Πέρα από τον πόλεμο, κύριοι παράγοντες που θα επηρεάσουν την πορεία της αξιολόγησης της Δημοκρατίας, είτε θετικά είτε αρνητικά, οι S&P θεωρούν την πορεία των δημοσίων οικονομικών, τα μακροοικονομικά δεδομένα, και τη συνέχιση της εισροής ξένων άμεσων επενδύσεων στην οικονομία. Ο Οίκος πιστεύει πως τα θεμελιώδη δεδομένα της κυπριακής οικονομίας εξακολουθούν να είναι υγιή και παρά τις όποιες επιπτώσεις του πολέμου στη Μέση Ανατολή η θετική πορεία των προηγούμενων χρόνων προβλέπεται να συνεχιστεί με την εξομάλυνση της κατάστασης.

Ο πρώτος στον χορό των αξιολογήσεων, DBRS Morningstar, επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας σε «Α» και τις προοπτικές σε «σταθερή», στις 13 του Μάρτη 2026. Ως μεγαλύτερο παράγοντα αστάθειας/κινδύνου για την οικονομία της Δημοκρατίας κατέδειξε τις εχθροπραξίες στη Μέση Ανατολή οι οποίες ως γεγονός αύξησαν την αβεβαιότητα σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές της Κύπρου, δεδομένης της γεωγραφικής εγγύτητας του νησιού με την περιοχή, με ιδιαίτερη έμφαση στον τουριστικό κλάδο, ο οποίος αποτελεί σημαντικό μοχλό ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια. Επιπλέον, είχε δηλώσει πως οι πιθανές υψηλές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα παγκόσμιες τιμές ενέργειας ενδέχεται να αποδυναμώσουν την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και, ως εκ τούτου, την ιδιωτική κατανάλωση, κάτι που σε μικρό βαθμό επιβεβαιώθηκε. «Η κλίμακα των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων της σύγκρουσης στην κυπριακή οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια και την ένταση της σύγκρουσης», είχε πει μεν ο DBRS, παρόλα αυτά, ο Οίκος θεωρεί ότι η Κύπρος διαθέτει μεγάλα δημοσιονομικά αποθέματα, τα οποία θα επιτρέψουν την αντιμετώπιση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων της σύγκρουσης.

Ο δεύτερος γύρος

Κατά τον δεύτερο γύρο αξιολόγησης της Κύπρου από τους Οίκους πάλι την πρώτη αξιολόγηση θα προχωρήσουν οι Καναδοί του Οίκου DBRS, στις 4 Σεπτεμβρίου 2026. Θα ακολουθήσει μερικές ημέρες αργότερα ο Standard and Poor's με τη δική του αξιολόγηση στις 18 Σεπτεμβρίου 2026, ενώ θα φτάσει Νοέμβρης για να αξιολογήσουν το αξιόχρεο της Κ.Δ. οι Fitch και Moody's. Ο Fitch θα το πράξει στις 6 Νοεμβρίου 2026 και στις 20 Νοέμβρη θα κλείσει ο γύρος αξιολογήσεων του 2026 με τον οίκο Moody's.

Σύμφωνα πάντως με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας θα ανέλθει στο 2,3% για το 2026 και 2,7% για το 2027, με ταυτόχρονη διατήρηση του δημοσιονομικού πλεονάσματος σε ικανοποιητικά επίπεδα και περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους. Επίσης, οι συνθήκες στην αγορά εργασίας αναμένεται να παραμένουν ισχυρές και η απασχόληση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,3% κατά το 2026, ενώ η ανεργία προβλέπεται να μειωθεί στο 4,2% που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο της δεκαετίας.

Ερχονται 1,2 δισ. για την άμυνα στην Κύπρο μέσω SAFE

Η ευρωπαϊκή χρηματοδοτική στήριξη θα διοχετευθεί στις ένοπλες δυνάμεις και τη βιομηχανία της χώρας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο επίτροπος Άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Andrius Kubilius, ανακοίνωσε τη Δευτέρα την ολοκλήρωση της υπογραφής της δανειακής συμφωνίας του προγράμματος SAFE, ύψους 1,18 δισ. ευρώ, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κύπρου. Ο κ. Kubilius δήλωσε ότι η χώρα προχωρά με συνέπεια στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής ετοιμότητας, επισημαίνοντας ότι είναι το 6ο κράτος που εντάσσεται στο πρόγραμμα SAFE, ενώ συμπλήρωσε ότι η ευρωπαϊκή χρηματοδοτική στήριξη αναμένεται σύντομα να διοχετευθεί στις κυπριακές ένοπλες δυνάμεις και στην αμυντική βιομηχανία της Κύπρου.

Η έγκριση του πακέτου δίνει στην Κύπρο τη δυνατότητα ενίσχυσης της άμυνάς της με τα σχεδόν 1,2 δισ. ευρώ μέσω δανείων, αλλά η αρχική χρηματοδότηση έχει υπολογιστεί να είναι 177,2 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με την επίσημη ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι επιλέξιμες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται μέσω του SAFE θα σχετίζονται με τον πρώτο κατάλογο τομέων προτεραιότητας που προσδιορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2025 και θα χωριστούν σε δύο κατηγορίες αμυντικών προϊόντων. Πρώτον, θα είναι πυρομαχικά και πυραύλοι, συστήματα πυροβολικού, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων προσβολής ακρίβειας σε βάθος, δυνατότητας χερσαίας μάχης και τα συστήματα υποστήριξης τους, συμπεριλαμβανομένων των εξοπλισμού στρατιωτών και των όπλων πεζικού, προστασία κρίσιμων

υποδομών, κυβερνοχώρος και στρατιωτική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων της αντικινητικότητας.

Δεύτερον, συστήματα αντιαεροπορικής και αντιπυραυλικής άμυνας και δυνατότητες στη θαλάσσια επιφάνεια και υποβρύχιες δυνατότητες, drones και συστήματα «αντι-drones» και στρατηγικοί παράγοντες διεκδύλωσης, όπως, μεταξύ άλλων, στρατηγικές αερομεταφορές, εναέριος ανεφοδιασμός καυσίμων, συστήματα C4ISTAR, καθώς και διαστημικά μέσα και υπηρεσίες, προστασία διαστημικών μέσων, τεχνητή νοημοσύνη και ηλεκτρονικός πόλεμος.

Τα αμυντικά προϊόντα που ανήκουν στην κατηγορία «δύο» θα υπόκεινται σε αυστηρότερες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, βάσει των οποίων θα απαιτείται από τους αναδόχους να έχουν τη

Το SAFE είναι ο πρώτος πυλώνας του σχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ReArm Europe / Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030, το οποίο προτείνει τη μόχλευση άνω των 800 δισ. ευρώ σε αμυντικές δαπάνες.

δυνατότητα να αποφασίζουν ως προς τον ορισμό, την προσαρμογή και την εξέλιξη του σχεδιασμού του αμυντικού προϊόντος της προμήθειας.

Και για τις δύο κατηγορίες προϊό-

Η Κύπρος είναι το 6ο κράτος που εντάσσεται στο δανειακό πρόγραμμα για την ενίσχυση της αμυντικής της ικανότητας. Η αρχική χρηματοδότηση έχει υπολογιστεί στα 177,2 εκατ.

ντων, οι συμβάσεις προμήθειας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγωγής εκτός της Ε.Ε., των κρατών ΕΟΧ-ΕΖΕΣ και της Ουκρανίας δεν υπερβαίνει το

35% του εκτιμώμενου κόστους των κατασκευαστικών στοιχείων του τελικού προϊόντος. Η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί να ενισχύσει και να εμβαθύνει περαιτέρω τη διατλαντική συνεργασία και δέσμευση

στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, καθώς και τη συμπληρωματικότητα με το ΝΑΤΟ. Στο πλαίσιο αυτό, το SAFE θα προσπαθήσει να ενισχύσει τη διαλειτουργικότητα, τη συνέχιση της βιομηχανικής συνεργασίας και τη διασφάλιση αμοιβαίας πρόσβασης σε τεχνολογίες αιχμής με αξιόπιστους εταίρους.

Πυλώνας ReArm Europe

Στα συμπεράσματά του της 6ης Μαρτίου 2025, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε ότι η Ευρώπη πρέπει να καταστεί πιο κυρίαρχη και πιο υπεύθυνη για την άμυνά της και καλύτερα εξοπλισμένη για να ενεργεί και να αντιμετωπίζει αυτόνομα τις άμεσες και μελλοντικές προκλήσεις και απειλές. Στην εν λόγω σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όλα τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τη συνολική αμυντική ετοιμότητά τους, να μειώσουν τις στρατηγικές εξαρτήσεις και παράλληλα να αντιμετωπίσουν τα κενά σε κρίσιμες δυνατότητες και να ενισχύσουν δεόντως την ευρωπαϊκή τεχνολογική και βιομηχανική βάση στον τομέα της άμυνας, ώστε η Ε.Ε. να είναι σε θέση να προμηθεύει καλύτερα εξοπλισμό στις ποσότητες και με τον απαιτούμενο ρυθμό που απαιτούνται.

Το SAFE είναι ο πρώτος πυλώνας του σχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ReArm Europe / Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030, το οποίο προτείνει τη μόχλευση άνω των 800 δισ. ευρώ σε αμυντικές δαπάνες. Οι άλλοι πυλώνες είναι: η ενίσχυση της χρηματοδότησης για την εθνική άμυνα με ενεργοποίηση της εθνικής ρέτρας διαφυγής του Συμ-

φώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η ενίσχυση της ευελιξίας των μέσων της Ε.Ε., όπως των ταμείων συνοχής, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση των επενδύσεων στον τομέα της άμυνας, η συμπλήρωση της δημόσιας χρηματοδότησης με συνεισφορές από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων.

«Ροοί» 150 δισ.

Μέσω του SAFE, η Ε.Ε. θα διαθέσει έως και 150 δισ. ευρώ που θα εκταμιευθούν στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη κατόπιν αιτήματος και βάσει εθνικών σχεδίων. Οι εκταμιεύσεις θα λάβουν τη μορφή δανείων μακράς διάρκειας με ανταγωνιστικούς όρους, τα οποία θα αποπληρωθούν από τα δικαιούχα κράτη μέλη. Για να διασφαλιστούν οικονομίες κλίμακας και διαλειτουργικότητα και για να μειωθεί ο ενδεχόμενος κατακερματισμός της EBTBA, τα δικαιούχα κράτη μέλη θα πρέπει να πραγματοποιούν, κατ'αρχήν, κοινές προμήθειες οι οποίες θα αφορούν τουλάχιστον δύο συμμετέχουσες χώρες ώστε να είναι επιλέξιμα για τα δάνεια. Για την αντιμετώπιση της τρέχουσας γεωπολιτικής κατάστασης και της επείγουσας ανάγκης για μαζικές επενδύσεις σε αμυντικό εξοπλισμό, το SAFE θα επιτρέψει επίσης προμήθεια η οποία θα αφορά μόνο ένα κράτος μέλος για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ο SAFE είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο που θα στήριζε εκείνα τα κράτη μέλη που επιθυμούν να επενδύσουν στην αμυντική βιομηχανική παραγωγή μέσω κοινών προμηθειών, εστιάζοντας σε δυνατότητες προτεραιότητας.

Ο νέος πρόεδρος της Βουλής αναμένεται να αναδειχθεί αύριο Πέμπτη και το σκηνικό δεν αναμένεται να ξεκαθαρίσει παρά μόνο την τελευταία στιγμή.

Παζάρι μέχρι τελευταία στιγμή για την προεδρία της Βουλής

Ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν πως η ηγεσία του ΑΚΕΛ δεν είναι αρνητική με τη στήριξη Νικόλα Παπαδόπουλου, ωστόσο η βάση διαφωνεί

Της **ΡΑΦΑΕΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ**

Πυρετώδεις είναι οι διεργασίες για την προεδρία της Βουλής, με τα κόμματα να βρίσκονται υπ’ ατμόν ενόψει της ανάδειξης του δεύτερου τη τάξει θεσμικού αξιωματούχου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το πρόβλημα περιπλέκεται ακόμα περισσότερο, καθώς από την εξίσωση δεν λείπουν και οι προεδρικές του 2028, με το πολιτικό «παζάρι» να εντεινεται ακόμα περισσότερο. Ο νέος πρόεδρος της Βουλής αναμένεται να αναδειχθεί την ερχόμενη Πέμπτη 4 Ιουνίου, ημέρα κατά την οποία θα πραγματοποιηθεί η πρώτη συνεδρίαση της Ολομέλειας της νέας Βουλής των Αντιπροσώπων.

Το ΑΚΕΛ

Το θολό σκηνικό που επικρατεί μέχρι στιγμής δεν αναμένεται να ξεκαθαρίσει παρά μόνο την τελευταία στιγμή, καθώς, όπως πληροφορείται η «Κ», η τελική απόφαση από το ΑΚΕΛ θα ληφθεί την ερχόμενη Πέμπτη από το Πολιτικό Γραφείο του κόμματος. Παρόλο που στην Έκτακτη Παλαιάνοου επικρατεί σιγή ιχθίος, ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η ηγεσία του ΑΚΕΛ δεν είναι αρνητική στο ενδεχόμενο μιας πιθανής συνεργασίας και

στήριξης του Νικόλα Παπαδόπουλου για την προεδρία της Βουλής, ωστόσο η βάση του κόμματος διαφωνεί με μια τέτοια κίνηση. Την ίδια στιγμή στο τραπέζι τέθηκε και η υποψηφιότητα του γ.γ. του ΑΚΕΛ, Στέφανου Στεφάνου.

Η Αννίτα Δημητρίου

Εμμένει στην απόφασή της και δεν κάνει πίσω για διεκδίκηση της προεδρίας της Βουλής η πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αννίτα Δημητρίου, παρόλο που πιγές στο κόμμα αναφέρουν πως δεν αποκλείεται αλλαγή της στάσης της την τελευταία στιγμή. Η ίδια πάντως ήταν ξεκάθαρη απέναντι στον πρόεδρο του ΔΗΚΟ, Νικόλα Παπαδόπουλο, πως θα κατέλθει ως υποψήφια και όπως όλα δείχνουν θα το πάρει μέχρι τέλους. Σε κάθε περίπτωση, το ενδεχόμενο συνεργασίας ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ παραμένει απομακρυσμένο, εφόσον κανένας από τους προέδρους των δύο κομμάτων δεν δέχεται διατεθειμένος να προβεί σε συμβιβασμούς και να κάνει την υποχώρησή.

Παρέμβαση από το Προεδρικό

Το Προεδρικό παρακολουθεί με αμνηστία τις εξελίξεις, με τις πληροφορίες να αναφέρουν πως έγιναν συζητήσεις επί του θέματος με το Άλμα και την

Άμεση Δημοκρατία. Αυτό που ζητά το Προεδρικό, όπως φαίνεται, είναι η στήριξη του Νικόλα Παπαδόπουλου, καθώς το ΔΗΚΟ είναι συγκυβερνών κόμμα, ενώ τα δύο άλλα μεγάλα κόμματα ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ βρίσκονται στην αντιπολίτευση. Η ανάδειξη της Αννίτας Δημητρίου ως προέδρου της Βουλής

Η Αννίτα Δημητρίου ήταν ξεκάθαρη απέναντι στον πρόεδρο του ΔΗΚΟ, Νικόλα Παπαδόπουλο, πως θα κατέλθει ως υποψήφια και όπως όλα δείχνουν θα το πάρει μέχρι τέλους.

για μια ακόμα πενταετία μετά και την επιτυχία του ΔΗΣΥ στις βουλευτικές εκλογές, είναι κάτι που αναπόφευκτα προκαλεί προβληματισμό στο Προεδρικό για τις προεδρικές του 2028.

Το ΕΛΑΜ

Δεν κλείνει την πόρτα στο ΔΗΚΟ το ΕΛΑΜ, με τον πρόεδρο του κόμ-

ματος, Χρίστο Χρίστου, να μην αποκλείει την πιθανότητα στήριξης του ΔΗΚΟ σε περίπτωση που ο Νικόλας Παπαδόπουλος περάσει στον δεύτερο γύρο, με τον ίδιο ωστόσο να είναι ξεκάθαρος πως δεν έχει παρθεί μια τέτοια απόφαση μέχρι στιγμής. Υπενθυμίζεται πως ο κ. Χρίστου θα κατέλθει ως υποψήφιος για την προεδρία της Βουλής.

Όπως τόνισε, σε τοποθέτησή του στον Άλφα, το ΕΛΑΜ δεν αποκλείει «τουλάχιστον στην παρούσα φάση», τη στήριξη του προς τον Νικόλα Παπαδόπουλου, ωστόσο, τόνισε πως δεν προεξοφλεί τίποτα. «Είναι μια πιθανότητα, χωρίς να προεξοφλώ τίποτα αυτή τη στιγμή».

Ερωτηθείς, αν υπάρχει το ενδεχόμενο αποχής από πλευράς του ΕΛΑΜ, είπε πως βεβαίως υπάρχει αυτή η πιθανότητα. Όσον αφορά τις επαφές που είχε μέχρι στιγμής το κόμμα του, ο κ. Χρίστου σημείωσε πως ο επικεφαλής του Άλφα Οδυσσέας Μιχαηλίδης δεν ήρθε σε επικοινωνία μαζί του, ενώ επικοινωνία πραγματοποιήσε με τον Φείδω Παναγιώτου. Τέλος, τόνισε πως δεδομένου ότι τα σενάρια αλλάζουν συνεχώς, το ΕΛΑΜ θα λάβει τις τελικές του αποφάσεις την ερχόμενη Πέμπτη.

Υποθέση «Σάντη»: Στρέφεται προς ποινική διερεύνηση η Αστυνομία

Σήμερα ανακοινώνονται τα επόμενα βήματα

Της **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Δύο μήνες μετά τις δημόσιες καταγγελίες Δρουσιώτη, η πολύκροτη πλέον υπόθεση «Σάντη» παίρνει από σήμερα νέα διάσταση. Η διερεύνηση της Αστυνομίας σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της Europol αλλά και του FBI οδηγούν την υπόθεση στο επόμενο βήμα, αυτό της ποινικής διερεύνησης. Όπως επανειλημμένα είχαμε γράψει και πρόσφατα, τα ευρήματα των Αρχών ήταν τέτοια που παρέπεμπαν σε πιθανή διάπραξη ποινικών αδικημάτων εκ μέρους συγκεκριμένων προσώπων.

Σήμερα στις 12 το μεσημέρι ο αρχηγός της Αστυνομίας θα κάνει μια αρχική δήλωση και ακολούθως ο εκπρόσωπος Τύπου της δύναμης θα παρουσιάσει το μαρτυρικό υλικό. Πιθανότατα θα απαντηθεί ο κάθε ισχυρισμός και αν αυτός τεκμηριώθηκε ή όχι, ενώ θα επεξηγηθούν και οι ενέργειες της Αστυνομίας.

Ο φάκελος της Αστυνομίας βρίσκεται εδώ και μέρες στα χέρια της Νομικής Υπηρεσίας και συγκεκριμένα στον ποινικό τομέα. Μετά από ενδελεχή μελέτη και αφού ο φάκελος είχε πλέον ολοκληρωθεί με τα ευρήματα και της Europol που κατέφθασαν τελευταία, η Νομική Υπηρεσία έδωσε σχετικές οδηγίες. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, η καθοριστική ημέρα ήταν η χθεσινή καθώς δόθηκαν σχετικές οδηγίες στην Αστυνομία να αρχίσει η ποινική διερεύνηση. Όπως παλαιότερα αναφέρθηκε, πρόκειται για μια νέα διαδικασία κατά την οποία και όπου κριθεί αναγκαίο, οι Αρχές θα επιστήσουν την προσοχή προσώπων ότι διερευνούνται ως ύποπτα και θα ζητηθεί να δώσουν ανακριτική πλέον κατάθεση.

Στο ίδιο πλαίσιο, υπενθυμίζεται ότι υπάρχουν παραπονούμενοι οι οποίοι προχώρησαν σε καταγγελίες.

Τι προηγήθηκε

Στις 31 Μαρτίου ο Μακάριος Δρουσιώτης με μια μακροσκελή του ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης συστήνει στο κοινό τη «Σάντη». Μια 45χρονη σήμερα κοπέλα, που όπως ισχυριζόταν είχε πέσει θύμα βιασμού όταν ήταν ανήλικη και απέκτησε παιδί με πρώην δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Περιέγραφε επίσης ένα διεφθαρμένο παραδικαστικό κύκλωμα που προαποφάσιζε αποτελέσματα δικαστικών διαδικασιών στη βάση των επιθυμιών της λεγόμενης «Αδελφότητας των Ροδόσταυρων». Έκανε αναφορά σε μετακίνηση εκατομμυρίων ευρώ και εξαγορά της σιωπής της «Σάντη»

μέσα από την καταβολή μετρητών σε βαλίτσες. Σπίτια στη Νίκαια, διαφυγή στη Γερμανία, αυτοκτονίες και διορισμοί πλαισίωσαν την όλη ιστορία. Ο ίδιος ο Μακάριος Δρουσιώτης ανέφερε ότι οι ισχυρισμοί του βασίζονταν σε μηνύματα που περιήλθαν στην κατοχή του και που η πρωταγωνίστρια των ισχυρισμών του αντάλλαζε με τον πρώην δικαστή αλλά και τον νομικό Νίκο Κληρίδη.

Ο Νίκος Κληρίδης επιβεβαίωσε ότι είχε στην κατοχή του και αυτός τα μηνύματα, αλλά ο ίδιος ουδέποτε έκρινε σκόπιμο να τα δημοσιοποιήσει, καθώς η ίδια η «Σάντη» που μέχρι και πριν από λίγους μήνες ήταν πελάτης του δεν επιθυμούσε κάτι τέτοιο.

Κατά την πορεία της διερεύνησης

Αναμένεται να απαντηθεί ο κάθε ισχυρισμός και αν αυτός τεκμηριωθεί ή όχι, ενώ θα επεξηγηθούν και οι ενέργειες της Αστυνομίας.

άρχισε να αμφισβητείται η γνησιότητα των μηνυμάτων. Κάποια διαπιστώθηκε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ήταν πλαστά, ενώ φωτογραφίες που πλαισίωσαν τους ισχυρισμούς διαπιστώθηκε ότι ήταν διαθέςιμες στο διαδίκτυο. Ακολούθησαν η παραδοχή της ίδιας της «Σάντη» ότι κατασκεύασε τα μηνύματα καθώς και η αποδοχή ότι μια κατάσταση που δεν μπορούσε να ξεκαθαρίσει την πραγματικότητα από τη μυθοπλασία. Ήθελε να νιώθει σημαντική και έτσι κατασκεύαζε μηνύματα σε σχέση με υποθέσεις που ο Νίκος Κληρίδης επιδείκνυε ενδιαφέρον και του τα απέστειλε.

Μέσα σε κλίμα αμφισβήτησης της αστυνομικής διερεύνησης και με τον Δρουσιώτη να προχωρεί σε αλλεπάλληλες αναρτήσεις, η Αστυνομία ζητά τη συνδρομή της Europol και αργότερα να αποφασίσει του Υπουργικού Συμβουλίου τη συνδρομή ειδικής ομάδας συμπεριφορικής ανάλυσης του FBI. Μετά από δεκάδες καταθέσεις, άνοιγμα λογαριασμών, συλλογή τεκμηρίων και μια αστυνομική έρευνα στην οικία του Ν. Κληρίδη, η οποία βρίσκεται ακόμα υπό νομική αμφισβήτηση, η Αστυνομία ολοκληρώνει το ανακριτικό έργο. Ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στην Νομική Υπηρεσία και σήμερα ανακοινώνονται με τον πιο επίσημο τρόπο τα αποτελέσματα.

Της **ΡΑΦΑΕΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ**

Μετά από τρεις ώρες συζητήσεων και διαβουλεύσεων στο Προεδρικό, όπου ο πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης υποδέχθηκε χθες όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για να ακούσει τις απόψεις αλλά και τις ανησυχίες τους, ώστε να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα για τη διαχείριση του αφθώδους πυρετού, αγροτικές οργανώσεις και κτηνοτρόφοι αποχώρησαν ικανοποιημένοι σε γενικές γραμμές από τη συνάντηση, εφόσον, όπως διαπιστώθηκε εκ των υστέρων και από τις τοποθετήσεις, επιτεύχθηκε μέσα από τις συζητήσεις να μειωθεί το χάσμα ανάμεσα στις δύο πλευρές. Παρά τα θετικά αποτελέσματα της συνάντησης, ο πρόεδρος του συνδέσμου «Η Φωνή των Κτηνοτρόφων», Νεόφυτος Νεοφύτου, δεν έκρυψε τη δυσανεξία του για το γεγονός πως οι θανατώσεις ζώων –που ήταν και το μεγάλο αγκάθι

Σταύρος Μαλάς:

«Αν δεν τηρηθούν αυστηρά μέτρα βιοασφάλειας η διασπορά του ιού είναι αναπόφευκτη. Δεν αντέχει η χώρα μας να χαθεί η αιγοπροβατοτροφία».

για τους ίδιους– συνεχίζονται κανονικά. Στο τραπέζι του διαλόγου κάθισαν στις 9:30 η υπουργός Γεωργίας, Μαρία Παναγιώτου, ο διευθυντής του Υπουργείου, Ανδρέας Γρηγορίου, η επιδημιολογική ομάδα, ο διευθυντής όπως και λειτουργοί των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ενώ η συνάντηση συνεχίστηκε στις 11:00 στην παρουσία των αγροτικών οργανώσεων αλλά και του συνδέσμου «Η Φωνή των Κτηνοτρόφων».

Το θετικό κλίμα που κυριάρχησε στη συνάντηση ήταν εμφανές, με τους εκπροσώπους των αγροτικών οργανώσεων να δηλώνουν ιδιαίτερα ικανοποιημένοι

Αφθώδης πυρετός: Κρίσιμοι οι επόμενοι τρεις μήνες

Συνάντηση με θετικό κλίμα, αλλά και ανοιχτές πληγές – Διήφθηκαν σημαντικές αποφάσεις

Παρά τα θετικά αποτελέσματα της συνάντησης, ο πρόεδρος του συνδέσμου «Η Φωνή των Κτηνοτρόφων», Νεόφυτος Νεοφύτου, δεν έκρυψε τη δυσανεξία του για το γεγονός πως οι θανατώσεις ζώων –που ήταν και το μεγάλο αγκάθι για τους ίδιους– συνεχίζονται κανονικά.

για τα μέτρα που λήφθηκαν, κάνοντας λόγο για μια εποικοδομητική συζήτηση ανάμεσα στις δύο πλευρές. Μπορεί στο άκουσμα πως οι θανατώσεις συνεχίζονται κανονικά, ο κ. Νεοφύτου να εξέφρασε την απογοήτευσή του, ωστόσο, αναγνώρισε την προσπάθεια από πλευράς Προέδρου για να βρεθεί η χρυσή τομή. Τη δυσφορία τους εξέφρασαν και για το γεγονός πως δεν συζητήθηκε το θέμα του καλλουμιού.

Παρά τις ανοιχτές πληγές, τόσο οι αγροτικές οργανώσεις, όσο και οι κτηνοτρόφοι είδαν θετικά την αυστηροποίηση των προστίμων σε ό,τι αφορά

παράνομες συναλλαγές με τα κατεχόμενα, αλλά και την αύξηση των αποζημιώσεων στα αιγοπρόβατα.

Οι αποφάσεις

Σε δηλώσεις της μετά το πέρας της συνάντησης και ανακοινώνοντας τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, η υπουργός Γεωργίας, Μαρία Παναγιώτου, τόνισε πως η εκρίζωση από τον ιό του αφθώδους πυρετού χρειάζεται συνεργασία από όλους τους εμπλεκόμενους.

Μεταξύ των αποφάσεων που λήφθηκαν είναι, η άμεση ολοκλήρωση θανατώσεων των ζώων στις θετικές εκτρο-

φές όπου έχει επιβεβαιωθεί η παρουσία του ιού. Αυτό, σύμφωνα με την υπουργό, μπορεί να ολοκληρωθεί τάχιστα τα επόμενα εβδομήντα. Παράλληλα, εντείνονται οι προσπάθειες για ολοκλήρωση του μαζικού παγκύπριου εμβολιασμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία, μέχρι σήμερα ο εμβολιασμός της δεύτερης δόσης βρίσκεται στο 84% για τα βοοειδή, στο 78% για τα αιγοπρόβατα και στο 41% για τους χοίρους.

Σχετικά με τα κατεχόμενα, αποφασίστηκε η αυστηροποίηση των προστίμων σε ό,τι αφορά παράνομες συναλλαγές ή άλλες μετακινήσεις. Πρόκειται για αύξη-

ση των προστίμων έως 100.000 ευρώ για διοικητικό πρόστιμο και 250.000 ευρώ για πρόστιμο στο δικαστήριο. Η σχετική απόφαση θα βρεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου την ερχόμενη Πέμπτη. Σε αυτό το πλαίσιο, ενισχύεται περαιτέρω ο έλεγχος στα σημεία διέλευσης σε ό,τι αφορά τη μετακίνηση των ζώων προϊόντων. Παράλληλα, λήφθηκε η απόφαση για αύξηση αποζημιώσεων σε ό,τι αφορά τα αιγοπρόβατα.

Αστυνομία και στρατός αποκτούν ενεργότερη εμπλοκή με μαζική παρουσία, ώστε να ελέγχουν αν πραγματοποιείται η αυστηρή τήρηση των μέτρων

βιοασφάλειας. Παράλληλα, συνεχίζεται ο σαφής διαχωρισμός των συνεργειών που προβαίνουν στις θανατώσεις, στους εμβολιασμούς και στις δειγματοληψίες.

Η επιδημιολογική ομάδα θα πραγματοποιεί τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα συναντήσεις με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα συναντήσεις με τους εκπροσώπους των κτηνοτρόφων και των αγροτικών οργανώσεων.

Κρίσιμους χαρακτήρισε τους επόμενους τρεις μήνες για την πορεία του αφθώδους πυρετού, ο επικεφαλής της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής για ανασυγκρότηση του κτηνοτροφικού τομέα, Σταύρος Μαλάς. Τόνισε δε πως, αν δεν τηρηθούν αυστηρά μέτρα βιοασφάλειας, η διασπορά του ιού είναι αναπόφευκτη. Παράλληλα, θέλησε να καταστήσει σαφές πως δεν αντέχει η χώρα μας να χαθεί η αιγοπροβατοτροφία. «Δεν μπορούν να περάσουν οι επόμενοι τρεις μήνες και να μην έχουμε πάρει αποφάσεις όσον αφορά την επόμενη μέρα για να σταματήσει η μετάδοση του ιού».

Από δικής του πλευράς, ο πρόεδρος του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου, Δημήτρης Επαμεινώνδης, τόνισε πως ο τομέας της κτηνοτροφίας έχει αλλάξει. «Δεν είναι αστειό, χρειάζεται επιστημοσύνη για να διαφυλαχθεί μια μονάδα αιγοπροβατοτροφίας».

Αγνωστο αν μένουν ικανοποιημένοι

Μπορεί διά στόματος του προέδρου της «Φωνής των Κτηνοτρόφων», να εκφράστηκε ικανοποίηση για τη στάση του Προέδρου πλην της απόφασης για τη συνέχιση των θανατώσεων, ωστόσο μέχρι εκείνη τη στιγμή τα μέλη του Συνδέσμου δεν είχαν ενημερωθεί για τα όσα συζητήθηκαν. Ως εκ τούτου, παραμένει άγνωστο αν μένουν ευχαριστημένοι από τα όσα επιτεύχθηκαν στη χθεσινή συνάντηση, αν ληφθεί υπόψιν και το γεγονός πως το βασικό αίτημα δεν ικανοποιήθηκε. Υπενθυμίζεται πως, την περασμένη Παρασκευή οι κτηνοτρόφοι βγήκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν τόσο για τις μαζικές θανατώσεις ζώων όσο και για τις αποζημιώσεις.

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ένας στους τρεις πολίτες από τον ενεργό πληθυσμό της χώρας επιβαρύνεται ακόμη με τουλάχιστον ένα κόκκινο δάνειο. Πρόκειται για 2,4 εκατ. δανειολήπτες που έχουν 2,9 εκατ. προβληματικά δάνεια. Σε έναν πληθυσμό 10,4 εκατ. κατοίκων, τα δάνεια αυτά εξακολουθούν να αποτελούν «βαρίδι» για την οικονομία και, παρά το γεγονός ότι οι ελληνικές τράπεζες γύρισαν σελίδα, εκατομμύρια πολίτες εξακολουθούν να διαβάζουν το ίδιο κεφάλαιο της κρίσης.

Την εικόνα αυτή περιγράφει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην έκθεσή του με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του χρηματοπιστωτικού τομέα, επιβεβαιώνοντας ότι τα κόκκινα δάνεια της κρίσης δεν εξαφανίστηκαν, αλλά άλλαξαν διεύθυνση. Όπως υπογραμμίζει το Ταμείο, οι servicers διαχειρίζονται προβληματικά ανοίγματα που αντιστοιχούν στο 37,4% του ελληνικού ΑΕΠ και πλέον η σταθερότητα του

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανέρχονται στο 37,4% του ελληνικού ΑΕΠ.

χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν εξαρτάται μόνο από τις τράπεζες, που «καθάρισαν» τους ισολογισμούς τους, αλλά και από την αποτελεσματικότητα με την οποία οι servicers θα καταφέρουν να αναδιαρθρώσουν ή να εκκαθαρίσουν το τεράστιο απόθεμα ιδιωτικού χρέους που διαχειρίζονται.

Την εικόνα αυτή επιβεβαιώνουν και τα στοιχεία της ΤτΕ που δείχνουν την αργή μείωση του ιδιωτικού χρέους, με τη συνολική αξία των δανείων που διαχειρίζονται οι servicers να ανέρχεται στα 91,5 δισ. ευρώ (στοιχεία τέλους 2025). Από αυτά, τα 81,5 δισ. ευρώ, δηλαδή το 89,1%, είναι δάνεια που έχουν πωληθεί σε funds, ενώ τα υπόλοιπα 10 δισ. ευρώ, ήτοι το 10,9%, είναι δάνεια που διαχειρίζονται για λογαριασμό των τραπεζών.

Η ανάλυση της ΤτΕ δείχνει ότι αντάφωτος του 2025 δημιουργήθηκαν στις τράπεζες νέα κόκκινα δάνεια 2,2 δισ. ευρώ, ενώ αυτά που «θε-

ραπεύτηκαν» και έγιναν εξυπηρετούμενα δεν ξεπέρασαν τα 800 εκατ. ευρώ. Παρά το γεγονός ότι αυτό δεν οδηγεί σε αύξηση του

κρίσιμου δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων, σημαίνει ότι ο ρυθμός μείωσης είναι βραδύτερος από ό,τι θα αναμενόταν. Η επιμονή

του προβλήματος εξηγεί και την πρωτοβουλία της κυβέρνησης να προχωρήσει στην ψήφιση νέων μέτρων για τη διαχείριση του ιδιω-

τικού χρέους. Το πακέτο παρεμβάσεων που προωθείται περιλαμβάνει τη διεύρυνση της δυνατότητας ρύθμισης οφειλών μέσω του εξω-

Η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν εξαρτάται μόνο από τις τράπεζες, που «καθάρισαν» τους ισολογισμούς τους, αλλά και από την αποτελεσματικότητα με την οποία οι servicers θα καταφέρουν να αναδιαρθρώσουν ή να εκκαθαρίσουν το τεράστιο απόθεμα ιδιωτικού χρέους που διαχειρίζονται, σημειώνει το ΔΝΤ. Στη φωτογραφία, η είσοδος των κεντρικών γραφείων του Ταμείου στην Ουάσινγκτον.

δικαστικού μηχανισμού, ευκολότερη ένταξη περισσότερων οφειλετών στις διαδικασίες ρύθμισης, καθώς και βελτιώσεις στο πλαίσιο προστασίας των εύλωτων νοικοκυριών. Στόχος είναι να επιταχυνθούν οι αναδιαρθρώσεις χρεών και να αντιμετωπιστεί ένα πρόβλημα που εξακολουθεί να επηρεάζει εκατομμύρια πολίτες και κιλιάδες επιχειρήσεις.

Τα μέτρα για την ενίσχυση του εισοδήματος των πολιτών και την αντιμετώπιση του ιδιωτικού χρέους, που ανακοίνωσε η κυβέρνηση στις 23 Απριλίου, αναμένεται να εισέλθουν στη Βουλή εντός του Ιουνίου και προβλέπουν τα εξής:

- 1. Δυνατότητα διαχωρισμού πρώτης κατοικίας στον εξωδικαστικό μηχανισμό, δίνοντας την ευκαιρία για πρώτη φορά σε οφειλότες που υποβάλλουν αίτηση ρύθμισης στην πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού να διαχωρίζουν την κύρια κατοικία τους από την υπόλοιπη περιουσία τους.** Επιλέγοντας την προστασία της πρώτης κατοικίας, το ύψος του «κουρέματος» και οι μηνιαίες δόσεις θα υπολογίζονται αποκλειστικά βάσει της αξίας της κατοικίας και των εισοδημάτων του οφειλέτη και όχι βάσει του συνόλου της περιουσίας του, οδηγώντας σε σημαντικά βελτιωμένους όρους ρύθμισης. Η επιλογή διατήρησης της κύριας κατοικίας θα είναι δυνατή με ταυτόχρονη υποχρεωτική ρευστοποίηση μέσω ηλεκτρονικού πλειστηριασμού της υπόλοιπης περιουσίας του οφειλέτη και τα έσοδα θα κατευθύνονται για την αποπληρωμή των χρεών του.
- 2. Διεύρυνση του εξωδικαστικού μηχανισμού μέσω της μείωσης του ορίου ένταξης από τις 10.000 στις 5.000 ευρώ, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε σημαντικό αριθμό οφειλετών, που δυνητικά μπορεί να φτάσει και το 1 εκατ.**
- 3. Άρση κατάσχεσης τραπεζικού λογαριασμού εφόσον ο οφειλόμενος έχει εξοφλήσει τουλάχιστον το 25% της οφειλής του και έχει ρυθμίσει το υπόλοιπο ποσό, δίνοντας τη δυνατότητα στον οφειλέτη να αποκαταστήσει την πρόσβαση του στο τραπεζικό σύστημα.**
- 4. Δυνατότητα ρύθμισης σε έως 72 δόσεις για όσους έχουν παλιές οφειλές που δημιουργήθηκαν έως το τέλος του 2023.** Η ρύθμιση απευθύνεται σε πάνω από 1,5 εκατ. φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Elysia Blu

Minthis

Pafilia Plaza

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΗΛΙΑΔΟΥ, Executive Director της Pafilia

Η Νέα Κατεύθυνση του Πολυτελούς Real Estate στην Κύπρο

- Η Κύπρος έχει παραμείνει ανθεκτική παρά τη διεθνή αβεβαιότητα. **Τι είναι αυτό που οδηγεί σήμερα τη διεθνή ζήτηση;**

- Η Κύπρος σήμερα προσφέρει κάτι που γίνεται ολοένα και πιο σπάνιο: ισορροπία. Οι διεθνείς αγοραστές αναζητούν προορισμούς που συνδυάζουν οικονομική λογική με συναισθηματική αξία. Υπάρχουν πρακτικά πλεονεκτήματα όπως το ελκυστικό φορολογικό πλαίσιο, το καθεστώς Non-Dom και η στρατηγική θέση της χώρας. Εξίσου σημαντικός όμως είναι ο τρόπος ζωής: η ασφάλεια, το κλίμα, η ευεξία και ένας πιο ισορροπημένος ρυθμός ζωής. Οι αγοραστές πλέον δεν λαμβάνουν αποφάσεις αποκλειστικά με βάση τις αποδόσεις. Αναζητούν έναν τόπο όπου μπορούν να απολαμβάνουν καλύτερη ποιότητα ζωής προσεγγίζοντας παράλληλα την επένδυσή τους.

- **Πώς έχει εξελιχθεί το προφίλ του διεθνούς αγοραστή τα τελευταία χρόνια;**

- Η μεγαλύτερη αλλαγή δεν αφορά απαραίτητα την εθνικότητα, αλλά τη νοοτροπία. Εξακολουθούμε να βλέπουμε έντονο ενδιαφέρον από την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και άλλες διεθνείς αγορές, όμως οι αγοραστές σήμερα είναι πολύ πιο συνειδητοποιημένοι ως προς αυτό που αναζητούν. Πριν από λίγα χρόνια, η πολυτέλεια, η τοποθεσία και η ποιότητα σχεδιασμού ήταν αρκετά. Σήμερα όμως, οι

αγοραστές αναζητούν περισσότερο νόημα, σύνδεση, ευεξία και εμπειρίες που βελτιώνουν την καθημερινότητά τους. Η πανδημία ενίσχυσε την αξία του χώρου, της φύσης, της κοινότητας και της συναισθηματικής ευημερίας. Ο σύγχρονος αγοραστής δεν αγοράζει απλώς ένα ακίνητο. Επενδύει στον τρόπο που θέλει να ζει και να αισθάνεται.

- **Η Pafilia διαθέτει έργα που απευθύνονται τόσο σε επενδυτές όσο και σε lifestyle αγοραστές. Πώς ισορροπείτε ανάμεσα σε αυτά τα δύο κοινά;**

- Σήμερα, η διάκριση μεταξύ lifestyle buyers και επενδυτών γίνεται ολοένα και μικρότερη. Ένας lifestyle buyer μπορεί να εστιάζει περισσότερο στην εμπειρία, στις υπηρεσίες και στην αίσθηση κοινότητας. Ένας επενδυτής μπορεί να επικεντρώνεται στη ζήτηση για ενοικίαση, στην πληρότητα και στη μακροπρόθεσμη υπεραξία. Ωστόσο, και οι δύο πλέον καθοδηγούνται από το ίδιο στοιχείο: την ποιότητα της εμπειρίας. Αναπτύξεις που προσφέρουν ευεξία, βιωσιμότητα, υψηλά πρότυπα φιλοξενίας και έντονη ταυτότητα καθίστανται πιο επιθυμητές και πιο ανθεκτικές ως επενδυτικά assets. Στην Pafilia, η φιλοσοφία μας είναι να δημιουργούμε έργα στα οποία οι άνθρωποι πραγματικά θέλουν να ζουν. Όταν αυτό επιτυγχάνεται, η επενδυτική αξία ακολουθεί οργανικά.

- **Πώς θα περιγράφατε τη διαφορά ανάμεσα στη Λεμεσό και την Πάφο στη σημερινή αγορά;**

- Η Λεμεσός και η Πάφος παρουσιάζουν ισχυρή δυναμική, αλλά απευθύνονται σε διαφορετικές ανάγκες. Η Λεμεσός προσελκύει όσους αναζητούν έναν κοσμοπολίτικο αστικό τρόπο ζωής, με έμφαση στη διεθνή επιχειρηματική δραστηριότητα και τη συνδεσιμότητα. Αντίθετα, η Πάφος προσφέρει μια πιο ισορροπημένη εμπειρία ζωής, με έμφαση στη φύση, την ευεξία και την ηρεμία. Αυτό αποτυπώνεται και στα έργα μας. Στη Λεμεσό, το ONE εκφράζει τη σύγχρονη πολυτελή αστική διαβίωση, ενώ στην Πάφο, το Minthis αντιπροσωπεύει μια φιλοσοφία βασισμένη στην ευεξία και την ολιστική διαβίωση. Σήμερα, οι αγοραστές δεν επιλέγουν απλώς την Κύπρο, αλλά ποια έκδοχή της αντανάκλα καλύτερα τις προσωπικές τους φιλοδοξίες.

- **Η Pafilia συνδέεται με lifestyle-led αναπτύξεις πολύ πριν ο όρος γίνει ευρέως γνωστός στο real estate. Πώς εξελίχθηκε αυτή η φιλοσοφία μέσα από τα έργα σας;**

- Η Pafilia υπήρξε από τις πρω-

τοπόρες εταιρείες αυτής της φιλοσοφίας στην Κύπρο, πολύ πριν όροι όπως “lifestyle-led living” γίνουν μέρος της αγοράς. Όταν δημιουργήσαμε το Elysia Park, η αγορά επικεντρωνόταν κυρίως στις οικιστικές μονάδες. Η δική μας προσέγγιση όμως ήταν διαφορετική: θέλαμε να δημιουργήσουμε χώρους όπου οι άνθρωποι θα ζουν πραγματικά και όχι απλώς θα κατέχουν ένα ακίνητο. Το Elysia Park εισήγαγε στοιχεία που σήμερα θεωρούνται απαραίτητα στις σύγχρονες αναπτύξεις: κοινόχρηστους χώρους και αίσθηση κοινότητας. Το Minthis αποτέλεσε τη φυσική εξέλιξη αυτής της φιλοσοφίας: έναν lifestyle προορισμό με επίκεντρο την ευεξία, τη βιωσιμότητα και τη φύση. Για εμάς, το lifestyle-led development δεν είναι τάση, αλλά διαχρονική φιλοσοφία.

- **Οι αναπτύξεις με ισχυρή ταυτότητα και το experience-led living γίνονται ολοένα και πιο σημαντικά διεθνώς. Είναι έτοιμη η Κύπρος για αυτή την κατεύθυνση;**

- Απολύτως. Η αγορά ήδη κινείται προς αυτή την κατεύθυνση. Οι διεθνείς αγοραστές σήμερα αναζητούν αναπτύξεις με ξεκάθαρη ταυτότητα και ουσιαστική εμπειρία διαβίωσης. Θέλουν να αισθάνονται ότι επενδύουν σε κάτι με χαρακτήρα και συγκεκριμένη φιλοσοφία ζωής. Η πραγματική αξία δημιουργείται μέσα από τη συνέπεια στην αρχιτεκτονική, στις υπηρεσίες και στη συνολική εμπειρία κα-

τοίκησης. Στην Pafilia, βλέπουμε τη δημιουργία αναπτύξεων με ισχυρή ταυτότητα ως μέρος της μακροπρόθεσμης δημιουργίας αξίας.

- **Κοιτώντας προς το μέλλον, τι πιστεύετε ότι θα καθορίσει το επόμενο κεφάλαιο του πολυτελούς real estate στην Κύπρο;**

- Το μέλλον του πολυτελούς real estate θα είναι περισσότερο ανθρωποκεντρικό. Για χρόνια, η πολυτέλεια συνδεόταν με την κλίμακα, την αποκλειστικότητα και την υλική αξία. Σήμερα όμως, οι αγοραστές δίνουν προτεραιότητα στην ευεξία, την ιδιωτικότητα, τη βιωσιμότητα και τις ουσιαστικές εμπειρίες. Οι άνθρωποι αναζητούν αναπτύξεις που εμπλουτίζουν τη ζωή τους και όχι απλώς έργα που εντυπωσιάζουν οπτικά. Πιστεύω ότι το επόμενο κεφάλαιο στην Κύπρο θα διαμορφωθεί από έργα που δημιουργούν συναισθηματική σύνδεση και παράλληλα προσφέρουν μακροπρόθεσμη αξία. Στην Pafilia, αυτή είναι η κατεύθυνση που ακολουθούμε: δημιουργούμε προορισμούς που συνδυάζουν επενδυτική αξία με ουσιαστικό lifestyle χαρακτήρα και παραμένουν διαχρονικοί.

Στοιχεία Επικοινωνίας

Pafilia Property Developers
Οδός Νικόδημου Μυλωνά 33, Marina Court, T.θ. 60159, 8101 Πάφος, Κύπρος
Τηλ.: +357 26 848 800
Email: info@pafilia.com
Ιστοσελίδα: www.pafilia.com

Στο υψηλότερο επίπεδο από το 2024 οι τιμές σε Γαλλία και Ισπανία

Ο πληθωρισμός στη Γαλλία και στην Ισπανία επιταχύνθηκε στο υψηλότερο επίπεδο από το 2024, ενισχύοντας τα επιχειρήματα όσων ζητούν αύξηση των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Η αύξηση του κόστους της ενέργειας λόγω του πολέμου οδήγησε τις τιμές καταναλωτή σε άνοδο 2,8% σε σχέση με τον Μάιο του προηγούμενου έτους στη Γαλλία και σε 3,6% στην Ισπανία, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν την Παρασκευή. Το ποσοστό στη Γαλλία ήταν ελαφρώς χαμηλότερο των προβλέψεων, ενώ το ποσοστό στην Ισπανία ήταν σύμφωνο με αυτές. Τα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις μεγά-

ρισμού από το επίπεδο του 3% που έφτασε τον Απρίλιο.

Τρεις μήνες αφότου ο Ντόναλντ Τραμπ ξεκίνησε τη στρατιωτική εκστρατεία εναντίον του Ιράν, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής της ΕΚΤ—από τη σκληροπυρηνική Ιζαμπέλ Σνάιπελ έως τον πιο μετριοπαθή επικεφαλής οικονομολόγο Φίλιπ Λέιν—δίνουν σήματα πιθανής αύξησης του κόστους δανεισμού για πρώτη φορά από το 2023.

Οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ αποφάσισαν να μην προχωρήσουν σε σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής τον Απρίλιο, αλλά κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ορισμένες δευτερογενείς επιπτώσεις στον πληθωρισμό ήταν «αναπόφευκτες», σύμφωνα με τα πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης, με τα βασικά ζητήματα να είναι η έκταση, το μέγεθος, ο χρόνος και η διάρκεια αυτών των επιπτώσεων.

Οι αγορές είναι σχεδόν βέβαιες ότι η αύξηση θα έρθει την 1η Ιουνίου, με τις εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για 25 μονάδες βάσης από το τρέχον επίπεδο του 2% στο 2,25%. Προβλέπουν ακόμη μία κίνηση μέχρι το τέλος του έτους, καθώς οι ανησυχίες για τον πληθωρισμό φαίνεται να υπερτερούν έναντι των φόβων των υπευθύνων χάραξης πολιτικής για τις επιπτώσεις στην ανάπτυξη.

Αλλά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν την Παρασκευή έδειξαν ότι η οικονομία της Γαλλίας συρρικνώθηκε στις αρχές του έτους, καθώς μειώθηκαν τόσο οι καταναλωτικές δαπάνες όσο και οι επιχειρηματικές επενδύσεις. Οι δείκτες σχετικά με την πιο πρόσφατη οικονομική δραστηριότητα υποδηλώνουν επίσης επιβράδυνση, ενώ οι δείκτες εμπιστοσύνης συνεχίζουν να επιδεινώνονται.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή, οι ειδικοί προειδοποιούσαν ότι το κλείσιμο μιας από τις σημαντικότερες εμπορικές διόδους στον κόσμο θα προκαλούσε αισθητές ελλείψεις πετρελαίου, φυσικού αερίου και άλλων κρίσιμων εμπορευμάτων. Τρεις μήνες αφότου ξεκίνησε το μπλόκο στα Στενά του Ορμούζ, οι προβλέψεις αυτές γίνονται πραγματικότητα.

Ηδη, μεγάλο μέρος του πλανήτη βιώνει την κρίση μέσω των ανατιμήσεων. Οι ελλείψεις στις προμήθειες εμπορευμάτων έχουν επιβαρύνει σημαντικά τις οικονομίες της Ασίας, ενώ τεράστιο είναι το πλήγμα στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς η έλλειψη πετρελαίου, φυσικού αερίου και των παραγώγων τους έπληξε κάθε πτυχή της καθημερινότητας, από τη γεωργία και το μαγείρεμα μέχρι την ιατρική απεικόνιση. Πολλές κυβερνήσεις στην Ασία επέβαλαν κανόνες για μείωση της κατανάλωσης, στράφηκαν στα στρατηγικά τους αποθέματα και έσπευσαν να βρουν εναλλακτικές προμήθειες.

«Δεν πρόκειται μόνο για ένα σοκ τιμών, αλλά για πραγματικές ελλείψεις», δήλωσε ο Κρίσνα Σρινιβάσαν, διευθυντικό στέλεχος στο ΔΝΤ. «Σε συνθήκες ελλείψεων, η βιομηχανία περιορίζει την παραγωγή, οι άνθρωποι χάνουν τις δουλειές τους και αυτό έχει δευτερογενείς επιπτώσεις στην ανάπτυξη», συμπλήρωσε. Τα πιο ξεκάθαρα σημάδια ήρθαν πρώτα στις προμήθειες του πετρελαίου και του LNG, που διέρχονται μέσω των Στενών του Ορμούζ από βασικούς παραγωγούς, όπως το Κουβέιτ και το Κατάρ, και μεγάλο μέρος αυτών καταλήγει στην Ασία. Ενώ τα πλουσιότερα κράτη, όπως η Ιαπωνία, η Σιγκαπούρη και η Κίνα, στρέφονται στα στρατηγικά αποθέματα και εξασφαλίζουν εναλλακτικές προμήθειες φυσικού αερίου πληρώνοντας περισσότερα χρήμα-

τα, οι αναπτυσσόμενες οικονομίες υποχρεώνονται να μειώσουν την κατανάλωση.

Στο Μπανγκλαντές, λόγω έλλειψης προστίτου φυσικού αερίου, η κυβέρνηση υποχρεώθηκε να προχωρήσει σε προγραμματισμένα κυλιόμενα blackouts σε διάφορες περιοχές. Το Βιετνάμ επέβαλε μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης σε βιομηχανικές ζώνες. Οι Φιλιππίνες κήρυξαν κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, εφαρμόζοντας τετραήμερη εργασία σε

Πολλές κυβερνήσεις στην Ασία επέβαλαν κανόνες για μείωση της κατανάλωσης, στράφηκαν στα στρατηγικά τους αποθέματα και έσπευσαν να βρουν εναλλακτικές προμήθειες.

ορισμένες δημόσιες υπηρεσίες και περιορίζοντας τη χρήση κλιματιστικών στα δημόσια κτίρια.

Ο πόλεμος αναστάτωσε και τις αγορές των παραγώγων του φυσικού αερίου, ιδίως του πλίου. Πριν από τον πόλεμο, το Κατάρ προμήθευε περίπου το ένα τρίτο του πλίου στον κόσμο, το οποίο χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, από εταιρείες τσιπ για ψύξη μηχανημάτων και από φαρμακευτικές για ποιοτικούς ελέγχους.

Οι επιχειρηματίες που είναι σε θέση να πληρώσουν αδρά για το διαθέσιμο πλίο—κατά κύριο λόγο πλοιοκτήτες—πρόσβαση σε ποιοτικές διαγνωστικές απεικονίσεις σε περιοχές που δεν διέθεταν ποτέ τέτοιες υπηρεσίες», είπε στους New York Times ο Παβάν Τσουνταρι, πρόεδρος της Ενωσης Ιατρικής Τεχνολογίας της Ινδίας.

Ο Περσικός Κόλπος αποτελεί επίσης κρίσιμη πηγή λιπασμάτων κι έτσι ο πόλεμος απειλεί την παγκόσμια προμήθεια τροφίμων. Πέντε βασικές εξαγωγικές δυνάμεις, το Ιράν, η Σαουδική Αραβία, το Κατάρ, τα ΗΑΕ και το Μπαχρέιν, προμηθεύουν αθροιστικά πάνω από το ένα τρίτο των παγκόσμιων αποθε-

Η Ευρώπη βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των ανησυχιών για έλλειψη κηροζίνης, καθώς αποτελεί τον μεγαλύτερο αγοραστή αεροπορικών καυσίμων που διακινούνται μέσω των Στενών του Ορμούζ.

Στην Ινδία οι τιμές του πλίου έχουν ήδη διπλασιαστεί, με τις ελλείψεις να συνιστούν σοβαρή απειλή για τα μικρότερα, περιφερειακά δίκτυα νοσοκομείων, σε μια περίοδο που η χώρα «επεκτείνει την πρόσβαση σε ποιοτικές διαγνωστικές απεικονίσεις σε περιοχές που δεν διέθεταν ποτέ τέτοιες υπηρεσίες», είπε στους New York Times ο Παβάν Τσουνταρι, πρόεδρος της Ενωσης Ιατρικής Τεχνολογίας της Ινδίας.

Ο Περσικός Κόλπος αποτελεί επίσης κρίσιμη πηγή λιπασμάτων κι έτσι ο πόλεμος απειλεί την παγκόσμια προμήθεια τροφίμων. Πέντε βασικές εξαγωγικές δυνάμεις, το Ιράν, η Σαουδική Αραβία, το Κατάρ, τα ΗΑΕ και το Μπαχρέιν, προμηθεύουν αθροιστικά πάνω από το ένα τρίτο των παγκόσμιων αποθε-

μάτων ουρίας, της κυρίαρχης μορφής αζωτούχου λιπάσματος.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά 80% από τον Φεβρουάριο. Ως περιοχή υψηλού ρίσκου θεωρείται η Νότια Ασία, όπου οι αγρότες, αδυνατώντας να πληρώσουν περισσότερο για να εξασφαλίσουν τα διαθέσιμα φορτία, υποχρεώνονται να καλλιεργήσουν χωρίς επαρκή λιπάσματα. Κίνδυνο διατρέχουν και οι γεωργοί στην Αφρική, οι οποίοι καλλιεργούν το 70% των τροφίμων για την Υποσαχάρια Αφρική.

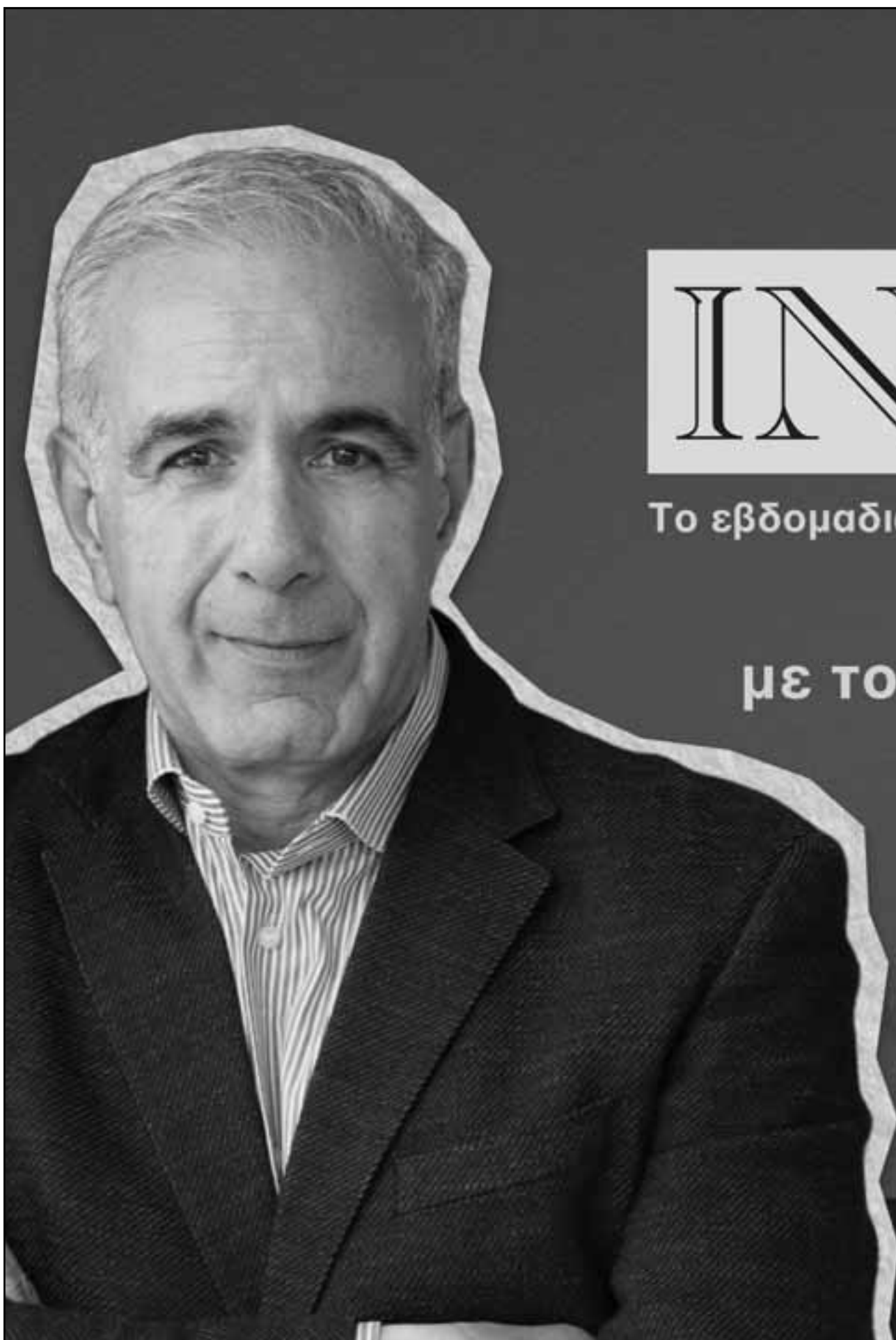
Οι ελλείψεις πετρελαίου έχουν προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις και στα διυλισμένα προϊόντα, όπως η νάφθα, παράγωγο του πετρελαίου που χρησιμοποιείται ευρέως στη μεταποίηση. Οι ελλείψεις εί-

ναι έντονες στην Ανατολική Ασία. Μάλιστα στην Ιαπωνία έχει πληγεί σοβαρά η βιομηχανία εκτυπώσεων, με αποτέλεσμα η εταιρεία Calbee να αφαιρέσει τα πατάκια από τις συσκευασίες με πατάκια, προκειμένου να εξοικονομήσει μέληνα που παράγονται από νάφθα.

Η Μέση Ανατολή είναι επίσης από τους κορυφαίους εξαγωγείς υγραερίου (LPG), που χρησιμοποιείται ευρέως για μαγείρεμα και θέρμανση σε αναπτυσσόμενες χώρες. Σοβαρό είναι το πλήγμα στην Ινδία, η οποία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος αγοραστής στον κόσμο και εξαρτάται από ξένες πηγές για τουλάχιστον το 50% των 31 εκατ. μετρικών τόνων που καταναλώνει κάθε χρόνο. Παρότι η κυβέρνηση αναζητεί εναγωνίως εναλλακτικές πηγές προμήθειας εκτός Μέσης Ανατολής, οι εμπορικές προμήθειες έχουν υποχωρήσει περίπου στο 70% των επιπέδων προ πολέμου.

Τέλος, η Ευρώπη βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των ανησυχιών για έλλειψη κηροζίνης, καθώς αποτελεί τον μεγαλύτερο αγοραστή αεροπορικών καυσίμων που διακινούνται μέσω των Στενών του Ορμούζ. Μέχρι στιγμής δεν έχουν εξαντληθεί τα αεροπορικά καύσιμα στην ήπειρο, καθώς η εκτίναξη των τιμών έδωσε στις ΗΠΑ και σε άλλους μεγάλους προμηθευτές κίνητρο να ανακατευθύνουν φορτία προς την Ευρώπη. Οι υψηλές τιμές ώθησαν επίσης τα ευρωπαϊκά διυλιστήρια να αυξήσουν την παραγωγή τους.

Ωστόσο, λόγω του αυξημένου κόστους, μεγάλες αεροπορικές εταιρείες, όπως η Lufthansa και η KLM, μείωσαν το πτητικό τους πρόγραμμα. Παράλληλα, οι ακριβότεροι ναύλοι έχουν αποθαρρύνει μέρος των καταναλωτών να ταξιδέψουν. Ως αποτέλεσμα, η αεροπορική κίνηση στην Ευρώπη εκτιμάται ότι είναι περίπου 5% χαμηλότερη, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας.

The INSIDER

Το εβδομαδιαίο podcast ανάλυσης της επικαιρότητας

με τον Ανδρέα Χατζηκυριάκο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναθεωρήθηκε ανοδικά η ανάπτυξη στην Ιταλία

Η οικονομία της Ιταλίας κατέγραψε μεγαλύτερη ανάπτυξη από ό,τι είχε αρχικά εκτιμηθεί στις αρχές του 2026, διατηρώντας τη δυναμική του περασμένου έτους, πριν αρχίσουν οι συνέπειες από τον πόλεμο των ΗΠΑ με το Ιράν.

Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,3% το πρώτο τρίμηνο σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, αντί για αύξηση 0,2% που είχε εκτιμηθεί αρχικά, όπως ανακοίνωσε την Παρασκευή η εθνική στατιστική υπηρεσία, Istat. Η μέτρηση αυτή είναι η ίδια με

Ο πληθωρισμός στην Ιταλία επιταχύνθηκε στο 3,3% τον Μάιο.

εκείνη για το τελευταίο τρίμηνο του 2025. Βελτίωση καταγράφηκε σε όλους τους συντελεστές της ζήτησης, από τις καταναλωτικές δαπάνες έως τις επενδύσεις και το εμπόριο, σύμφωνα με την έκθεση.

Τα στοιχεία δίνουν μια ακτίδα ελπίδας στην ζοφερή εικόνα που παρουσιάζει επί του παρόντος η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνς, σε μια χρονιά κατά την οποία έχουν αρχίσει να συσσωρεύο-

νται εμπόδια για την Τζόρτζια Μελόνι έπειτα από μια ασυνήθιστα μακρά περίοδο σταθερότητας για τα δεδομένα της Ιταλίας. Η κυβέρνηση έχασε το δημοψήφισμα για τη δικαστική μεταρρύθμιση τον περασμένο μήνα, ενώ το δημοσιονομικό έλλειμμα της Ιταλίας το 2025 υπερέρη το ανώτατο όριο του 3% της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εν τω μεταξύ, οι αξιωματούχοι αναγκάστηκαν να μειώσουν τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη, αφού η κρίση στη Μέση Ανατολή οδήγησε σε αύξηση του κόστους των καυσίμων και επηρέασε την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

«Η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει ασθενής τους επόμενους μήνες», δήλωσε την Παρασκευή ο διοικητής της Τράπεζας της Ιταλίας, Φάμπιο Πανέτα. «Στα χειρότερα σενάρια, θα μπορούσε να παραμείνει στάσιμη ή να συρρικνωθεί».

«Η οικονομική δραστηριότητα αντιμετωπίζει όλο και πιο δύσκολες προοπτικές βραχυπρόθεσμα, ενόψει της παγκόσμιας αβεβαιότητας και των υψηλότερων τιμών ενέργειας», ανέφεραν αξιωματούχοι του ΔΝΤ σε έκθεση για τη χώρα αυτή την εβδομάδα. «Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης παραμένουν υποτονικές, περιοριζόμενες από την αδύναμη αύξηση της παραγωγικής κίνησης και τη γήρανση του πληθυσμού».

Αλλα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν την Παρασκευή υπογράμμισαν την πίεση στο κόστος διαβίωσης που αντιμετωπίζει η Ιταλία αυτή τη στιγμή. Ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε στο 3,3% τον Μάιο, σύμφωνα με την Istat. Πρόκειται για το υψηλότερο ποσοστό από το 2023.

Κινεζικό σοκ πλήττει την οικονομία της Γερμανίας

*Το Πεκίνο ασκεί ασφυκτική πίεση
στη γερμανική βιομηχανία*

Η γερμανική οικονομία, η παραδοσιακή ατμομηχανή της Ευρώπης, αντιμετωπίζει δομικές προκλήσεις, παγιδευμένη σε χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα. Στο εσωτερικό της χώρας, η συζήτηση για την οικονομική πολιτική επικεντρώνεται στις εγχώριες αδυναμίες: στο υψηλό κόστος παραγωγής, στη γραφειοκρατία και στην έλλειψη καινοτομίας που κυριαρχούν στην ατζέντα. Κορυφαίοι αναλυτές, όπως ο Κλέμενς Φιστ, πρόεδρος του Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών (Ifo), επιμένουν ότι η λύση βρίσκεται σε μια ολοκληρωμένη εσωτερική προσέγγιση που θα τονώσει τις επενδύσεις και θα δημιουργήσει μια νέα μακροπρόθεσμη δυναμική.

Η διαπίστωση αυτή ωστόσο φαίνεται να αγνοεί μια τεράστια εξωτερική απειλή που αναδιατάσσει πλήρως το παγκόσμιο οικονομικό σκηνικό.

Μια νέα, ανατρεπτική μελέτη από το βρετανικό think tank Centre for European Reform αμφισβητεί τον γερμανικό εφησυχασμό. Υπό τον τίτλο «Κινεζικό σοκ 2.0, το κόστος του εφesusυασμού της Γερμανίας», οι οικονομολόγοι Σάντερ Τόρντουατ και Μπραντ Σέτσερ υποστηρίζουν ότι η τρέχουσα οικονομική αδυναμία της Γερμανίας δεν είναι απλώς εσωτερικό παράγωγο, αλλά το άμεσο αποτέλεσμα της ασφυκτικής πίεσης που ασκεί η κινεζική βιομηχανία. Το Πεκίνο δεν ανταγωνίζεται πλέον τη Δύση μόνο

σε φθηνά καταναλωτικά αγαθά, αλλά στοχεύει απευθείας στην καρδιά του γερμανικού παραγωγικού μοντέλου, εκπομπίζοντας συστηματικά τους Ευρωπαίους ανταγωνιστές από παραδοσιακές αγορές-κλειδιά.

Τα τελευταία χρόνια η Κίνα έχει κατακτήσει δεσπόζουσα θέση τόσο σε κρίσιμες πρώτες ύλες και σπάνιες γαίες, όσο και σε κλάδους αιχμής που καθορίζουν το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας, όπως τα τσιπ, η ρομποτική, οι μπαταρίες και τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Η μετατόπιση αυτή είναι περισσότερο ορατή από ποτέ στην αυτοκινητοβιομηχανία, στο «ιερό δισκοπότηρο» της γερμανικής βιομηχανικής υπεροχής, όπου οι Κινέζοι κατασκευαστές επεκτείνονται επιθετικά μετά την πανδημία.

Οι Τόρντουατ και Σέτσερ προειδοποιούν ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες κινδυνεύουν να χάσουν σημαντικό μερίδιο αγοράς όχι μόνο διεθνώς, αλλά και εντός της ίδιας της Ευρώπης. Αναφέρουν ως παράδειγμα τη γερμανική ηλιακή βιομηχανία, η οποία κάποτε μεσουρανούσε και τώρα έχει σχεδόν εξαφανιστεί. Η παρακμή των βιομηχανικών περιοχών στις Ηνωμένες Πολιτείες τη δεκαετία του 2000 χρησιμεύει επίσης ως προειδοποίηση για το τι θα μπορούσε να συμβεί στις βιομηχανικές περιοχές της Γερμανίας.

Αυτή η εξέλιξη δεν είναι τυχαία, αλλά το αποτέλεσμα μιας καλά σχεδιασμένης κινεζικής βιομηχανικής

Τα τελευταία χρόνια η Κίνα έχει κατακτήσει δεσπόζουσα θέση και σε κλάδους αιχμής που καθορίζουν το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας, όπως τα τσιπ, η ρομποτική, οι μπαταρίες και τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Η μετατόπιση αυτή είναι περισσότερο ορατή από ποτέ στην αυτοκινητοβιομηχανία, στο «ιερό δισκοπότηρο» της γερμανικής βιομηχανικής υπεροχής, όπου οι Κινέζοι κατασκευαστές επεκτείνονται επιθετικά.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει μέχρι στιγμής αντιδράσει μάλλον επιφυλακτικά σε προτάσεις για αυστηρότερα μέτρα κατά της Κίνας, επικαλούμενη ανησυχία για πιθανά αντίποινα.

πολιτικής. Μέσω των φραγμών της αγοράς, της εκτεταμένης κρατικής στήριξης, του στρατηγικού ελέγχου των πρώτων υλών και των άμεσων πολιτικών παρεμβάσεων, η Κίνα έχει εξασφαλίσει στις εταιρείες της σημαντικά πλεονεκτήματα. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι συνέπειες είναι ήδη σαφώς ορατές. Οι εξαγωγές της Κίνας έχουν αυξηθεί πρόσφατα πολύ ταχύτερα από το

παγκόσμιο εμπόριο στο σύνολό του, ενώ η Γερμανία καταγράφει μειώσεις στις συναλλαγές της με την Κίνα ιδίως από το 2023. Αυτό, υποστηρίζουν οι συγγραφείς, έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημιουργία βιομηχανικής αξίας και στην απασχόληση.

Οι συγγραφείς της έρευνας προτείνουν τη λήψη αυστηρών προστατευτικών μέτρων από την πλευρά της Ευρώπης για να σταματήσει η πίεση από την Κίνα. Ζητούν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα κατά του κινεζικού ανταγωνισμού. Αυτά περιλαμβάνουν υψηλότερους εισαγωγικούς δασμούς σε ευαίσθητους βιομηχανικούς τομείς, μεγαλύτερη εξέταση των ευρωπαϊκών προϊόντων και αυστηρότερους κανόνες για τις κινεζικές εταιρείες που επιθυμούν να κατασκευάσουν στην Ευρώπη.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει μέχρι στιγμής αντιδράσει μάλλον

επιφυλακτικά σε τέτοιες προτάσεις, επικαλούμενη τους στενούς οικονομικούς δεσμούς της με την Κίνα αλλά και την ανησυχία για πιθανά αντίποινα. Ταυτόχρονα, η Ευρώπη εξακολουθεί να εξαρτάται από τις κινεζικές προμήθειες σε βασικούς τομείς, όπως οι κρίσιμες πρώτες ύλες και τα ενδιάμεσα βιομηχανικά προϊόντα. Η παθητική αυτή στάση προκαλεί αυξανόμενη δυσαρέσκεια εντός της Ε.Ε. Χώρες όπως η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ολλανδία και η Λιθουανία έχουν ήδη ζητήσει με κοινό έγγραφο θέσης πιο αυστηρή απάντηση απέναντι στις εμπορικές πρακτικές του Πεκίνου. Η Γερμανία, ωστόσο, αρνήθηκε να στηρίξει αυτή την πρωτοβουλία. Μάλιστα, ο καγκελάριος Φρίντριχ Μερτς έφτασε στο σημείο να προτείνει τη σύναψη μιας νέας εμπορικής συμφωνίας με την Κίνα, μια ιδέα που απορρίφθηκε άμεσα από τις Βρυξέλλες.

Η ΜΠΥΡΑ **ΚΕΟ** ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ ΜΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΡΑΝΤΟΥ – ΣΑΡΑ ΓΑΝΩΤΗ – ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΑΚΟΥΔΗΣ

ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ (ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ):

**ΝΑΝΤΙΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ
ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΗΛΙΑΣ ΒΑΛΑΣΗΣ**

**ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ
Ο ΤΑΣΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ**

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:

ticketmaster.cy | ACS | 7777 7040

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΕΛΕΝΗ ΡΑΝΤΟΥ

**ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΘΑ ΔΟΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ
ΤΟΥ RMHC**

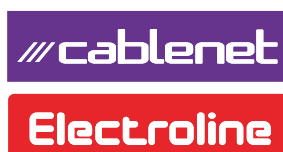
**ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
4-7 ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΠΑΦΟΥ:
13-14 ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ:
9-11 ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ UCLAN
ΠΥΛΑ:
16-18 ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΜΕΓΑΛΟΙ
ΧΟΡΗΓΟΙ:**

ΧΟΡΗΓΟΙ:

**ΧΟΡΗΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:**

**ΧΟΡΗΓΟΣ
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ:**

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

**ΧΟΡΗΓΟΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:**

Δεν φτάνει οι τουρίστες

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Τις επόμενες εβδομάδες ετοιμάζεται να παιχτεί το ίδιο έργο που παίζεται κάθε χρόνο τέτοια περίοδο. Θα γεμίσει η Ελλάδα τουρίστες και επειδή μας καλάνε την αισθητική, θα αρχίσουν οι αιτιάσεις περί υπερτουρισμού. Στην πραγματικότητα, η τουριστική περίοδος για τις περισσότερες περιοχές διαρκεί 30 έως 60 ημέρες και για τις μεγάλες πόλεις, δηλαδή κυρίως για την Αθήνα, η κίνηση συγκεντρώνεται σε μερικά τετράγωνα. Κάπως έτσι δημιουργείται η αίσθηση της κομποσυρροής.

Στην πραγματικότητα, μιλάμε για κακή οργάνωση του τουριστικού μας προϊόντος, καθώς μεγάλο μέρος του εισερχόμενου τουριστικού ρεύματος συμπιέζεται με τις διακοπές των Ελλήνων. Στην περίπτωση της Αθήνας το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο, αντί να οργανώσουμε ένα προϊόν από το Τατόι μέχρι το Σούνιο, προτιμάμε την «ασφάλεια» περιοχών γύρω από την Ακρόπολη. Το παράδοξο όμως είναι ότι μεταξυ αυτών που φωνάζουν για τον υπερτουρισμό είναι και οι δήμαρχοι των ωφελημένων περιοχών, γιατί λένε ότι πληττείται η ζωή των κατοίκων. Μόνο που οι περισσότεροι πολίτες τους ζουν από τον τουρισμό και τα έσοδά του, άρα μια καλή λύση θα ήταν να οργανώσουν την κατάσταση καλύτερα. Τα στοιχεία μιας έρευνας που έγινε για την Αθήνα από την Ένωση Ξενοδόχων της πόλης, με δεδομένα από το Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών, είναι αποκαλυπτικά.

Η Αττική υποδέχθηκε περίπου 8,7 εκατομμύρια διεθνείς επισκέπτες το 2025. Πρόκειται αναμφίβολα για ένα ιστορικά υψηλό μέγεθος. Ωστόσο, όταν συγκρίνεται με άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις, η εικόνα αλλάζει δραματικά. Η μητροπολιτική Αθήνα αριθμεί περίπου 5,2 εκατομμύρια κατοίκους. Αυτό σημαίνει ότι αναλογούν περίπου 1,7 επισκέπτες ανά κάτοικο. Στη Βαρκελώνη η αντίστοιχη αναλογία ξεπερνάει το 2,5

προς 1, στο Παρίσι το 3 προς 1 και στο Αμστερνταμ πλησιάζει το 4 προς 1. Η έρευνα λέει καθαρά ότι η Αθήνα έχει μετατραπεί σε διεθνή προορισμό. Οι επισκέπτες της, όμως, όχι μόνον δεν νιώθουν πολυκοσμία, αλλά την αξιολογούν θετικά για τη συνολική εμπειρία, ενώ 97% είπαν ότι θα πρότειναν την πόλη και σε άλλους και 88% δηλώνουν ότι θα έρχονταν ξανά. Λογικά, αν είχαν νιώσει ότι «πνίγονται» από τον κόσμο, δεν θα απαιτούσαν με αυτόν τον τρόπο. Ο τουρίστας στην Αθήνα δεν νιώθει την ασφυξία που προκαλεί η Βαρκελώνη ή η Βενετία.

Δηλώνουν, ωστόσο, κάτι άλλο. Όλες οι χαμηλές αξιολογήσεις πάνε στις υποδομές. Στα πάρκα, στην καθαριότητα, στις πλατείες, στα πεζοδρόμια, στα μέσα μαζικής μεταφοράς και στον θόρυβο. Όλα αυτά αξιολογούνται εξαιρετικά χαμηλά από τους επισκέπτες μας. Στη δουλειά, δηλαδή, των δημάρχων και της κεντρικής διοίκησης βάζουν βαθμό ικανοποίησης πολύ κάτω από τη βάση.

Παρόμοια είναι και η αξιολόγηση για την ενημέρωση σχετικά με το τι μπορεί να κάνει ένας τουρίστας στην πόλη. Η φετινή έρευνα έδειξε ότι τη στιγμή που μιλάμε για υπερτουρισμό, στην πλειονότητά τους οι τουρίστες δεν επισκέφθηκαν το παραλιακό μέτωπο της Αθήνας, απλώς γιατί δεν το ήξεραν. Πάνω από 60% δεν γνώριζαν και δεν έμαθαν ότι υπάρχουν σε κοντινή απόσταση τα νησιά του Αργοσαρωνικού.

Και κάπως έτσι ο υπερτουρισμός μετατρέπεται σε άλλοθι. Ένα άλλοθι που μεταφέρει την ευθύνη από εκεί όπου πραγματικά ανήκει, στη χρόνια αδυναμία της χώρας να εκσυγχρονίσει τις υποδομές της και να οργανώσει μια δραστηριότητα από την οποία κερδίζει πολλά δισεκατομμύρια. Η Ελλάδα σήμερα δεν κινδυνεύει από τους πολλούς τουρίστες. Κινδυνεύει από την επανάπαυση ότι οι τουρίστες ευθύνονται για όλα όσα δεν κατάφερε η ίδια να λύσει.

Το πετρέλαιο εξακολουθεί να είναι σημαντικό για την οικονομία

Του **ΚΩΣΤΗ ΣΤΑΜΠΟΛΗ**

Έχουμε εισέλθει πλέον στον τέταρτο μήνα του πολέμου στη Μέση Ανατολή και παρά τη συμφωνημένη κατάπαυση του πυρός μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν, οι εχθροπραξίες συνεχίζονται σε καθημερινή βάση, δημιουργώντας σοβαρά ερωτήματα για το κατά πόσον οι δύο πλευρές επιθυμούν πράγματι τον τερματισμό του. Άμεσο αποτέλεσμα της αποκάλυψης επίθεσης των ΗΠΑ - Ισραήλ κατά του Ιράν ήταν η διεύρυνση του πολεμικού μετώπου με την εμπλοκή όλων των πετρελαιοπαραγωγών χωρών του Περσικού Κόλπου, εκτεταμένες καταστροφές σε ενεργειακές παραγωγικές εγκαταστάσεις και η διακοπή της κανονικής ροής του πετρελαίου και του φυσικού αερίου.

Στην αρχή, λόγω εχθροπραξιών και εκτίναξης των ασφαλιστρών στα εμπορικά πλοία και αργότερα λόγω αποκλεισμού των Στενών του Ορμούζ από τους Φρουρούς της Επανάστασης, σταμάτησε πλήρως η ελεύθερη διέλευση τάνκερ που μετέφεραν πετρέλαιο και LNG. Έτσι οδηγήθηκε σε μια πρωτοφανή ενεργειακή κρίση, τη μεγαλύτερη που έχει συμβεί από το περίφημο πετρελαϊκό embargo του ΟΠΕΚ το 1973. Κύριο χαρακτηριστικό της τωρινής κρίσης είναι η παρατεταμένη διακοπή της τροφοδοσίας λόγω καταστροφής παραγωγικών υποδομών με παράλληλο έλεγχο της ναυσιπλοΐας μέσω των Στενών. Συνεπακόλουθο η ραγδαία αύξηση των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου και κατ'επίκταση των τιμών στην αντλία.

Από τις αρχές του έτους και μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου, οπότε και σημειώθηκε η επίθεση κατά του Ιράν, η μέση τιμή του Brent, της διεθνούς ποικιλίας αναφοράς, ήταν στα 70 δολ. το βαρέλι. Ακολούθως το πετρέλαιο ανατιμήθηκε σημαντικά φθάνοντας προς στιγμήν ακόμη και στα 125 δολ. το βαρέλι. Για το μεγαλύτερο διάστημα των τελευταίων τριών μηνών το βαρέλι Brent διαπραγματευόταν σταθερά πάνω από τα 100 δολ., ενώ

τις τελευταίες ημέρες οι τιμές έχουν υποχωρήσει στο επίπεδο των 95-97 δολ. το βαρέλι, με τις αγορές να προεξοφλούν σταδιακή ομαλοποίηση της κατάστασης και άρση του απαγορευτικού στα Στενά. Ουδείς πραγματικά γνωρίζει πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση και εάν μία ακόμη πλέον σκληρή πολεμική αντιπαράθεση δεν μας περιμένει στη γωνία. Με την αβεβαιότητα να έχει γίνει το κοινό νόμισμα της ημέρας, οι τιμές του αργού κρατούνται σε

Οι τιμές του αργού κρατούνται σε υψηλά επίπεδα, δημιουργώντας έντονες πληθωριστικές πιέσεις και οδηγώντας την οικονομία σε επιβράδυνση.

υψηλά επίπεδα δημιουργώντας έντονες πληθωριστικές πιέσεις και οδηγώντας την οικονομία σε επιβράδυνση και ενδεχομένως και σε ύφεση.

Εάν συγκρίνουμε, όμως, την τρέχουσα συγκυρία στην ενέργεια με την κατάσταση που επικρατούσε στις δεκαετίες του 1970 και 1980, όταν είχαμε έντονα φαινόμενα στασιμότητας λόγω των υψηλών τιμών πετρελαίου, σήμερα αυτές δεν προκαλούν τόσο έντονη ανησυχία ή δέος, για τρεις βασικούς λόγους:

(α) Οι πλούσιες βιομηχανοποιημένες χώρες καταναλώνουν σήμερα λιγότερο από το 50% του πετρελαίου που χρησιμοποιούσαν το 1970 για κάθε αποπληρωσμένο δολάριο ΑΕΠ. Και παρά το γεγονός ότι την τρέχουσα περίοδο το βαρέλι κινείται στα 90-110 δολάρια, οι επιπτώσεις στην οικονομία από τις υψηλές αυτές τιμές δεν είναι τόσο ισχυρές λόγω της σαφώς μειωμένης συμβολής του πετρελαίου στο οικονομικό γίγνεσθαι. Παλαιότε-

Κύριο χαρακτηριστικό της τωρινής ενεργειακής κρίσης είναι η παρατεταμένη διακοπή της τροφοδοσίας λόγω καταστροφής παραγωγικών υποδομών με παράλληλο έλεγχο της ναυσιπλοΐας μέσω των Στενών του Ορμούζ.

ρα, εάν είχαμε τιμές πετρελαίου πάνω από τα 100 δολ. για μερικές εβδομάδες, η οικονομία θα είχε εισέλθει σε βαθιά ύφεση.

(β) Οι αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία από το ακριβό πετρέλαιο είναι σήμερα λιγότερο οδυνηρές απ' ό,τι ήταν παλαιότερα, καθώς οι τοπικές (κρατικές) οικονομίες, αλλά και παγκοσμίως, είναι πλέον ευέλικτες και περισσότερο διαφοροποιημένες.

(γ) Η ακαμψία των οικονομικών και κυρίως της οικονομικής πολιτικής την περίοδο 1970-1990, οπότε τα πανίσχυρα συνδικάτα απαιτούσαν αυτόματα αναπροσαρμογή μισθών, έχει παρέλθει οριστικά. Η σημερινή ευέλικτη αγορά εργασίας επιτρέπει τις υψηλές τιμές του πετρελαίου να απορροφώνται πιο ανώδυνα. Το ακριβό πετρέλαιο μπορεί να έχει ωθήσει τις τιμές καταναλώσιμων ειδών προς τα άνω, όμως οι φόβοι για μελλοντικές αυξήσεις εμφανίζονται σημαντικά πιο συγκρατημένοι.

Παράλληλα, οι εταιρείες στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες

και στη Β. Αμερική προβληματίζονται σοβαρά εάν θα πρέπει να προχωρήσουν σε αυξήσεις τιμών των προϊόντων και υπηρεσιών τους, με κίνδυνο να χάσουν πελάτες και μερίδιο στην αγορά. Ακόμη, τα διυλιστήρια και άλλες βιομηχανίες δεν σπεύδουν άμεσα να αναπροσαρμόσουν τις τιμές τους προς άνω, προτιμώντας να εξαντλήσουν τα περιθώρια τους αξιοποιώντας όσο περισσότερα μπορούν τα αποθέματά τους.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι κυβερνήσεις και οι κεντρικές τράπεζες να μην κινούνται τόσο επιθετικά όσο στο παρελθόν προκειμένου να ελέγξουν τον πληθωρισμό, προσφεύγοντας σε άλλες, έμμεσες, αλλά εξίσου αποτελεσματικές τακτικές. Όπως, λ.χ., στην επιδότηση του πετρελαίου κίνησης ή στη μείωση του ειδικού φόρου καταναλώσιμων. Σε κάθε περίπτωση, τα εργαλεία και οι τεχνικές που διαθέτουν σήμερα οι κυβερνήσεις σε σχέση με το παρελθόν τους επιτρέπουν να ελέγχουν πιο αποτελεσματικά την κατάσταση. Με την όλη

προσπάθεια να αποβλέπει στην επίτευξη μιας λεπτής ισορροπίας μεταξύ επίτευξης υποφερτών τιμών για τον καταναλωτή και συγκράτηση της ζήτησης.

Αν και οι υψηλές τιμές του αργού δεν μας επηρεάζουν σήμερα τόσο όσο στο παρελθόν, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν έχουν πια σημασία. Απλούστατα, οι επιπτώσεις σήμερα έχουν μεταταθεί σε άλλο επίπεδο αφού οι υψηλές τιμές επηρεάζουν με ιδιαίτερα αρνητικό τρόπο τα δημοσιονομικά των πετρελαιοεξαγωγικών χωρών, όπως η Ελλάδα, η οποία εξαρτάται για το 100% των πετρελαϊκών αναγκών της από εισαγωγές, κάτι που ενισχύει τον πληθωρισμό και αυξάνει το εξωτερικό χρέος.

Παρά τις όποιες προσπάθειες απεξάρτησης από το πετρέλαιο που καταβάλλονται συστηματικά από το 1973 και μετά, αρχικά για λόγους ενεργειακής ασφάλειας και πλέον πρόσφατα για την προστασία από την κλιματική αλλαγή, το γεγονός είναι ότι καύσιμο αυτό παραμένει κυρίαρχο. Οντας υπεύθυνο για το 34% της παγκόσμιας ενεργειακής προμήθειας, με τα ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, φυσ. αέριο, άνθρακας) συνολικά να καλύπτουν το 84%. Με το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης στην ενεργειακή ζήτηση του πλανήτη (230 EJ το 1973, 630 EJ το 2024) να ικανοποιείται από πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Ενδεικτικά είναι, εξάλλου, τα νούμερα της παγκόσμιας πετρελαϊκής κατανάλωσης αφού από τα 55,5 εκατ. βαρ./ημέρα το 1972, αυτή έφθασε στα 106 εκατ. βαρ./ημέρα το 2025, με σταθερά ανοδική τάση. Μια τεράστια βιομηχανία και ακόμη μεγαλύτερη εφοδιαστική αλυσίδα σε όλο τον κόσμο κινείται γύρω από το πετρέλαιο και το φυσ. αέριο, υπεύθυνη για συναλλαγές πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων σε καθημερινή βάση και επηρεάζοντας άμεσα την παγκόσμια οικονομία.

Ο Κ. Κωστής Σταμπολής είναι ενεργειακός αναλυτής και πρόεδρος του ΙΕΝΕ.

Δημήτρης Κ. Μέλισσας & Χρίστος Θ. Λοττίδης

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

“ Η Δημοκρατία προϋποθέτει διαφάνεια,
προϋποθέτει αξιοπιστία,
προϋποθέτει την τήρηση των κανόνων,
που η ίδια έχει θεσπίσει,
άσχετα με το τι θέλει να
ακούσει ο κάθε πολίτης

€22

www.sakkoulas.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα
• Ιπποκράτους 23 | Τ.Κ. 10679
• Κ. Λουκάρεως 29 και Μομφεράτου 154 | Τ.Κ. 11475
Θεσσαλονίκη
• Φράγκων 1 | Τ.Κ. 54626
• Εθ. Αμύντος 42 | Τ.Κ. 54621
Λευκωσία
• Νικολάου Σαριπόπου 2 Γωνία & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 21:00

PORTRAITS FROM A FIRE

ΚΩΜΩΔΙΑ

Ο Τάιλερ, ένας έφηβος ιθαγενής, αποφασίζει να γυρίσει μια ταινία και στην πορεία ένα οικογενειακό μυστικό αποκαλύπτεται.

Το Κανάλι Διανέμεται:

///cablenet

cytavision

MOVIES

MESIMVRIA

www.mesimvria.com

Θέα: 101

Θέα: 49

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΚΑΤΣΙΚΙΔΗ**

Πώς θα σας φαινόταν αν ένα ρομπότ μπορούσε να σας μιλήσει κατανώντας τα συναισθήματά σας; Και ποια θα ήταν η αντίδρασή σας αν μια τηλεφωνική υπηρεσία ψηφιακού βοηθού δεν χρησιμοποιούσε τη μηχανική, «ψυχρή» γλώσσα που έχουμε συνθίσει;

Για τον 31χρονο Μάτι Στανισέφσκι, που μεγάλωσε παρακολουθώντας ξένες ταινίες με πολωνική μεταγλώττιση, το «dubbing» αποτέλεσε την αφορμή για να δημιουργήσει μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης παγκοσμίως. Σήμερα η ElevenLabs, η εταιρεία που συνίδρυσε και διευθύνει, μετατρέπει το γραπτό κείμενο σε φυσική φωνητική ομιλία με τη χρήση της «τεχνητής νοημοσύνης», ενώ επενδύει στη «συναισθηματική» επικοινωνία ανθρώπου και μηχανής.

Με αφορμή το φεστιβάλ «Παναθήναια», που πραγματοποιήθηκε στις 27-29 Μαΐου στο Ζάππειο Μέγαρο, και ως μέλος του δικτύου Endeavor Entrepreneurs, ο κ. Στανισέφσκι μίλησε στην «Κ» για το μέλλον της «συνθετικής ομιλίας» και αποκάλυψε τα τρία βασικά στοιχεία από το μνημόνιο συνεργασίας που υπέγραψε με την ελληνική κυβέρνηση.

— Τον Φεβρουάριο του 2026, η ElevenLabs αποτιμήθηκε στα 11 δισ. δολάρια και έχει χαρακτηριστεί μία από τις πιο πολύτιμες και ταχύτερα αναπτυσσόμενες νεοφυείς επιχειρήσεις «τεχνητής νοημοσύνης» (AI) στην Ευρώπη. Πώς ξεκίνησε η ιδέα της δημιουργίας ρεαλιστικών «συνθετικών φωνών»;

— Το 2022 ιδρύσαμε την εταιρεία μαζί με τον Πιοτρ Νταμπκόφσκι. Η έμπνευση ξεκίνησε από κάτι πολύ χαρακτηριστικό για πολλούς Ευρωπαίους και συγκεκριμένα από την Πολωνία, όπου αν παρακολουθήσετε μια ξένη ταινία όλες οι φωνές, είτε είναι ανδρικές είτε γυναικείες, αποδίδονται συχνά από μόνο έναν αφηγητή, χωρίς συναισθηματή ή ιδιαίτερο τονισμό. Αυτό μας έκανε να αναρωτηθούμε γιατί συμβαίνει και να ερευνήσουμε βαθύτερα το θέμα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία συνειδητοποιήσαμε ότι το μέλλον της επικοινωνίας θα είναι εντελώς διαφορετικό. Το πρόβλημα δεν περιορίζεται μόνο στη μεταγλώττιση (dubbing), αλλά αφορά συνολικά την ικανότητα της τεχνητής νοημοσύνης να επικοινωνεί σε ανθρώπινο επίπεδο. Έτσι αρχίσαμε να συνδυάζουμε την έρευνα με το προϊόν, γνωρίζοντας ότι για να λυθεί αυτό το πρόβλημα πρέπει να αλλάξει ο τρόπος λειτουργίας των «γλωσσικών μοντέλων», δηλαδή πώς παράγουν «ανθρώπινη» ομιλία, πώς την κατανοούν και πώς την εννοχώνουν. Παράλληλα θέλαμε να δημιουργήσουμε μια πλατφόρμα που θα βοηθάει τις επιχειρήσεις να μεταμορφώσουν τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούν με τον κόσμο γύρω τους. Έτσι, ενώ οι περισσότεροι επικεντρώνονται στο κομμάτι της «νοημοσύνης» (των μοντέλων), εμείς θέλαμε να επικεντρωθούμε στην «επικοινωνία». Γιατί τελικά η επικοινωνία θα είναι το πραγματικό εμπόδιο στην καθημερινή πρόσβαση των πολιτών στα μοντέλα AI.

— Σήμερα, τα φωνητικά μοντέλα που δημιουργούνται μέσω τεχνητής νοημοσύνης πλησιάζουν με ταχείς ρυθμούς τον ανθρώπινο φωνητικό ρεαλισμό. Ποιο είναι το επόμενο βήμα μετά από αυτό;

— Νομίζω ότι η περήφανη στιγμή για εμάς ήταν η επιτυχία στο «τεστ Τούρινγκ» (σ.σ. η ικανότητα μιας μηχανής να είναι ισοδύναμη ή να ξεπερνάει τον άνθρωπο), όπου μπορούμε να αφηγηθούμε μια ιστορία και να αποδώσουμε τα συναισθήματα σε βαθμό που οι άνθρωποι θα την απολαύσουν και θα

τη βρουν ευχάριστη. Σκεφτόμαστε ότι φέτος θα περάσουμε το τεστ Τούρινγκ για τη συνομιλία του ανθρώπου με τον «φωνητικό πράκτορα (AI Agent)», ώστε να μπορείτε να αλληλεπιδράσετε αποτελεσματικά μαζί του. Και δεν θα έχει μόνο το στοιχείο του IQ, δηλαδή της απλής κατανόησης, αλλά θα κατανοεί και την πλευρά του EQ, ώστε να μπορεί να αντιληφθεί τα συναισθήματα του συνομιλητή του. Έτσι, για παρά-

δειγμα, θα μπορεί να μιλάει πιο αργά και να προσαρμόζει την ταχύτητα ομιλίας σε διαφορετικά άτομα ή θα μπορεί να καταλαβαίνει αν κάποιος είναι αγχωμένος και να δίνει μια καθησυχαστική απάντηση.

— Σας χαρακτηρίζουν επίσης οραματιστή, ενώ έχετε δηλώσει ότι «σε 50 χρόνια θα υπάρχει μια νευρωνική σύνδεση, όπου θα μπορείτε να εγκατα-

Μάτι Στανισέφσκι, CEO και συνιδρυτής της ElevenLabs

Η AI θα αποκτήσει συναισθηματική νοημοσύνη

Σύντομα θα αλληλεπιδρούμε με τους «φωνητικούς πράκτορες» που θα αντιλαμβάνονται τα συναισθήματά μας και θα προσαρμόζουν ανάλογα τη συνομιλία

Η ElevenLabs, η εταιρεία που συνίδρυσε και διευθύνει ο Μάτι Στανισέφσκι, μετατρέπει το γραπτό κείμενο σε φυσική φωνητική ομιλία με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, ενώ επενδύει στη «συναισθηματική» επικοινωνία ανθρώπου και μηχανής. Βασικός στόχος μας είναι να μπορούμε να αλληλεπιδρούμε με την τεχνολογία με έναν πιο εύκολο και έξυπνο τρόπο, καταρρίπτοντας τα γλωσσικά εμπόδια. Λέει ο 31χρονος Πολωνός, μέλος του δικτύου Endeavor Entrepreneurs, που βρέθηκε την περασμένη εβδομάδα στο Ζάππειο, στο φεστιβάλ καινοτομίας «Παναθήναια».

μπορούν να επικοινωνούν καθημερινά. Πέρυσι είχαμε μια βουλευτή που, παρά το γεγονός ότι είχε χάσει τη φωνή της, ήθελε να συνεχίσει να εργάζεται στο Κογκρέσο και της επαναφέραμε τη φωνή. Ένα άλλο άτομο έχασε τη φωνή του πριν προλάβει να παντρευτεί και εργαστήκαμε για να την αποκαταστήσουμε, ώστε να κάνουν τον γάμο και να πουν όλα όσα ήθελαν να πουν στο αυτόν τον χρόνο.

Επίσης εξετάζουμε πώς αυτή η τεχνολογία μπορεί να ενσωματωθεί στις συσκευές που χρησιμοποιούμε καθημερινά, όχι απαραίτητα μέσω του «Neuralink», αλλά ίσως μέσω ακουστικών, γυαλιών ή ακόμη και μιας νέας εκδοχής κολιέ ή μενταγιόν.

Ο βασικός στόχος είναι να μπορούμε να αλληλεπιδρούμε με την τεχνολογία με έναν πιο εύκολο και έξυπνο τρόπο, καταρρίπτοντας τα γλωσσικά εμπόδια. Θα μπορούσα, για παράδειγμα, να ταξιδέψω στην Αθήνα, να μιλήσω την ελληνική γλώσσα και ταυτόχρονα να επικοινωνώ με τους ανθρώπους γύρω μου με έναν εντελώς νέο τρόπο.

Ακόμη φανταστείτε να ταξιδεύετε και να έχετε έναν ειδικό στα ακουστικά σας, που να σας εξηγεί το περιβάλλον γύρω σας σε πραγματικό χρόνο. Θα μπορούσαμε να δώσουμε στους ταξιδιώτες πρόσβαση ακόμη και στα πιο απομακρυσμένα μέρη, συνδυάζοντας την τοπική γνώση και τις διαλέκτους με καθλωτικές φωνητικές εμπειρίες. Έτσι οι άνθρωποι θα μπορούν να «βυθίζονται» στην ιστορία και στην κουλτούρα διαφορετικών νησιών και τόπων, μαθαίνοντας απευθείας από «ειδικούς» κάθε περιοχής.

— Ένα από τα ζητήματα των ημερών είναι ο ανταγωνισμός ΗΠΑ - Κίνας στην ανάπτυξη μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης. Τι λείπει από την Ευρώπη για να ανταγωνιστεί ή ακόμη και να ηγηθεί σε αυτόν τον αγώνα;

— Ξεκινήσαμε την εταιρεία στην Ευρώπη και νομίζω ότι το σημείο που συχνά παραβλέπεται είναι ότι ενώ κάποιος μπορεί να ξεκινήσει από την Ευρώπη, δεν πρέπει να δημιουργεί μόνο για την Ευρώπη, αλλά για την παγκόσμια αγορά και να ανταγωνίζεται σε αυτήν. Γι' αυτό πιστεύω ότι το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνουν οι εταιρείες σήμερα είναι να απευθύνονται σε αυτό το παγκόσμιο κοινό από την πρώτη στιγμή. Η τεχνητή νοημοσύνη καθιστά αυτό το εγχείρημα πιο εφικτό και μάλιστα νορμότερα.

Δεύτερον, πιστεύω ότι (στην Ευρώπη) διαθέτουμε μερικά από τα πιο εκπληκτικά ταλέντα στον κόσμο: ανθρώπους φιλόδοξους, παθιασμένους, εξειδικευμένους και μερικά από τα καλύτερα πανεπιστήμια παγκοσμίως. Αυτοί οι άνθρωποι αναζητούν μια μεγάλη πρόκληση και θέλουν να εργαστούν σε μία από τις καλύτερες εταιρείες που υπάρχουν και είναι πρόθυμοι να αναλάβουν τον κίνδυνο. Από την άλλη υπάρχει φυσικά η πρόκληση να χτιστεί η βάση των μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης και εκεί η Ευρώπη σήμερα υστερεί, με εξαίρεση τον τομέα των φωνητικών μοντέλων όπου προηγούμαστε. Ομως υπάρχει επίσης το κομμάτι των εφαρμογών (apps), δηλαδή το πώς φέρνεις ένα μοντέλο στην παραγωγή. Εκεί η ευκαιρία είναι ακόμη μπροστά μας.

Το βασικό ζήτημα για να αξιοποιηθεί αυτή η ευκαιρία είναι αν μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που να διευκολύνει αυτή την εξέλιξη. Για παράδειγμα θα μπορούσαμε να έχουμε μια ενιαία, πραγματική «ψηφιακή αγορά» στην Ευρώπη, ώστε όταν αναπτύσσει μια τεχνολογία, να μπορείς να τη φέρεις σε οποιαδήποτε αγορά και να μπορείς να προσλάβεις ανθρώπους με τον ίδιο τρόπο παντού και να έχεις τη διασφάλιση ότι οι νόμοι που πρέπει να ακολουθήσεις θα είναι περίπου οι ίδιοι.

Αντί να πληκτρολογούμε, θα μιλάμε στο e-Gov

— Ολοκληρώνοντας τη συζήτησή μας, και με αφορμή την επίσκεψή σας στην Αθήνα, πώς βλέπετε το τεχνολογικό οικοσύστημα της Ελλάδας και τι περιέχει το μνημόνιο συνεργασίας (MoU) που υπογράψατε με την ελληνική κυβέρνηση;

— (Στην εταιρεία) έχουμε μερικούς άπιστευτους ανθρώπους από

την Ελλάδα που ηγούνται μεγάλων τμημάτων της οργάνωσης. Ο ένας είναι ο Αγγελος που ηγείται της «ερευνητικής μηχανικής (research engineering)» για πολλά από τα μοντέλα μας. Και έχουμε και έναν Έλληνοκύριο που ηγείται της «μηχανικής ανάπτυξης (deployment engineering)». Σχετικά με το μνημόνιο συνεργασίας (MoU) με την

ελληνική κυβέρνηση είμαστε πολύ ενθουσιασμένοι που κάνουμε αυτό το βαθύτερο βήμα στην επένδυσή μας στο ελληνικό οικοσύστημα και προσλαμβάνουμε ταλέντα με γρήγορους ρυθμούς. Αλληλεπιδρούμε με τις κυβερνητικές υπηρεσίες σε εβδομαδιαία, μηνιαία και ετήσια βάση και αυτό που κάνουμε είναι ότι προωθούμε δωρεάν υπηρεσίες

σε τρεις βασικούς πυλώνες. Ο πρώτος είναι οι «ψηφιακές υπηρεσίες». Βοηθάμε στην ενσωμάτωση της φωνητικής τεχνητής νοημοσύνης στην πλατφόρμα «e-Government». Έτσι, οι 2.200 υπηρεσίες με την πάροδο του χρόνου θα έχουν τη δυνατότητα δημόσιας αλληλεπίδρασης. Έτσι, όταν καλείτε και θέλετε να ρωτήσετε για προγράμ-

ματα που είναι διαθέσιμα για απασχόληση ή ποια είναι η πολιτική για τις βίζες ώστε να ταξιδέψετε εκτός της χώρας, θα λαμβάνετε άμεσα πληροφορίες. Επίσης θα δι-εκπεριαιώνετε τα ραντεβού σας πιο γρήγορα και θα λαμβάνετε υπενθυμίσεις γι' αυτά. Ο δεύτερος τομέας είναι ο τουρισμός. Βοηθάμε στη βελτίωση μέρους της ψηφια-

κής τουριστικής υποδομής με τα φωνητικά μοντέλα. Για παράδειγμα, κάποιος στο τηλέφωνό σας θα σας λέει περισσότερα για το πού βρίσκεστε και πώς να ζήσετε την εμπειρία με καλύτερο τρόπο. Ο τρίτος είναι η διατήρηση του ελληνικού πολιτισμού. Έχετε αρκετές διαφορετικές γλώσσες και δι-αλέκτους και υπάρχει μια μεγάλη

ποικιλία στο πόσο διαφορετικά μπορεί να ακούγονται. Αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε είναι να διασφαλίσουμε ότι δημιουργούμε μοντέλα που το σέβονται αυτό και τα διατηρούν για τους επόμενους αιώνες εργασίας. Και είναι απλά υπέροχο να συνεργάζεσαι με την ομάδα γύρω από την κυβέρνηση, που είναι εξαιρετικά προοδευτική.

Κάθε εβδομάδα,
Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

Των **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ**
και **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Επενδύσεις της τάξεως των 46 δισ. ευρώ υπολογίζεται ότι κινητοποιεί συνολικά το δανειακό σκέλος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Εφόσον αξιοποιηθεί πλήρως το σύνολο των δανειακών πόρων ύψους 17,72 δισ. ευρώ που δικαιούται η Ελλάδα, εκτιμάται ότι θα κινητοποιούνται συνολικά κεφάλαια που αντιστοιχούν σε περίπου 2,6 ευρώ για κάθε ένα ευρώ που προέρχεται από το ΤΑΑ.

Οι πόροι του δανειακού σκέλους αξιοποιούνται μέσω πέντε βασικών καναλιών χρηματοδότησης: τα επιχειρηματικά δάνεια, τις εγγυήσεις του InvestEU για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τα προγράμματα «Σπίτι μου II» και «Αναβαθμίζω το Σπίτι μου» για τα νοικοκυριά, τα venture capital μέσω Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Αναλυτικά, η μερίδα του λέοντος και συγκεκριμένα το 75% των δανειακών πόρων αφορά τα χαμηλότοκα επιχειρηματικά δάνεια αξίας 13,36 δισ. ευρώ, τα οποία κινητοποιούν και το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων, που φτάνει συνολικά στα 29,25 δισ. ευρώ, επιβεβαιώνοντας τον κομβικό ρόλο του Ταμείου στην τόνωση των επενδύ-

Το 75% των δανειακών πόρων αφορά χαμηλότοκα επιχειρηματικά δάνεια αξίας 13,36 δισ. ευρώ, τα οποία κινητοποιούν και το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων.

σεων. Πρόκειται για συνολικά 854 επενδυτικά σχέδια, εκ των οποίων τα 519 αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις με προϋπολογισμό 5,85 δισ. ευρώ, γεγονός που δείχνει ότι σημαντικό μέρος των πόρων κατευθύνθηκε και προς την περιφέρεια της επιχειρηματικής οικονομίας και όχι μόνο σε μεγάλους ομίλους.

Επίσης, επενδύσεις 7,9 δισ. ευρώ υπολογίζεται ότι κινητοποιεί η χρηματοδότηση ύψους 900 εκατ. ευρώ, η οποία δίνεται μέσω των εγγυήσεων του InvestEU σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Μέχρι το τέλος του 2025 είχαν ήδη δανειοδοτηθεί 15.170 μικρομεσαίες επιχειρήσεις με συνολικά χρηματοδότηση 3 δισ. ευρώ μέσω του ίδιου μηχανισμού εγγυήσεων.

Για τα νοικοκυριά, τα προγράμματα «Σπίτι μου II» και «Αναβαθμίζω το Σπίτι μου» από δανειακούς πόρους 820 εκατ. ευρώ εκτιμάται ότι κινητοποιούν επενδύσεις 1,8 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι έχουν εγκριθεί περίπου 14.000 δάνεια μέσω του «Σπίτι μου II».

Επιπλέον 1,3 δισ. ευρώ αναμένεται να κινητοποιηθούν μέσω του

Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, το οποίο χρηματοδοτείται με πόρους ύψους 650 εκατ. ευρώ και λειτουργεί μέσω 10 επενδυτικών σχημάτων που έχουν συσταθεί από την ΕΑΤΕ. Τέλος, η κεφαλαιακή ενίσχυση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας με 2 δισ.

ευρώ εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε επιπλέον χρηματοδότηση ύψους 5 δισ. ευρώ προς την οικονομία, κυρίως για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι αυτή την εβδομάδα υποβλήθηκε διπλό αίτημα εκταμίευσης πόρων ύψους 1,63 δισ.

ευρώ από το ΤΑΑ. Πρόκειται για το 8ο αίτημα για το σκέλος των επιχορηγήσεων και το 7ο αίτημα για το σκέλος των δανείων. Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αρμόδιος για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Νίκος Παπαθανάσης, δήλω-

σε τις προηγούμενες ημέρες ότι το δανειακό σκέλος «έχει κατ' ουσίαν ολοκληρωθεί με μεγάλη επιτυχία», καθώς και ότι το Ταμείο Ανάκαμψης βρίσκεται πλέον στην τελική φάση ολοκλήρωσής του.

Η αντίστροφη μέτρηση για το δανειακό σκέλος του Ταμείου Ανά-

καμψης ολοκληρώνεται χωρίς παράταση και με τους διαθέσιμους πόρους να έχουν πλέον εξαντληθεί, αφήνοντας εκτός περίπου 390 επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 9 δισ. ευρώ που υποβλήθηκαν μαζικά λίγο πριν από την εκπνοή της προθεσμίας. Από αυτά, τα 4,5 δισ. θα προέρχονταν από δάνεια του ΤΑΑ.

Εντούτοις η επίσπευση των προθεσμιών και η μεταφορά περίπου 2 δισ. ευρώ από το δανειακό σκέλος του προγράμματος στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα άφησαν εκτός χρηματοδότησης αρκετά από τα επενδυτικά σχέδια που είχαν ήδη λάβει έγκριση, αποτυπώνοντας τις πιέσεις που δημιούργησε η αυξημένη ζήτηση για τα χαμηλότοκα δάνεια του Ταμείου, αλλά και η καθυστέρηση στην υποβολή των φακέλων για δανειοδότηση. Σύμφωνα με στοιχεία της «Κ», στα αζήτητα του ΤΑΑ περιλαμβάνονται:

- 135 επενδυτικά σχέδια που είχαν ήδη εγκριθεί για δάνεια ύψους 1,75 δισ. ευρώ μέσω του ΤΑΑ.
- 180 επενδυτικά σχέδια που είχαν υποβληθεί χωρίς να λάβουν ακόμη έγκριση για δάνεια ύψους 2,3 δισ. ευρώ μέσω του ΤΑΑ.
- 75 επενδυτικά σχέδια για δάνεια 470 εκατ. ευρώ μέσω του ΤΑΑ που ήταν σε αρχική φάση για την υπο-

Η μεταφορά των 2 δισ. στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα επιχειρεί να λειτουργήσει ως «βαλβίδα εκτόνωσης» για ώριμα σχέδια που δεν εξασφάλισαν θέση στο Ταμείο.

βολή τους. Τα αιτήματα που δεν ικανοποιήθηκαν προέρχονται κυρίως από τον κλάδο του τουρισμού που μετρά 170 επενδυτικά σχέδια –περιλαμβάνονται και μεγάλα ονόματα της τουριστικής βιομηχανίας– για 1,3 δισ. δάνεια που έμειναν εκτός ΤΑΑ. Ακολουθεί ο τομέας της ενέργειας με 78 επενδυτικά σχέδια ΑΠΕ για δάνεια 1,2 δισ. και έπονται οι τομείς του real estate, της μεταποίησης κ.λπ.

Η μεταφορά των 2 δισ. ευρώ στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα επιχειρεί πλέον να λειτουργήσει ως «βαλβίδα εκτόνωσης» για ώριμα επενδυτικά σχέδια που δεν πρόλαβαν να εξασφαλίσουν θέση στο Ταμείο Ανάκαμψης, κυρίως από τη δεξαμενή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Την ίδια στιγμή, τραπεζικά στελέχη εκτιμούν ότι μέρος των έργων που έμειναν εκτός θα αναζητήσει χρηματοδότηση μέσω συμβατικού τραπεζικού δανεισμού ή άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, ενώ ένα μέρος των σχεδίων ενδέχεται να αναβληθεί ή να ακυρωθεί λόγω του υψηλού κόστους χρηματοδότησης.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

Φορολόγηση μερισμάτων και αγορά ακινήτου στην Ελλάδα

Των **ΟΡΕΣΤΗ ΣΞΙΜΕΝΗ**
και **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ**

• Η φορολόγηση του μερίσματος που καταβάλλεται σε κάτοικο Ελλάδας από εταιρεία σε άλλο κράτος. Οποιοσ είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας και έχει μετοχές εταιρειών του εξωτερικού, από τις οποίες εισπράττει μερίσματα, πρέπει να ενημερώνει την ελληνική εφορία: α) ότι κατέχει τις μετοχές αυτές, β) ποια είναι τα κέρδη των εταιρειών αυτών και γ) για τα μερίσματα που λαμβάνει κάθε χρόνο από τις παραπάνω εταιρείες. Για τα μερίσματα που θα δηλώσει στη φορολογική του δήλωση στην Ελλάδα, θα καταβληθεί ο φόρος μερισμάτων στην Ελλάδα, όπως

ισχύει κάθε φορά, και θα συμπληφιστεί ο φόρος μερισμάτων που καταβλήθηκε στο εξωτερικό. Εξυπακούεται ότι αν η ξένη εταιρεία δεν προβεί σε διανομή μερισμάτων, τότε ο Έλληνας μέτοχος δεν θα δηλώσει στην ελληνική εφορία εισόδημα από μερίσματα. ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οποιος όμως παίρνει χρήματα από τον τραπεζικό λογαριασμό δικής του εταιρείας που έχει στο εξωτερικό, είτε σε μετρητά είτε με μεταφορά στον δικό του τραπεζικό λογαριασμό, όχι μερίσμα, πρέπει να γνωρίζει ότι αυτό δεν επιτρέπεται και ότι υπάρχει κίνδυνος να τιμωρηθεί από τις εφορίες και των δύο κρατών. Αυτό συμβαίνει επειδή η εταιρεία έχει διαφορετική νομική προσωπικό-

τητα από τους μετόχους της, οι οποίοι έχουν τη δική τους, φυσική προσωπικότητα.

• Διαδικασία για την αγορά ακινήτου στην Ελλάδα από Έλληνα κάτοικο εξωτερικού, χωρίς τη φυσική του παρουσία στην Ελλάδα. Ο φορολογικός κάτοικος εξωτερικού έχει την ευχέρεια να προχωρήσει σε επένδυση - αγορά ακινήτου στην Ελλάδα χωρίς να έρθει ο ίδιος στην Ελλάδα. Αρκεί να τηρήσει σχολαστικά τις διαδικασίες που ορίζει ο νόμος για τον σκοπό αυτό: Θα εκδώσει πληρεξούσιο στο πλησιέστερο ελληνικό προξενείο του τόπου κατοικίας του στο εξωτερικό, στο οποίο θα καταγράφει όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες της

αγοραπωλησίας που θα γίνει στην Ελλάδα για λογαριασμό του, δηλαδή: την πλήρη περιγραφή, τη διεύθυνση, το τίμημα του ακινήτου που θα αγοράσει, το άτομο που θα τον εκπροσωπήσει κατά την υπογραφή του συμβολαίου της αγοράς του ακινήτου στην Ελλάδα (ο δικηγόρος του ή κάποιος συγγενής ή φίλος του). Στο ίδιο πληρεξούσιο θα διευκρινίζει ότι τα χρήματα που θα στείλει στην Ελλάδα θα χρησιμοποιηθούν από το εξουσιοδοτημένο βάσει του πληρεξουσίου πρόσωπο για την εξόφληση του τιμήματος του περιγραφέντος ακινήτου και μόνο. Στη συνέχεια θα εμβάσει μέσω τραπεζής το ακριβές ποσό του τιμήματος, συν την απαιτητή

δαπάνη για τη μεταβίβαση (φόρος μεταβίβασης, αμοιβές δικηγόρου και συμβολαιογράφου κ.ά.). Στο συμβόλαιο της μεταβίβασης θα περιγράφονται λεπτομερώς όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω τα οποία είναι καταγεγραμμένα στο πληρεξούσιο. Το επόμενο έτος θα υποβάλει τη φορολογική του δήλωση στην εφορία, όπου θα εμφανίσει το ακίνητο που θα έχει στην Ελλάδα, θα πληρώνει τους φόρους του (εισοδήματος εάν εκμισθώνει το ακίνητο και ΕΝΦΙΑ) κάθε χρόνο και έτσι δεν θα έχει πρόβλημα με την ελληνική φορολογική αρχή. Η διαδικασία αυτή διευκολύνει τους Έλληνες του εξωτερικού, αλλά και εκείνους τους κατοίκους του εξωτε-

ρικού που έχουν ξένη ιθαγένεια, να επενδύουν στην Ελλάδα χωρίς τη φυσική τους παρουσία στη χώρα. Αρκεί να εφαρμόζουν τις διατυπώσεις και διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος στην Ελλάδα.

• Τα χρέη και οι φορολογικές εκκρεμότητες των κατοίκων εξωτερικού στην Ελλάδα. Πολλοί Έλληνες που ζουν ή εργάζονται στο εξωτερικό ανακαλύπτουν κάποια στιγμή ότι μια παλιά φορολογική, ασφαλιστική ή τραπεζική υπόθεση στην Ελλάδα έχει εξελιχθεί σε σοβαρό πρόβλημα. Η μεταβολή της φορολογικής κατοικίας απαιτεί τυπικές διαδικασίες και προθεσμίες. Για τη μεταβολή αυτή πρέπει να γίνεται σωστά η επικαιροποίηση

των στοιχείων στην ΑΑΔΕ, οι κοινοί λογαριασμοί, οι κληρονομίες, οι οφειλές προς ΕΦΚΑ/ΚΕΑΟ, τα στεγαστικά δάνεια, οι απαιτήσεις servicers και οι διαδικασίες επίδοσης ή αποστολής εγγράφων. Όλα αυτά χρειάζονται τον σωστό συντονισμό. Αυτό επειδή οι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού έχουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις όταν αποκτούν εισόδημα από Ελλάδα. Γι' αυτό πρέπει να ενημερώνονται και να αντιμετωπίζουν εγκαίρως πιθανά προβλήματα που ενδεχομένως θα προκύπτουν.

Ο κ. Ορέστης Σξιμένης είναι σύμβουλος επιχειρήσεων. Ο κ. Στέφανος Κουλουμπής είναι χρηματοοικονομικός σύμβουλος.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,50%
για 12 μήνες

**Απόδοση με
ALPHA κεφάλαιο**

- ▶ Ελάχιστο ποσό κατάθεσης **€100.000**
- ▶ Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις
- ▶ **Καταβολή τόκου** στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η εικόνα του εργαζομένου που απαντά σε e-mails τα μεσάνυχτα, πηγαίνει στο γραφείο άρρωστος και θεωρεί αυτόντοπο ότι η επαγγελματική επιτυχία περνάει μέσα από την εξάντληση αρχίζει να μοιάζει όλο και πιο παλιά στην ελληνική αγορά εργασίας. Οχι επειδή οι επιχειρήσεις άλλαξαν ξαφνικά κουλτούρα, αλλά επειδή άλλαξε η γενιά που μπαίνει σε αυτές.

Η Generation Z –οι σημερινοί 20άρηδες– δεν απορρίπτει την εργασία. Απορρίπτει όμως ολόένα και πιο ανοιχτά το μοντέλο εργασίας που κυριάρχησε στην Ελλάδα για δεκαετίες: χαμηλοί μισθοί, δι-αρκής διαθεσιμότητα, αυστηρή ιεραρχία και η αντίληψη ότι «πρώτα δουλειά και μετά ζωή». Και αυτή η αλλαγή κουλτούρας αρχίζει πλέον να επηρεάζει όχι μόνο τις προσλήψεις, αλλά συνολικά τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις.

Η αλλαγή είναι βαθύτερη απ’ όσο φαίνεται. Σύμφωνα με την παγκόσμια έρευνα «2026 Global Gen Z and Millennial Survey» της Deloitte, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 22.500 νέοι σε 44 χώρες, η Gen Z και οι Millennials επαναπροσδιορίζουν πλέον την έννοια της επαγγελματικής επιτυχίας. Η σταθερότητα, η ανάπτυξη δεξιοτήτων, η ψυχική ισορροπία και η ποιότητα ζωής αποκτούν μεγαλύτερη σημασία από τη γρήγορη επαγγελματική ανέλιξη ή έναν ηγετικό τίτλο. Τα στοιχεία για την Ελλάδα είναι αποκαλυπτικά. Το 65% των νέων της Gen Z και το 60% των Millennials δηλώνουν ότι έχουν αναβάλει σημαντικές αποφά-

Σχεδόν 94% των Ελλήνων της Gen Z δηλώνουν ότι χρειάζονται νόημα στη δουλειά τους για να αισθάνονται επαγγελματική ικανοποίηση.

σεις ζωής λόγω οικονομικής πίεσης. Το κόστος στέγασης επηρεάζει άμεσα τις επαγγελματικές επιλογές για το 82% των νέων της Gen Z. Πρόκειται για μια γενιά που ενηλικιώθηκε μέσα στην οικονομική κρίση, στην πανδημία, στην εργασιακή αβεβαιότητα και πλέον εισέρχεται στην αγορά εργασίας με πολύ λιγότερες αυταπάτες από τις προηγούμενες γενιές.

«Οι νέοι δεν απορρίπτουν την πρόοδο ή την ηγεσία. Θέλουν όμως οι συνθήκες εξέλιξης να είναι βιώσιμες», σημειώνει η Ανάλια Κόκκορη, People and Purpose Leader της Deloitte Ελλάδος. Η ίδια εξηγεί ότι οι νέες γενιές αναζητούν «οικονομική σταθερότητα, ψυχική ευημερία, ανάπτυξη δεξιοτήτων και αίσθηση σκοπού».

Η λέξη «σκοπός» εμφανίζεται πλέον συνεχώς στις συζητήσεις για την εργασία. Σχεδόν 94% των Ελλήνων Gen Z δηλώνουν ότι χρειάζονται νόημα στη δουλειά τους για να αισθάνονται επαγγελματική ικανοποίηση. Για πολλούς εργοδότες μεγαλύτερων γενιών, αυτή η προσέγγιση ακούγεται συχνά ακατανόητη ή υπερβολική. Για τη νέα γενιά, όμως, είναι αυτόνοπη.

Κάπως έτσι εξηγείται και το παράδοξο που συναντά ολόένα και συχνότερα η ελληνική αγορά εργασίας: επιχειρήσεις που δηλώνουν ότι «δεν βρίσκουν προσωπικό»

και νέοι που απαντούν ότι «δεν βρίσκουν δουλειές που να αξίζει να κάνουν». Η σύγκρουση είναι εμφανέστερη σε κλάδους όπως η εστίαση, ο τουρισμός, το λιανεμπόριο και οι υπηρεσίες. Εκεί όπου για χρόνια κυριαρχούσαν εξαντλητικά ωράρια, περιορισμένες αποδοχές και η λογική του «να

λές και ευχαριστώ που έχεις δουλειά», η Gen Z εμφανίζεται πολύ λιγότερο διατεθειμένη να αποδεχθεί τις ίδιες συνθήκες. «Δεν είναι ότι οι νέοι δεν θέλουν να δουλέψουν. Δεν θέλουν να δουλεύουν με όρους εξουθένωσης», λέει στέλεχος ανθρώπινου δυναμικού μεγάλης αλυσίδας

λιανεμπορίου. «Αν αισθανθούν ότι δεν υπάρχει σεβασμός ή προοπτική, θα φύγουν πολύ γρήγορα».

Και πράγματι φεύγουν. Πολύ πιο εύκολα από ό,τι οι προηγούμενες γενιές. Οι συνεχείς αλλαγές εργασίας, που για τους boomers θεωρούνταν σχεδόν «στιγμα», για

την Gen Z αντιμετωπίζονται ως φυσιολογική αναζήτηση καλύτερων συνθηκών. Η αγορά εργασίας δεν είναι πια τοπική. Ένας νέος εργαζόμενος μπορεί να δουλεύει εξ αποστάσεως για εταιρεία του εξωτερικού, να κάνει freelancing ή να αλλάζει εργασία πολύ συχνότερα, χωρίς το άγχος της «σταθερής καριέρας» που χαρακτήριζε παλαιότερες εποχές.

Η τεχνολογία παίζει καταλυτικό ρόλο σε αυτή τη μετάβαση. Σύμφωνα με την Deloitte, 61% των Ελλήνων της Gen Z χρησιμοποιούν ήδη εργαλεία τεχνικής νοημοσύνης στην εργασία τους. Η ΑΙ αντιμετωπίζεται από πολλούς όχι ως απειλή αλλά ως εργαλείο προσωπικής ανάπτυξης, εκπαίδευσης και καλύτερης οργάνωσης της εργασίας. Ταυτόχρονα, όμως, οι νέοι θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις κινούνται πιο αργά από τους ίδιους στην προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες.

Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές επιχειρήσεις –στην πλειονότητά τους μικρές και οικογενειακές– δυσκολεύονται να ακολουθήσουν αυτές τις αλλαγές. Σύμφωνα με έρευνα της Randstad Hellas, οι επιχειρήσεις προβληματίζονται για τις αυξημένες απαιτήσεις των νεότερων εργαζομένων. Αλλάστε στην ίδια έρευνα φαίνεται πως το 52% των εργοδοτών θεωρεί μεγαλύτερη πρόκληση το αυξημένο εργοδοτικό κόστος.

«Η Gen Z είναι πιο ανυπόμονη, πιο τολμηρή και θέλει περισσότερα χρήματα πιο γρήγορα», σημειώνει η Λήδα Ζουράκη, Director Professionals & Enterprise HR Services της Randstad Hellas. Την ίδια στιγμή, όμως, παραδέχεται ότι «τα ταλέντα πηγαίνουν σε μια δουλειά για τις αποδοχές, αλλά μένουν για την ευελιξία».

Οι συνεχείς αλλαγές εργασίας, που για τους boomers θεωρούνταν «στιγμα», για την Gen Z αντιμετωπίζονται ως κάτι το φυσιολογικό.

Είναι χαρακτηριστική η στάση που κρατάει ο Γιάννης Σ., δεκαοκτάρης που δίνει Πανελλαδικές. Ανεξάρτητα από την απόδοσή του στις εξετάσεις, για το καλοκαίρι θέτει ως στόχο να βγάλει δίπλωμα για μηχανάκι, ώστε να δουλέψει ντελιβεράς. «Όποτε θέλω, χωρίς αφεντικό και με καλά λεφτά». Αποκλείει, δε, το ενδεχόμενο να εργαστεί γκαρσόνι, καθώς δεν αντέχει «τις παραξενιές των άλλων» και απορρίπτει τη «δουλειά 7 ημέρες την εβδομάδα για 800 ευρώ».

Αυτό ακριβώς είναι το σημείο όπου συγκρούονται δύο διαφορετικοί κόσμοι. Οι μεγαλύτερες γενιές έμαθαν ότι η επαγγελματική επιτυχία απαιτεί υπομονή, θυσίες και αντοχή. Η Gen Z θεωρεί ότι η δουλειά πρέπει να χωρά μέσα στη ζωή – όχι η ζωή μέσα στη δουλειά. Οι νέοι εργαζόμενοι δεν εντυπωσιάζονται πλέον εύκολα από υποσχέσεις «καριέρας». Ενδιαφέρονται περισσότερο για την ποιότητα της καθημερινότητας, για την ευελιξία, για το αν θα μπορούν να φύγουν στην ώρα τους ή να δουλέψουν εξ αποστάσεως. Και πριν στείλουν βιογραφικό, «σκανάρουν» τον εργοδότη με τον ίδιο τρόπο που οι προηγούμενες γενιές ερευνούσαν μια αγορά ακινήτου.

Κακομαθημένοι ή επαναστάτες της εποχής τους;

Η συζήτηση γύρω από την Generation Z στην Ελλάδα μοιάζει συχνά με μια εύκολη άσκηση γενικεύσεων. «Δεν θέλουν να δουλέψουν», «δεν αντέχουν την πίεση», «παρατιούνται εύκολα», «ζητούν πολλά χωρίς εμπειρία». Κι όμως, πίσω από τα στερεότυπα, κρύβεται μια πολύ πιο σύνθετη πραγματικότητα: μια γενιά που ενηλικιώθηκε μέσα σε αλληπάλλινες κρίσεις και η οποία αντιμετωπίζει την εργασία όχι με αδιαφορία, αλλά με βαθιά δυσπιστία. Οι ειδικοί επισημαίνουν πως πίσω από τη συχνά ειρωνική συζήτηση περί «κακομαθημένων Zoomers» κρύβεται κάτι βαθύτερο: μια συνολική επαναδιαπραγμάτευση του τι σημαίνει εργασία στη σύγχρονη Ελλάδα.

Μήπως λοιπόν, αντί για «κακομαθημένους», είναι «επαναστάτες» της εποχής τους; Σύμφωνα με όλες τις μελέτες και έρευνες αγοράς, στην ελληνική αγορά

εργασίας του 2026, η Gen Z δεν συγκρούεται με τους εργοδότες, αλλά με ένα μοντέλο που εξακολουθεί να λειτουργεί με όρους άλλης εποχής.

Ειδικά στην ελληνική επιχειρηματικότητα, όπου κυριαρχούν οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Σε ένα περιβάλλον με υψηλό λειτουργικό κόστος, περιορισμένες αντοχές και συχνά οικογενειακή δομή, πολλές επιχειρήσεις δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις απαιτήσεις της νέας γενιάς. Έτσι, έννοιες όπως η ευελιξία, η υβριδική εργασία, η ψυχική υγεία ή η ανάγκη για σαφή όρια ανάμεσα στην προσωπική και επαγγελματική ζωή εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται από ορισμένες επιχειρήσεις ως «ιδιοτροπίες». Είναι οι ίδιες επιχειρήσεις που δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό.

Η αντίφαση είναι χαρακτηριστική: οι εργοδότες δηλώνουν ότι δεν βρίσκουν

Το 69% του εργατικού δυναμικού εμφανίζεται... με το ένα πόδι στην έξοδο και μόλις το 31% παρακολουθεί την αγορά χωρίς άμεση πρόθεση αποχώρησης.

εργαζομένους, ενώ οι νέοι δηλώνουν ότι δεν βρίσκουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Και αυτό ισχύει ακόμη κι όταν βρίσκονται εντός της αγοράς εργασίας. Σε περίπτωση καλύτερης πρότασης από ανταγωνιστική εταιρεία, η πλειοψηφία των εργαζομένων (56%), σύμφωνα με έρευνα του karieta.gr μέσω LinkedIn Polls, δηλώνει ότι θα αξιολογήσει συ-

νολικά την κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες πέρα από τις οικονομικές απολαβές. Το 29% δηλώνει ότι θα αποχωρήσει οριστικά, έχοντας ήδη λάβει την απόφασή του, ενώ το 14% θα εξετάσει το ενδεχόμενο παραμονής, εφόσον η αντιπρόταση είναι συμφέρουσα. Μόλις το 1% δείχνει αφοσίωση που δεν κάμπτεται και δηλώνει ότι, ανεξαρτήτως αντιπρότασης, θα παρέμενε στον εργοδότη του.

Τα ευρήματα έρευνας αναδεικνύουν τη σημαντική απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στις προσδοκίες των εργαζομένων και στις πρακτικές των εργοδοτών. Το 48% των συμμετεχόντων δηλώνει πως στην εταιρεία τους δεν γίνεται καμία απολύτως ενέργεια για τη διατήρηση των ταλέντων, ενώ το 28% αναφέρει ότι οι σχετικές υποσχέσεις παραμένουν στα λόγια, χωρίς ουσιαστική εφαρμογή.

Από την άλλη, μόνο το 8% δηλώνει ότι υπάρχει σαφές και οργανωμένο πλάνο διατήρησης των εργαζομένων, ενώ ένα επιπλέον 16% αναγνωρίζει την ύπαρξη σχεδιασμού, ο οποίος, ωστόσο, δεν εφαρμόζεται συστηματικά.

Συνολικά, λοιπόν, το 69% του εργατικού δυναμικού εμφανίζεται... με το ένα πόδι στην έξοδο και μόλις το 31% παρακολουθεί την αγορά χωρίς άμεση πρόθεση αποχώρησης. Και για αυτό δεν ευθύνονται κατά κύριο λόγο οι χαμηλοί μισθοί.

Το κακό management αναδεικνύεται ως η κύρια αιτία αποχώρησης για το 29% των ερωτηθέντων, ενώ το 25% δηλώνει έλλειψη προοπτικών εξέλιξης. Παράλληλα, το 24% αναφέρει το burnout ως βασικό λόγο αποχώρησης, ενώ το 22% δεν λαμβάνει καμία αναγνώριση ή μισθολογική αύξηση.

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΛΙΚΑ***

Κάθε οκτώ λεπτά, μια ελληνική επιχείρηση ενσωματώνει την τεχνητή νοημοσύνη (Τ.Ν.) στη λειτουργία της. Η υιοθέτηση Τ.Ν. από τις ελληνικές εταιρείες αυξήθηκε κατά 55% μέσα σε ένα χρόνο – ο δεύτερος υψηλότερος ρυθμός στην Ευρώπη. Αλλά τα στατιστικά του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αποκαλύπτουν και κάτι που ξαφνιάζει. Η Ελλάδα κατατάσσεται 19η παγκοσμίως στη συγκέντρωση ταλέντων Τ.Ν. – πάνω από τις ΗΠΑ και τη Γαλλία. Και όμως, επενδύει 23 φορές λιγότερο από τη Φινλανδία. Αυτή είναι η ελληνική αντίφαση της εποχής της Τ.Ν.

Τι δείχνουν οι αριθμοί

Το 12% των ελληνικών επιχειρήσεων χρησιμοποιεί σήμερα κάποια μορφή

Τ.Ν., έναντι 8% πριν από ένα χρόνο – ο μέσος ΟΟΣΑ φτάνει στο 21%, αλλά η απόσταση συρρικνώνεται με ταχύτητα ρυθμό. Παράλληλα, σχεδόν 4 στους 10 Έλληνες χρήστες Διαδικτύου χρησιμοποιούν ήδη το ChatGPT, τοποθετώντας τη χώρα στη 16η θέση μεταξύ 51 χωρών του ΟΟΣΑ – πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Το πιο εντυπωσιακό εύρημα αφορά το ταλέντο. Η Ελλάδα κατατάσσεται 19η παγκοσμίως στη συγκέντρωση επαγγελματιών με αποδεδειγμένες δεξιότητες Τ.Ν. (0,832% στο LinkedIn), ξεπερνώντας ΗΠΑ (0,777%) και Γαλλία (0,792%). Στις επιστημονικές δημοσιεύσεις Τ.Ν. ανά κάτοικο, βρίσκεται 16η παγκοσμίως, πάνω από Μεγάλη Βρετανία, Κορέα και Ολλανδία. Ο ΟΟΣΑ κατατάσσει επίσης τη χώρα ανάμεσα στους πρωτοπόρους στην εφαρμογή Τ.Ν. στον δημόσιο τομέα, με 19 καταχωρισμένα έργα σε υλοποίηση.

Μεγάλη άνοδος, κρίσιμα κενά και μια σημαντική ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά. Οι ειδικοί πληροφορικής αποτελούν μόλις το 2,5% της απασχόλησης – στο μισό ακριβώς του ευρωπαϊκού μέσου όρου (5,0%). Αυτό μεταφράζεται σε 42% υψηλότερους μισθούς για ψηφιακές θέσεις και σε κενές θέσεις ΤΠΕ, που αγγίζουν το 367% πάνω από τον κλαδικό μέσο.

Το ελληνικό παράδοξο

Εδώ βρίσκεται η κεντρική αντίφαση. Η Ελλάδα παράγει ταλέντο Τ.Ν. σε υψηλό ρυθμό, αλλά δεν το κρατάει: κάθε χρόνο 0,71 ειδικοί Τ.Ν. ανά 10.000 χρήστες

LinkedIn εγκαταλείπουν τη χώρα – μία από τις μεγαλύτερες διαρροές παγκοσμίως. Ταυτόχρονα, οι επενδύσεις Venture Capital σε Τ.Ν. έφτασαν μόλις στα 66 εκατ. δολάρια το 2025, έναντι 1,5 δισ. δολάρια της Φινλανδίας.

Το αποτέλεσμα αποτυπώνεται με σκληρή ακρίβεια στον δείκτη ετοιμότητας Τ.Ν. Tortoise (122 δείκτες, 83 χώρες). Η Ελλάδα βαθμολογείται με 3 στα 100 σε «Ταλέντα» και 2 στα 100 σε «Έρευνα», παρά την αδιαμφισβήτητη ακαδημαϊκή παραγωγή. Η χώρα εκπαιδεύει επιστήμονες και τους εξάγει. Αυτό δεν είναι μοίρα, είναι αποτέλεσμα επιλογών.

Τρεις προτεραιότητες ξεχωρίζουν. Πρώτον, επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό: ενσωμάτωση Τ.Ν. στην εκπαίδευση, εθνικό πρόγραμμα επανακατάρτισης εργαζομένων και φορολογικά κίνητρα για ειδικούς της διασποράς που επιστρέφουν.

Δεύτερον, ενίσχυση του επενδυτικού οικοσυστήματος: ο εθνικός υπερπολυγιστής Δαίδαλος (59 εκατ. ευρώ) είναι αναγκαίος αλλά ανεπαρκής – χρειάζονται περισσότερες επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη.

Τρίτον, κανονιστική σαφήνεια: το 67% των ελληνικών επιχειρήσεων δεν γνωρίζει τις υποχρεώσεις του βάσει του EU AI Act – αυτή η αβεβαιότητα επιβραδύνει αποφάσεις.

Το οικονομικό στοίχημα είναι μεγάλο. Μελέτη της Implement Consulting Group για την Google εκτιμά πως η ευρεία υιοθέτηση Τ.Ν. μπορεί να προσθέσει 10-12 δισ. ευρώ ετησίως στο ΑΕΠ – περίπου +6% σε ορίζοντα δεκαετίας, αριθμός συγκρίσιμος με τα ετήσια έσοδα από τον τουρισμό.

Ως προς την απασχόληση, η εικόνα είναι προς το παρόν σχετικά καθησυχαστική: μόλις το 6% των θέσεων

εργασίας βρίσκεται σε υψηλή έκθεση αναδιάρθρωσης, ενώ το 62% αναμένεται να λειτουργεί παράλληλα με Τ.Ν. και να ωφεληθεί από αύξηση παραγωγικότητας. Το ερώτημα δεν είναι εάν η Ελλάδα θα συμμετάσκει στην επανάσταση της τεχνητής νοημοσύνης: ήδη συμμετέχει, με ρυθμό που λίγοι ανέμεναν.

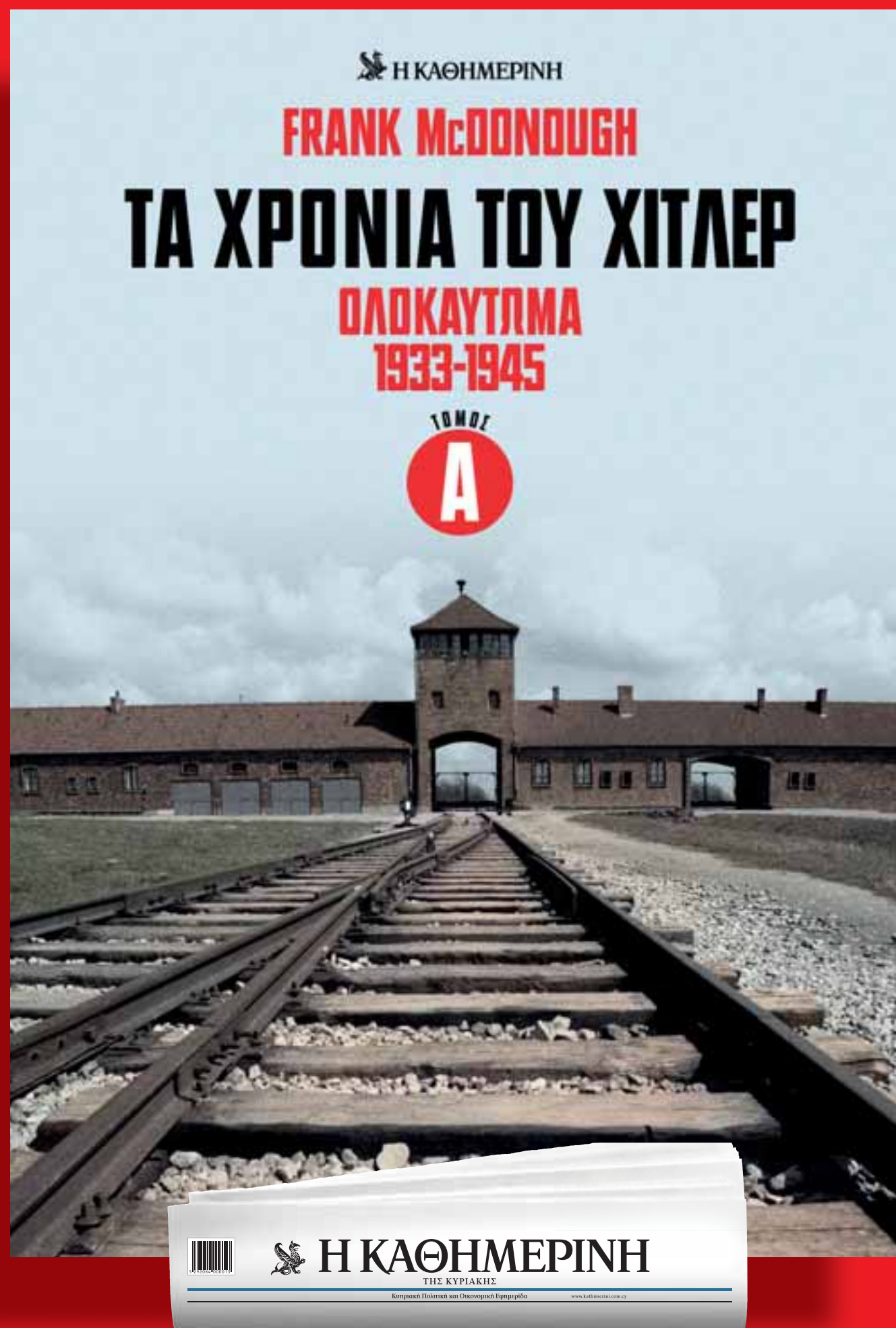
Το ερώτημα είναι εάν θα το κάνει ως παθητικός καταναλωτής τεχνολογίας που φτιάχτηκε αλλού ή ως χώρα που παράγει αξία, εξάγει γνώση και κρατάει τα ταλέντα της εδώ. Η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο σεναρίων αξίζει –κατά τις εκτιμήσεις– δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ την επόμενη δεκαετία.

* Ο κ. Κωνσταντίνος Τολίκας είναι Senior Lecturer in Finance, Sheffield University Management School, University of Sheffield, UK.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΕΤΑΙ

*Για πρώτη φορά
στην Ελλάδα*

Ένα χρονικό της ναζιστικής φρίκης με αποκαλυπτικές μαρτυρίες,
πλήθος στοιχείων και συγκλονιστικές φωτογραφίες

Μη χάσετε τον Α' Τόμο την Κυριακή 7 Ιουνίου

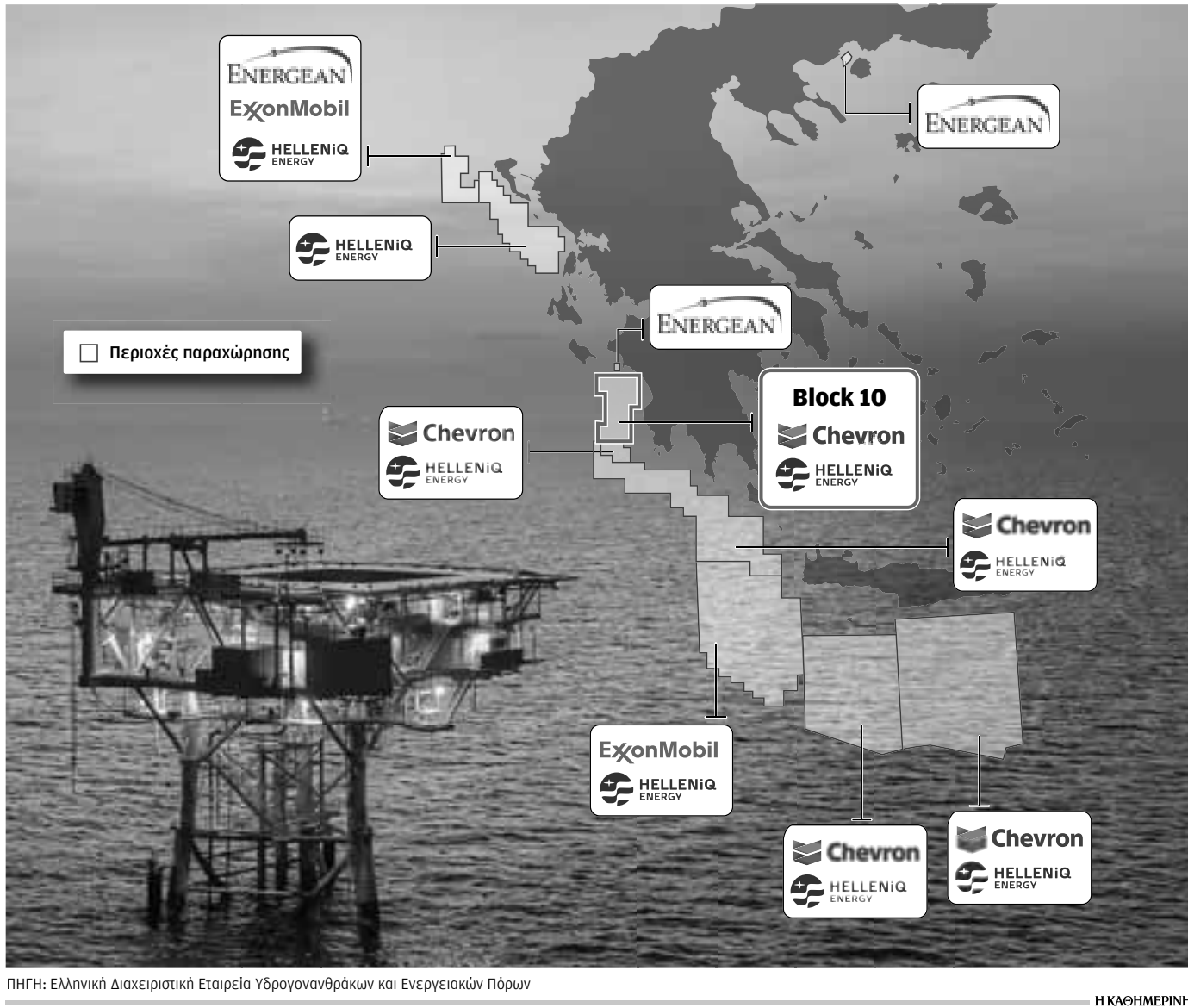
Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Σε νέα φάση έχει εισέλθει το εθνικό πρόγραμμα έρευνας και αξιοποίησης υδρογονανθράκων, που προχωράει με κυρίαρχη την παρουσία των αμερικανικών κολοσσών ExxonMobil και Chevron.

Οι προοπτικές για τα πρώτα γεωτρήσιμα μεταφέρονται από την Κρήτη στο Ιόνιο, αυξάνοντας τις πιθανότητες για εντοπισμό κοιτασμάτων πετρελαίου έναντι φυσικού αερίου που ήταν ο αρχικός στόχος, ενώ οικοπέδα που είχαν παραχωρηθεί σε επενδυτές και επιστράφησαν στο ελληνικό Δημόσιο επαναξιολογούνται σε μια λογική να ξαναβγούν στην αγορά σε ένα πιο ελκυστικό πακετάρισμα.

Επαναδιάθεση οικοπέδων

Το σκεπτικό πίσω από την επαναχάραξη και επαναδιάθεση στην αγορά οικοπέδων, όπως αυτό «δυτικά της Κρήτης», που επέστρεψε η κοινοπραξία της ExxonMobil, αλλά και εκείνων που είχαν προηγηθεί (Ιωάννινα, Αρτα - Πρέβεζα, Αιτωλοακαρνανία, Πατραϊκός, ΒΔ Πελοπόννησος, Κατάκολο), είναι ότι παραμένει άγνωστο αν διαθέτουν εμπορικά αξιοποιήσιμα κοιτάσματα, καθώς οι παραχωρησιούχοι, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, δεν προχώρησαν σε ερευνητική γεώτρηση. Ως εκ τούτου «η αξία των ασημικών δεν έχει χαθεί και με ένα καλό γυάλισμα θα μπορούσαν να ξαναβγούν στην αγορά με πολύ καλές προοπτικές», είναι η άποψη που επικρατεί στα αρμόδια επιτελεία, τα οποία φέρονται να κινούνται ήδη σε αυτή την κατεύθυνση.

ΠΗΓΗ: Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι Αμερικανοί σκανάρουν το Ιόνιο για κοιτάσματα

Αυξάνονται οι πιθανότητες για εντοπισμό πετρελαίου αντί φυσικού αερίου

Το ενδιαφέρον των ExxonMobil και Chevron μεταφέρεται από την Κρήτη στο Ιόνιο, με τα μικρότερα βάθη και τα ολοκληρωμένα προγράμματα σεισμικών ερευνών.

Η πορεία του εθνικού προγράμματος υδρογονανθράκων από το 2015 με τις πρώτες παραχωρήσεις έχει συνδεθεί με τα στρατηγικά σχέδια των μεγάλων πολυεθνικών που κατέφερε να προσελκύσει. Η κατακόρυφη υποχώρηση της ζήτησης και η στροφή των μεγάλων ευρωπαϊκών πολυεθνικών προς την ενεργειακή μετάβαση μετά το 2020, οδήγησε στην έξοδο την ισπανική Repsol από τις παραχωρήσεις σε Ιόνιο, Αιτωλοακαρνανία και Ιωάννινα το 2021, δρόμο που ακολούθησε ένα χρόνο αργότερα και η γαλλική Total από τις παραχωρήσεις σε Ιόνιο και Κρήτη.

Σήμερα η πορεία του προγράμματος είναι απολύτως συναρπαστική από τους στρατηγικούς σχεδιασμούς των αμερικανικών εταιρειών ExxonMobil και Chevron στις οποίες έχει παραχωρηθεί (σε κοινοπραξία με τις ελληνικές εταιρείες Energean και HELLENiQ ENERGY) ένα τεράστιο γεωγραφικό τόξο από τη δυτική Πελοπόννησο μέχρι τα νότια της Κρήτης συνολικής επιφάνειας 65 τετραγωνικών χλμ., όσο

περίπου η μισή χερσαία έκταση της χώρας.

Οι ελληνικές παραχωρήσεις αποτελούν μέρος του ευρύτερου παγκόσμιου χαρτοφυλακίου των αμερικανικών εταιρειών, το οποίο έχει διευρυνθεί σημαντικά με το άνοιγμα νέων αγορών από τον πρόεδρο Τραμπ, με χαρακτηριστικότερη περίπτωση αυτή της Βενεζουέλας, που φιλοξενεί τα μεγαλύτερα αποθέματα στον κόσμο. Στην κρίσιμη στιγμή των αποφάσεων για σημαντικές δεσμεύσεις κεφαλαίου, όπως οι ερευνητικές γεωτρήσεις, οι διοικήσεις των πετρελαϊκών εταιρειών θα τοποθετηθούν σε περιοχές με το χαμηλότερο ρίσκο και τις υψηλότερες αποδόσεις.

Η Chevron

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η μετατόπιση του ενδιαφέροντος των αμερικανικών κολοσσών από την περιοχή της Κρήτης, όπου εκφράστηκε αρχικά, στο Ιόνιο με τα μικρότερα βάθη και τα ολοκληρωμένα προγράμματα σεισμικών ερευνών.

Μετά την είσοδο της ExxonMobil στο «Block 2» του Ιονίου, που ανακοινώθηκε στις αρχές Νοεμβρίου 2025, η Chevron διευρύνει τώρα τη δική της παρουσία στην ίδια περιοχή. Η δεύτερη μεγαλύτερη αμερικανική διευρυνθεί σημαντικά με το άνοιγμα νέων αγορών από τον πρόεδρο Τραμπ, με χαρακτηριστικότερη περίπτωση αυτή της Βενεζουέλας, που φιλοξενεί τα μεγαλύτερα αποθέματα στον κόσμο. Στην κρίσιμη στιγμή των αποφάσεων για σημαντικές δεσμεύσεις κεφαλαίου, όπως οι ερευνητικές γεωτρήσεις, οι διοικήσεις των πετρελαϊκών εταιρειών θα τοποθετηθούν σε περιοχές με το χαμηλότερο ρίσκο και τις υψηλότερες αποδόσεις.

Το «Block 10», συνολικής έκτασης 2.400 τετραγωνικών χιλιομέτρων, γειτνιάζει στο νότιο τμήμα του με το οικόπεδο «Α2» και, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες παραχωρήσεις νοτίως της Πελοποννήσου, δημιουργεί μία ενιαία υπό εξερεύνηση ζώνη περίπου 14.200 τ. χλμ. Πρόκειται για μία από τις πλέον ώριμες, ερευνητικά, περιοχές του ελληνικού χαρτοφυλακίου, καθώς η HELLENiQ ENERGY έχει ήδη ολοκληρώσει δισδιάστατες

και τρισδιάστατες σεισμικές έρευνες από το 2023. Η αξιολόγηση των δεδομένων αυτών αποτέλεσε βασικό λόγο τόσο για το ενδιαφέρον της Chevron στο «Block 10» όσο και για τη διεκδίκηση του οικοπέδου «Α2», που αποτελεί τη νότια γεωλογική του προέκταση. Η από κοινού διεκδίκηση και τελικά παραχώρηση του «Α2», μαζί με δύο ακόμη περιοχές νοτίως της Πελοποννήσου και νοτίως της Κρήτης, στην κοινοπραξία Chevron - HELLENiQ ENERGY (70%-30%) άνοιξε ουσιαστικά τον δρόμο και για την είσοδο της αμερικανικής εταιρείας στο «Block 10», με τις σχετικές συζητήσεις να έχουν ξεκινήσει εδώ και μήνες. Η HELLENiQ ENERGY είχε ολοκληρώσει τις δύο πρώτες φάσεις του ερευνητικού προγράμματος και βρισκόταν ενώπιόν της απόφασης για μετάβαση στην τρίτη φάση, η οποία περιλαμβάνει ερευνητική γεώτρηση, αναζητώντας ισχυρό εταίρο για να μοιραστεί το υψηλό κόστος και το επενδυτικό ρίσκο μιας τέτοιας κίνησης. Η είσοδος της Chevron μεταθέτει πλέ-

ον την απόφαση για γεώτρηση κατά περίπου 18 μήνες. Οι δύο εταιρείες έχουν ήδη ζητήσει παράταση της δεύτερης ερευνητικής φάσης, ώστε η υπό διαμόρφωση κοινοπραξία να αξιολογήσει από κοινού τα σεισμικά δεδομένα της περιοχής, σε συνδυασμό με εκείνα που θα προκύψουν από τις γειτονικές παραχωρήσεις.

Η ExxonMobil

Η εξέλιξη έρχεται σε συνέχεια της σχεδόν ταυτόχρονης αναδιάταξης της ExxonMobil στην Ελλάδα: από τη μια πλευρά η είσοδος στο «Block 2» του Ιονίου και από την άλλη η αποχώρηση από το οικόπεδο «δυτικά της Κρήτης», έπειτα από δύο συνεχόμενες παρατάσεις της δεύτερης φάσης του ερευνητικού προγράμματος. Το ενδιαφέρον της ExxonMobil επικεντρώνεται πλέον στο «Block 2» του Ιονίου, όπου η Energean, που παραμένει operator της κοινοπραξίας με την αμερικανική εταιρεία και τη HELLENiQ ENERGY, προγραμματίζει ερευνητική γεώτρηση μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2027, που

θα είναι η πρώτη στη χώρα σε βαθιά νερά έπειτα από 40 χρόνια. Στην ευρύτερη περιοχή του «Block 2» οι γεωφυσικές έρευνες από τη ΔΕΠ-ΕΚΥ (θυγατρική των ΕΛΠΕ) τη δεκαετία του '80 είχαν εντοπίσει και χαρτογραφήσει τις γεωλογικές δομές «Αχιλλέας» και «Πύρρος», που ήταν από τότε στόχοι για γεώτρηση, με τη μία δομή μάλιστα να εκτείνεται και στον όμορο ιταλικό θαλάσσιο χώρο. Το «Block 2» προσέλκυσε το ενδιαφέρον της Total στον διαγωνισμό του 2014 το οποίο διεκδίκησε και πήρε σε κοινοπραξία με την Edison (εξαγοράστηκε από την ελληνική Energean), η οποία είχε υποβάλει προσφορά στο ιταλικό δημόσιο για παραχώρηση και του όμορου ιταλικού οικοπέδου. Ως εντολοδόχος της κοινοπραξίας η Total προχώρησε το 2018 σε ογκομέτρηση της γεωλογικής δομής εκτιμώντας αρχικά απολήψιμα αποθέματα 1,2 δισ. βαρέλια πετρελαίου, εκ των οποίων 50% σε ελληνικό θαλάσσιο χώρο.

Πετρελαϊκό κοίτασμα έδειξαν οι γεωφυσικές μελέτες και στο «Block 10» στον Κυπαρισσιακό, που αποτελεί συνέχεια του βεβαιωμένου κοιτάσματος του Κατακόλου, κάτι που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι πρώτες γεωτρήσεις αν στεφθούν με επιτυχία θα οδηγήσουν σε ανακάλυψη πετρελαίου και όχι φυσικού αερίου.

Οι στόχοι στην Κρήτη

Η ExxonMobil διατηρεί το ενδιαφέρον της για την περιοχή «νοτιοδυτικά» της Κρήτης, όπου έχει πραγματοποιήσει και τρισδιάστατα δεδομένα και σύμφωνα με πληροφορίες έχει εντοπίσει τον στόχο που θα τρυπήσει. Στην περιοχή αυτή βρίσκεται το περίφημο κοίτασμα

Οι παραχωρήσεις, από τη δυτική Πελοπόννησο μέχρι νοτιώς της Κρήτης καλύπτουν περί τα 65 τ. χλμ., όσο δηλαδή περίπου η μισή χερσαία έκταση της χώρας.

«Τάλως», όπως ονομάστηκε από τη HELLENiQ ENERGY που το εντόπισε πρώτη, δυναμικότητας αντίστοιχης με αυτή του γιγάντιου κοιτάσματος Zor (800 δισ. κ.μ.) στην ΑΟΖ της Αιγύπτου. Η ExxonMobil θα πρέπει βάσει των συμβατικών της υποχρεώσεων να αποφασίσει έως και τον Οκτώβριο του 2027 εάν θα προχωρήσει σε ερευνητική γεώτρηση ή θα επιστρέψει και το δεύτερο οικόπεδο της Κρήτης στο ελληνικό Δημόσιο. Οι πιθανοί στόχοι στην περιοχή της Κρήτης, σύμφωνα με την ΕΔΕΥΕΠ βρίσκονται σε πετρώματα θαμμένα βαθιά κάτω από τον βυθό της θάλασσας, σε βάθη που ξεπερνούν κατά πολύ τα 1.500 μέτρα. Ο μέσος όρος βάθους νερού σε αυτές τις περιοχές ξεπερνάει τα 2.500 μέτρα και σε πολλές περιπτώσεις φτάνει τα 3.500 μέτρα, παράγοντας που ανεβάζει το κόστος των επενδύσεων, κάτι που αξιολογούν οι πολυεθνικές όταν φτάσει η στιγμή της απόφασης για γεώτρηση, που μεταφράζεται σε ένα κόστος 100-150 εκατ. δολαρίων.

Πρώτη γεώτρηση το 2027, μετά 40 χρόνια

Ως «εξαιρετικά σημαντική και ενδεικτική της ταχύτητας με την οποία κινούνται οι διεθνείς επενδυτές στον τομέα των υδρογονανθράκων, σε συνεργασία με τις εγκώριες εταιρείες» αξιολογεί την απόφαση της Chevron να συμμετάσχει στην παραχώρηση «Block 10», στο Ιόνιο, ο διευθύνων σύμβουλος της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ) Αριστοφάνης Στεφάτος.

Η απόφαση της ExxonMobil να αποχωρήσει από τα «δυτικά της Κρήτης» αξιολογείται από τον ίδιο ως «μία τυπική απόφαση διαχείρισης χαρτοφυλακίου». Θα πρέπει, όπως τονίζει στην «Κ», να ερμηνευτεί συνδυαστικά με τη

στρατηγική κίνηση της ExxonMobil να εισέλθει μέσω συμφωνίας farm-in στο «Block 2» στο ΒΔ Ιόνιο Πέλαγος, που συνοδεύτηκε από τη δέσμευση εκτέλεσης της πρώτης εξερευνητικής γεώτρησης βαθιάς θάλασσας σε μεγάλη απόσταση από την ακτογραμμή. «Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος δισδιάστατων σεισμικών ερευνών στο block “δυτικά της Κρήτης”, η κοινοπραξία των ExxonMobil - HELLENiQ ENERGY μας γνωστοποίησε την απόφασή της να μην προχωρήσει στην επόμενη φάση εργασιών στη συγκεκριμένη παραχώρηση. Η συγχρομένη των ερευνών “δυτικά της Κρήτης” θα απαιτούσε την υλοποίηση ενός

απαιτητικού και ιδιαίτερα υψηλού κόστους προγράμματος τρισδιάστατων σειсмоγραφικών ερευνών, καθώς και σημαντικά περισσότερο χρόνο (περίπου τρία χρόνια) προτού η κοινοπραξία να είναι σε θέση να αξιολογήσει πιθανή εξερευνητική γεώτρηση», λέει ο κ. Στεφάτος. Η απόφαση να στρέψει το ενδιαφέρον της στο «Block 2», σύμφωνα με τον ίδιο, ενισχύει ουσιαστικά τη δυναμική του ελληνικού προγράμματος υδρογονανθράκων, καθώς οδηγεί στην πρώτη εξερευνητική γεώτρηση που θα πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα εδώ και 40 χρόνια και είναι προγραμματισμένη για το πρώτο τρίμηνο του 2027. Πρόκειται για μια επιλογή που

αποτυπώνει την πρόθεση των επενδυτών να επιταχύνουν την αξιολόγηση του δυναμικού της χώρας σε υδρογονανθράκες.

Σκολιζόντας περαιτέρω την είσοδο της Chevron στο «Block 10» τονίζει: «Μόλις πριν από τρεις μήνες η Chevron, σε κοινοπραξία με τη HELLENiQ ENERGY, ανέλαβε τέσσερις νέες παραχωρήσεις νοτίως της Πελοποννήσου και νοτίως της Κρήτης. Πριν καν ξεκινήσουν τα ερευνητικά προγράμματα συλλογής δεδομένων στις νέες αυτές περιοχές, μία διαδικασία που μπορεί να διαρκέσει έως πέντε έτη, η Chevron πήρε την απόφαση να συμμετάσχει στο ήδη ώριμο

“Block 10”. Δηλαδή, σε μια παραχώρηση στην οποία έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι δισδιάστατες και οι τρισδιάστατες σεισμικές έρευνες και όπου μπορεί να ξεκινήσει άμεσα η αξιολόγηση των δεδομένων με ορίζοντα 18 μηνών για να ληφθεί η απόφαση εισόδου στην επόμενη φάση – αυτή της διεξαγωγής ερευνητικής γεώτρησης».

Ο ίδιος εκτιμά ότι σε διάστημα μικρότερο των δύο ετών μπορεί να έχουμε και δεύτερη απόφαση για ερευνητική γεώτρηση, σαν αυτή που έλαβε η έτερη κοινοπραξία Energean - ExxonMobil - HELLENiQ ENERGY για το «Block 2» στο ΒΔ Ιόνιο.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Η απόφαση της ExxonMobil να αποχωρήσει από τα «δυτικά της Κρήτης» ήταν μία τυπική απόφαση διαχείρισης χαρτοφυλακίου, λέει ο επικεφαλής της ΕΔΕΥΕΠ, Αριστοφάνης Στεφάτος.

ΑΠΟΨΗ

Ποιο είναι το συνολικό κόστος μιας ασθένειας;

Του ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΜΕΝΤΗ*

Κατά τη διάρκεια του ανθρώπινου βίου συχνά η διασφάλιση του αγαθού της υγείας διακυβεύεται, ενώ για την ανάκτησή της απαιτείται κόστος και δαπάνη χρόνου και χρημάτων. Λόγω του πολυπαραγοντικού χαρακτήρα της έννοιας της υγείας, όπως προσδιορίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η υγεία είναι η κατάσταση πλήρους σωματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευμαρθείας και όχι απλώς απουσίας ασθενείας ή αναπηρίας (1946) και γι' αυτό ο ακριβής υπολογισμός του κόστους για την αποκατάσταση της βλάβης στην υγεία

ενός ατόμου απαιτεί συστηματική εξέταση πολλών παραμέτρων. Βάσει των ανωτέρω, το κόστος ασθενείας διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες (άμεσο, έμμεσο και κρυφό) με συνεκτίμηση των ιδιαίτεροτήτων διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων (νέοι, ηλικιωμένοι) και των υγειονομικών αναγκών βάσει γεωγραφικών κριτηρίων (αστικά κέντρα, περιφέρεια, δυσπρόσιτες περιοχές).

Το άμεσο κόστος περιλαμβάνει όλα τα κόστη σχετικά με τη νοσηλεία και παροχή φροντίδας στους πασχόντες από όλες τις υγειονομικές βαθμίδες (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια), αλλά και

από την κατ' οίκον νοσηλεία των ασθενών. Αναλυτικά, επιμερίζεται στο ιατροφαρμακευτικό κόστος (νοσοκομειακή και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη, ιατρικές επισκέψεις, προμήθεια φαρμάκων και υγειονομικού υλικού, τυχόν απορρεούμενα – από λήψη φαρμακευτικής αγωγής – παρενέργειες, φυσιοθεραπείες, συμπληρωματικές υπηρεσίες), στο διοικητικό κόστος (λειτουργικά έξοδα, μισθοδοσία ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού), στο κόστος τεχνολογίας (π.χ. κόστος υποδομών), στις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης (π.χ. κόστος κλινικών δοκιμών φαρμάκων και εκπαίδευσης) και το άμεσο μη ιατρικό

(κατ' οίκον φροντίδα, κοινωνικές υπηρεσίες).

Περαιτέρω, το έμμεσο κόστος αφορά την κοινωνικοοικονομική επιβάρυνση από τη διαχείριση της νόσου και διακρίνεται σε πρόωρη θνησιμότητα, στον ελεύθερο χρόνο που χάνεται, στην απώλεια παραγωγικότητας και στο διαφυγόν εισόδημα λόγω περιορισμού της εργασιακής απόδοσης από νοσηρότητα ή αναπηρία (προσωρινή - μόνιμη). Συμπληρωματικά στα ανωτέρω, το κρυφό κόστος αφορά ποιοτικά ψυχοκοινωνικά μεγέθη δυσχερως μετρήσιμα, π.χ. πόνος, άγχος, αγωνία, αβεβαιότητα και κοινωνική απομόνωση που ορί-

ζουν την έννοια του αλλοστατικού φορτίου (allostatic load). Αυτό αφορά το κόστος που καταβάλλει ο οργανισμός για να προσαρμοστεί σε δυσμενείς συνθήκες, στοχεύοντας στη διατήρηση της ευρύθιμης λειτουργίας του οργανισμού και εκδηλώνεται ως νοσηρότητα και θνησιμότητα, προκαλώντας την εμφάνιση παθολογικών καταστάσεων άμεσα συνδεδεμένων με την ψυχολογική επιβάρυνση, όπως καταγράφεται και σε δημοσιευθείσα εργασία του συντάκτη (Impact of Health Indicators and Socio-Economic Inequalities on Greek Population's Health Level in Relation to Causes).

Συνδυάζοντας όλες τις κατηγορίες κόστους ασθενείας, η προσέγγιση και ποσοτικοποίηση του συνολικού κόστους, καθώς και των υγειονομικών παρεμβάσεων που προτείνονται ώστε να επιλεχθεί το καλύτερο δυνατό επίπεδο υγείας, επιτυγχάνεται μέσω εξειδικευμένων μεθόδων οικονομικής αξιολόγησης (π.χ. ανάλυση κόστους - οφέλους, ανάλυση κόστους - αποτελεσματικότητας, ανάλυση ελαχιστοποίησης κόστους και ανάλυση κόστους - χρησιμότητας). Συμπερασματικά, η προσέγγιση του κόστους των ασθενειών δεν κρίνεται ως μονοδιάστατη, δεδομένου ότι η σύνθετη έννοια της αποκατά-

στασης της υγείας αναδεικνύει τον ακριβή προσδιορισμό του συνολικού κόστους σε κρίσιμη παράμετρο ορθολογικής αποτίμησης και σύγκρισης θεραπευτικών επιλογών, παρέχοντας τη δυνατότητα βελτιστοποίησης των υγειονομικών υπηρεσιών.

* Ο κ. Ισιδωρος Μέντης είναι φαρμακοποιός (ΕΚΠΑ), κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Διοίκηση Οικονομικών Μονάδων με εξειδίκευση στα Οικονομικά της Υγείας (ΕΚΠΑ), υποψήφιος διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Αθηνών και στέλεχος της Διεύθυνσης Φαρμάκου Κεντρικής Υπηρεσίας ΕΟΠΥΥ (isisdros@gmail.com).

Προειδοποίηση ΕΚΤ

Τα ομόλογα της Ευρωζώνης αντιμετωπίζουν πιέσεις από την αύξηση των αποδόσεων, τη μεταβαλλόμενη επενδυτική βάση και τις δευτερογενείς επιπτώσεις των εξωτερικών δημοσιονομικών κινδύνων, προειδοποίησε η ΕΚΤ. Οι αποδόσεις έχουν αυξηθεί με αποτέλεσμα υψηλότερο κόστος εξυπηρέτησης του κρατικού χρέους.

10%-28% 25 μ.β.

φτάνει η αύξηση στο κόστος δανεισμού των χωρών διεθνώς από την έναρξη του πολέμου, όπως αυτό αντικατοπτρίζεται στις αποδόσεις των 10ετών ομολόγων.

αναμένεται να είναι η αύξηση των επιτοκίων της ΕΚΤ στις 11 Ιουνίου, με τις αγορές να αποτιμούν τουλάχιστον άλλη μία αύξηση φέτος.

Αβεβαιότητα

«**Η αβεβαιότητα** οδηγεί σε αύξηση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων και της μεταβλητότητας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, διατηρώντας υψηλό τον κίνδυνο απότομης διόρθωσης των τιμών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διεθνώς», σημειώσε ο Γιάννης Στουρνάρας.

Αυξημένες πιέσεις

Οι κίνδυνοι για τις παγκόσμιες δημοσιονομικές προοπτικές έχουν επιδεινωθεί. Καθώς πολλά κράτη αντιμετωπίζουν αυξημένες πιέσεις στις δαπάνες, αυξανόμενο κόστος τόκων και αλλαγές στις αγορές κρατικού χρέους, το παγκόσμιο δημόσιο χρέος αυξάνεται και θα μπορούσε να προκαλέσει οικονομική αστάθεια, προειδοποίησε το ΔΝΤ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΛΗ**

Η σύγκρουση στο Ιράν έχει σαφέστατα αλλάξει ριζικά το παγκόσμιο δημοσιονομικό και μακροοικονομικό τοπίο, εκτός από αυτό της ενέργειας. Έχει αυξήσει τον πληθωρισμό, έχει πιέσει τους κρατικούς προϋπολογισμούς και έχει περιπλέξει τις νομισματικές πολιτικές των κεντρικών τραπεζών παγκοσμίως. Η αύξηση των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε περίπου 10 ημέρες, και κατά 25 μονάδες βάσης, θεωρείται δεδομένη, ενώ μένει ανοικτό αν θα αποτελέσει την αρχή ενός, έστω και μικρού, νέου κύκλου σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής. Οι επενδυτές βλέπουν άλλη μία, τουλάχιστον ίδιου ύψους, αύξηση φέτος. Και η ΕΚΤ δεν θα είναι η μό-

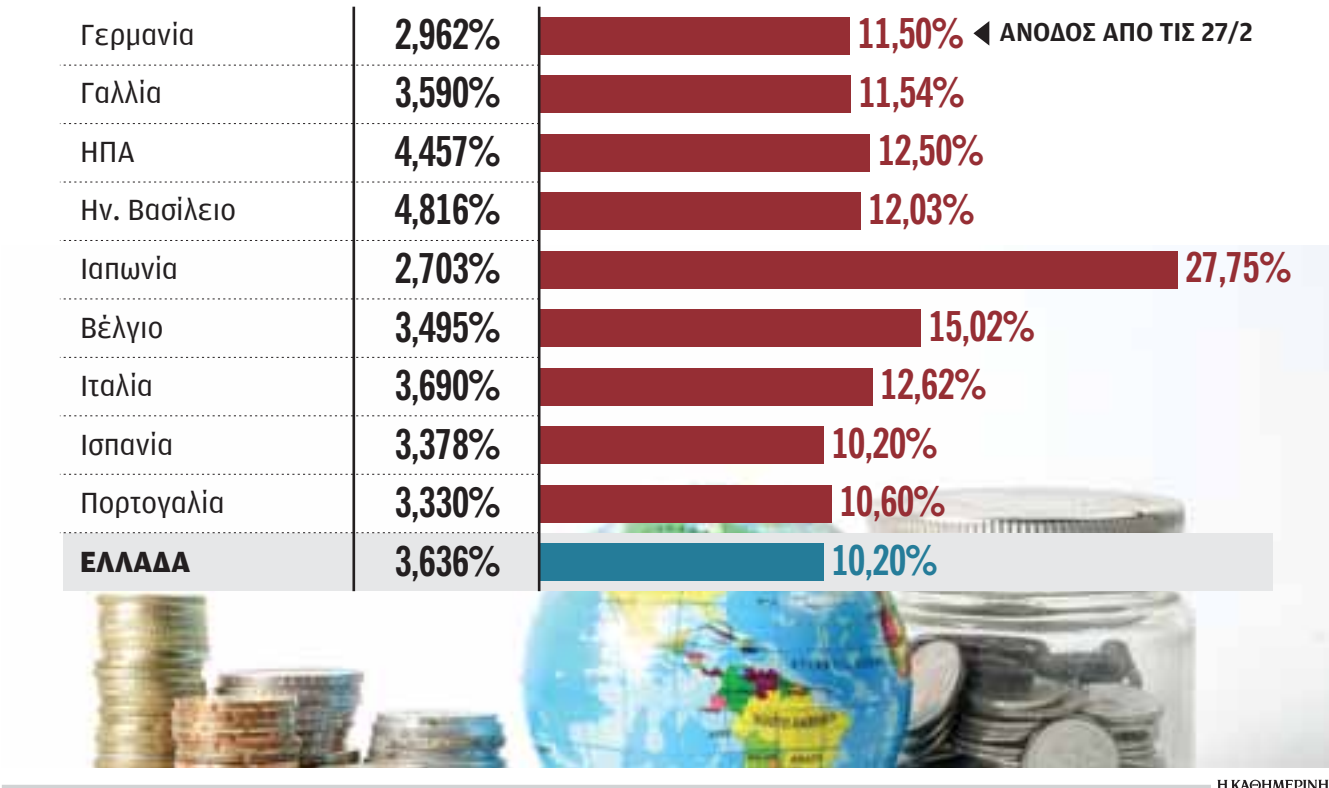
Οι κινήσεις του Μαΐου υπογραμμίζουν ότι οι επενδυτές ανησυχούν για τον πληθωρισμό και τα αυξανόμενα δημόσια χρέη.

νη. Οι αγορές βλέπουν αυξημένες επιτοκίων στις περισσότερες μεγάλες οικονομίες, με μία τουλάχιστον από τη Fed φέτος και δύο ή τρεις αυξήσεις από την Τράπεζα της Αγγλίας. Αυτό σημαίνει αυτομάτως άνοδο του κόστους δανεισμού και της εξυπηρέτησης του αυξανόμενου χρέους των χωρών. Και αυτό τη στιγμή που τους τρεις μήνες που έχει διαρκέσει ο πόλεμος στο Ιράν, το κόστος δανεισμού διεθνώς έχει ήδη αυξηθεί κατά διψήφια ποσοστά, κατά περισσότερο από 10% και έως και 28%, παρά την υποχώρηση που καταγράφηκε την τελευταία εβδομάδα λόγω της ελπίδας για συμφωνία ΗΠΑ - Ιράν, αντανακλώντας τον πλη-

θωριστικό «χαρακτήρα» της σύγκρουσης. Η παγκόσμια άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων ήταν βασικό θέμα συζήτησης μεταξύ των ηγετών του G7 που συναντήθηκαν πριν από μερικές ημέρες. Ο πόλεμος στο Ιράν ταρακούνησε έντονα τις αγορές ομολόγων τον Μάιο, στέλνοντας τις αποδόσεις σε υψηλά δεκαετιών, καθώς οι traders προεξοφλούσαν αυξήσεις επιτοκίων των κεντρικών τραπεζών. Εκτός από τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις και τις διαταραχές στις ενεργειακές ροές, ιδιοσυγκρασιακοί παράγοντες έχουν επίσης ωθήσει τις αποδόσεις των ομολόγων υψηλότερα, όπως ο συμπληρωματικός προϋ-

Απόδοση 10ετούς ομολόγου

Το κόστος δανεισμού των χωρών διεθνώς έχει εκτοξευθεί από το ξέσπασμα του πολέμου στο Ιράν

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αγοραστή τους. Από την έναρξη του QΤ (ποσοτική σύσφιγξη - μείωση του ισολογισμού) πριν από τρία με τέσσερα χρόνια, οι κεντρικές τράπεζες –παραδοσιακά μη ευαίσθητοι στις τιμές επενδυτές– έχουν αποσυρθεί από τις αγορές, ενώ ο όγκος έκδοσης ομολόγων (χρέους) παραμένει αυξημένος.

«Νέοι» επενδυτές καλύπτουν σταδιακά το κενό, ιδίως ξένοι επενδυτές, αμοιβαία κεφάλαια χρηματαγοράς και επενδυτικά κεφάλαια. Συνεπώς, τα κρατικά ομόλογα κατέχονται ολοένα και περισσότερο από επενδυτές που είναι πιο ευαίσθητοι στις τιμές, με τους ξένους επενδυτές να είναι πιο προσεκτικοί στις πολιτικές και γεωπολιτικές εξελίξεις μιας χώρας.

Αυτό μπορεί να προσθέσει

Οι θέσεις των hedge funds στα ομόλογα της Ευρωζώνης αυξάνουν τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

αστάθεια στις ροές και, κατ' επέκταση, στα επίπεδα αποδόσεων. Τα ευρωπαϊκά κράτη εξαρτώνται, κατά μέσον όρο, περισσότερο από ξένους επενδυτές από ό,τι οι ΗΠΑ ή η Ιαπωνία. Όπως προειδοποίησε και το ΔΝΤ, «αυτές οι αλλαγές στη βάση των επενδυτών θα μπορούσαν να κάνουν τις αγορές πιο ευάλωτες σε σοκ». Επιπλέον, τα hedge funds γίνονται πιο ενεργά στις αγορές κρατικών ομολόγων. «Οι αυξανόμενες θέσεις των hedge funds στα ομόλογα της Ευρωζώνης αυξάνουν τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε περιόδους έντασης στην αγορά», σημειώσε από την πλευρά της η ΕΚΤ.

UNCUT

Το εβδομαδιαίο podcast συνεντεύξεων

με την Ελισάβετ Γεωργίου

Η ναυτιλία αναζητεί «ρότα» για το μέλλον εν μέσω πολέμων

Η καρδιά του κλάδου χτυπάει από αύριο στα Ποσειδώνια 2026 στην Αθήνα – Συμμετέχουν 2.227 εκθέτες από 83 χώρες και πάνω από 40.000 επαγγελματίες

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η Αθήνα είναι από τη Δευτέρα 1η Ιουνίου το επίκεντρο του παγκόσμιου εμπορίου και της ναυτιλίας, καθώς άνοιξαν οι πύλες της διεθνούς έκθεσης Ποσειδώνια 2026. Η φετινή διοργάνωση, η οποία αναμένεται να είναι η μεγαλύτερη στη μακρά ιστορία του θεσμού, καταγράφει νέο ρεκόρ συμμετοχών, συγκεντρώνοντας 2.227 εκθέτες από 83 χώρες και εκπροσωπώντας κάθε τομέα της διεθνούς ναυτιλιακής βιομηχανίας. Μεταξύ αυτών περισσότερα από 20 εθνικά περίπτερα, στα οποία περιλαμβάνονται εκείνα των ΗΠΑ, της Κίνας, της Ιαπωνίας, της Νότιας Κορέας, πολλών ευρωπαϊκών χωρών όπως Γερμανία και Ιταλία, αλλά και κρατών του Περσικού Κόλπου. Το πραγματικά εντυπωσιακό αποτύπωμα της ελληνικής πλοιοκτησίας στον παγκόσμιο στόλο αποτελεί το βασικό κίνητρο για τη συγκεντρώση στην Αθήνα του παγκόσμιου οικοσυστήματος της ποntonπόρου ναυτιλίας και των προμηθευτών της.

Στην ελληνική πρωτεύουσα αναμένονται περισσότεροι από 40.000 επαγγελματίες από όλο τον κόσμο, ένας αριθμός που λειτουργεί θετικά και για την εγκόσμια οικονομία. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο διευθύνων

σύμβουλος της διοργάνωσης, Θεόδωρος Βώκος, «εκτιμάμε ότι ο συνολικός οικονομικός κύκλος εργασιών που θα δημιουργηθεί από τα Ποσειδώνια 2026 θα ξεπεράσει σημαντικά τα 100 εκατ.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών που θα δημιουργηθεί από τη διεθνή έκθεση θα ξεπεράσει σημαντικά τα 100 εκατ. ευρώ, τινώνοντας την οικονομία της πόλης.

ευρώ». Το ρεκόρ αυτό επεκτείνεται και στις παράλληλες εκδηλώσεις, αφού αναμένεται να πραγματοποιηθούν περίπου 70 συνέδρια και σεμινάρια, με την πρώτη μεγάλη δημόσια παρέμβαση να γίνεται από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη τη Δευτέρα το απόγευμα.

Τα δεδομένα που επιβεβαιώνουν την παγκόσμια κυριαρχία του ελληνικού εφοπλισμού είναι συντριπτικά. Ο ελληνόκτητος στόλος ελέγχει το

20% της παγκόσμιας χωρητικότητας και πάνω από το 60% του στόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λειτουργώντας επί της ουσίας ως η ραχοκοκαλιά του διεθνούς εμπορίου. Αυτή η δυναμική δημιουργεί τεράστια γεωστρατηγικά οφέλη και ισχυρούς δεσμούς, ιδίως με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η ποιοτική διαφορά και η απόλυτη κυριαρχία της Ελλάδας αποτυπώνονται εμφαντικά στον κλάδο των δεξαμενόπλοιων. Η ελληνόκτητη ποntonπόρος ναυτιλία διαθέτει τον μεγαλύτερο σε χωρητικότητα και αξία στόλο μεταφοράς ενέργειας παγκοσμίως. Με βάση τα στοιχεία της Veson Nautical, η αξία του εν ενεργεία ελληνόκτητου στόλου δεξαμενόπλοιων υπολογίζεται σε 66,38 δισ. δολ. Η απόσταση από τους βασικούς ανταγωνιστές είναι χαώδης, καθώς ακολουθούν η Κίνα με 39,60 δισ., η Ιαπωνία με 24,52 δισ. και η Σιγκαπούρη με 20,26 δισ. δολάρια.

Παράλληλα, ο ελληνικός εφοπλισμός διανύει συνολικά την πιο ενεργό περίοδο ναυπηγήσεων από το 2008. Η συνολική αξία των ελληνικών παραγγελιών αποκλειστικά για νεότευκτα δεξαμενόπλοια εκτοξεύεται στα 39,89 δισ. δολ., αφήνοντας την Κίνα στη δεύτερη θέση με παραγγελίες ύψους 9,52 δισ. Στο βιβλίο παραγγε-

λιών του 2026 περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, 139 μεγάλα πλοία τύπου VLCC, 100 τύπου Suezmax και 46 τύπου Aframax, γεγονός που αντανακλά τη σταθερή και υψηλή ζήτηση για τη μεταφορά πετρελαίου. Η εστίαση της Ελλάδας είναι τόσο μεγάλη που τα δεξαμενόπλοια αντιπροσώπευαν το 45% του αριθμού και το 49% της αξίας του συνόλου των ελληνικών παραγγελιών κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο έως τα μέσα Μαΐου.

Ο εκσυγχρονισμός του εμπορικού στόλου δεν σταματά εκεί. Μέσα σε διάστημα επτά μηνών τοποθετήθηκαν παραγγελίες για 328 νεότευκτα πλοία όλων των τύπων, φτάνοντας σε συνολική αξία στα 28,5 δισ. δολ. Ταυτόχρονα, οι Έλληνες πλοιοκτήτες κινούνται με στρατηγική ευελιξία και στην αγορά των μεταχειρισμένων, πουλώντας παλαιότερα πλοία σε τιμές συγκρίσιμες με αυτές του 2008 και επανεπενδύοντας κεφάλαια άνω του 1 δισ. δολ. σε σύγχρονο τονάζ. Τα στοιχεία αυτά μαρτυρούν πως το ελληνικό εφοπλιστικό κεφάλαιο όχι μόνο προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της νέας εποχής, αλλά οδηγεί με αυτοπεποίθηση τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Η πρόεδρος της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, Μελίνα Τραυλού, υπο-

γραμμίζει ότι «σε μια εποχή διεθνών προκλήσεων και πολλαπλών ρήξεων, η ναυτιλία των Ελλήνων, ως πυλώνας σταθερότητας, ανθεκτικότητας και παγκόσμιας συνέχειας, ενώνει τον κόσμο», ενώ ο υπουργός Ναυτιλίας και

Νησιωτικών Πολιτικών Βασίλης Κικίλιας τονίζει ότι «η ελληνική ναυτιλία δεν αφορά λίγους. Αφορά την ίδια την κοινωνία, την ανάπτυξη, τις θέσεις εργασίας και την καθημερινότητα των πολιτών».

Το σενάριο αξιοποίησης της πυρηνικής ενέργειας

Η απανθρακοποίηση της ναυτιλίας βρίσκεται στο επίκεντρο κρίσιμων διαπραγματεύσεων στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (IMO), με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών (ΕΕΕ) και την ελληνική κυβέρνηση να διαμορφώνουν ένα κοινό ρεαλιστικό μέτωπο. Καθώς ο κλάδος αναζητεί ένα νέο μοντέλο για τον περιορισμό της πληθύνουσας απανθρακοποίησης, η ΕΕΕ υπογραμμίζει την ανάγκη για πρακτικά εφαρμόσιμες παγκόσμιες λύσεις, επισημαίνοντας ότι η πλήρης απανθρακοποίηση παραμένει ανέφικτη χωρίς την ύπαρξη ασφαλών, οικονομικά καταναλώσιμων και παγκοσμίως διαθέσιμων εναλλακτικών καυσίμων. Η σύνοδος MEPC 84 του IMO θεωρείται από τον ελληνικό εφοπλισμό μια ευκαιρία για την επαναφορά της συναινεσης και την αποφυγή λύσεων που δεν λαμβάνουν υπόψη τις

ιδιαιτερότητες της ναυτιλιακής βιομηχανίας και της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΕ ασκεί κριτική στα περιφερειακά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (EU ETS) και ο Κανονισμός FuelEU Maritime. Τα μέτρα αυτά χαρακτηρίζονται καθαρά εισπρακτικά, υποστηρίζοντας ότι όχι μόνο δεν προσφέρουν ουσιαστικά περιβαλλοντικά οφέλη, αλλά αντιθέτως υπονομεύουν την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, επιβαρύνουν δυσανάλογα τον Ευρωπαίο καταναλωτή και απειλούν να μετατοπίσουν το μεταφορικό έργο σε πιο ρυπογόνα μέσα μεταφοράς. Σε αυτή τη γεωπολιτική σκακιέρα, οι Ηνωμένες Πολιτείες όχι μόνο πρωταγωνιστούν κατά των προωθούμενων από τον IMO προτάσεων, αλλά

και ευθυγραμμίζονται με τις ελληνικές θέσεις, επιδιώκοντας ένα σταθερό, ενιαίο και κυρίως πρακτικό πλαίσιο, μακριά από αποσπασματικές ρυθμίσεις που διαταράσσουν το διεθνές εμπόριο. Στον αντίποδα, η Κίνα πιέζει για την υιοθέτηση του αυστηρού και κατά τους ειδικούς μάλλον μη ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος, το οποίο αγνοεί την τρέχουσα τεχνολογική ανωριμότητα των νέων καυσίμων.

Από την πλευρά της, η ελληνική κυβέρνηση τονίζει συστηματικά στα διεθνή fora ότι η πράσινη μετάβαση πρέπει να διασφαλίσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής ναυτιλίας, το 61% της οποίας είναι ελληνικών συμφερόντων, τον ηγετικό ρόλο της ελληνόκτητης ναυτιλίας, η οποία σήμερα ελέγχει το 60% της συνολικής ευρωπαϊκής χωρητικότητας.

Η κυβέρνηση τονίζει στα διεθνή φόρουμ ότι η πράσινη μετάβαση πρέπει να διασφαλίσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής ναυτιλίας.

Η συζήτηση για την ένταξη της πυρηνικής ενέργειας στο ελληνικό ενεργειακό μείγμα ανοίγει επισημως, με την ποntonπόρου ναυτιλία και τη βιομηχανία να εξετάζουν σοβαρά τη μετάβαση. Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Νίκος Τσαφός ανακοίνωσε την έναρξη προπαρασκευαστικών μελετών –νοσηλευτικών, ρυθμιστικών, ασφαλιστικών και τεχνικών– για να αξιολογηθούν τα επόμενα βήματα. Όπως τονισε, αν και η τεχνολογία δεν είναι απολύτως ώριμη κοσμολογικά, στόχος της κυβέρνησης είναι να μπει τα θεσμικά θεμέλια. «Όταν ωριμάσουν οι συνθήκες, να μη χρειαστεί να ξεκινήσουμε από το μηδέν», ανέφερε χαρακτηριστικά, υπογραμμίζοντας την ανάγκη πολιτικής συναίνεσης για ένα ζήτημα που έχει πάψει να διχάζει την κοινωνία.

Την ίδια στιγμή, καταγράφε-

ται σταδιακή στροφή της ποntonπόρου ναυτιλίας προς την πυρηνική πρόωση. Στο πλαίσιο των Ποσειδωνίων γίνονται ήδη αρκετές επαφές με εταιρείες που προωθούν αυτή τη λύση. Οι νέες τεχνολογίες αρθρωτοί αντιδραστήρες μπορούν να έχουν διάρκεια ζωής 40 έως 50 χρόνια. Πρακτικά, όταν τελειοποιηθεί η τεχνολογία, ένας αντιδραστήρας θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί διαδοχικά σε δύο πλοία, κόβοντας δραστηρικά το κόστος και μηδενίζοντας εντελώς τους ρυθμούς. Σε σχετικό συνέδριο, φορείς της αγοράς επιβεβαίωσαν τη δυναμική αυτή. Ο Γιώργος Πατέρας (Contships) επισήμανε πως τα πρώτα πλοία θα χρειαστούν μικρούς αντιδραστήρες, τονίζοντας παράλληλα τη μεγάλη πρόκληση της εκπαίδευσης χιλιάδων ναυτικών στη νέα τεχνολογία. Ο Πάνος Ζαχαριάδης (Atlantic Bulk

Carriers) εξήγησε ότι η παραγωγή εναλλακτικών πρσίοντων δεν απαιτεί εξωπραγματικές ποσότητες ενέργειας, καθιστώντας τους αντιδραστήρες 4ης γενιάς ως την τελική λύση. Από πλευράς βιομηχανίας, ο Πάνος Σκιαδάς (Viohalco) σημείωσε ότι απαιτείται ανταγωνιστική ενέργεια και ότι η πλήρης απανθρακοποίηση της βαριάς βιομηχανίας θα απαιτείται απαιτείται πυρηνική ενέργεια, μακριά από θεωρητικές προσεγγίσεις. Ο Στάθης Κιαντζής (ICC-Hellas) συμπλήρωσε ότι τεχνολογίες όπως τα πυρηνικά μπορούν να προσφέρουν σταθερότητα και μηδενικό αποτύπωμα. Τέλος, ο Γιώργος Μποροβάς (Huntton Andrews Kurth) πρότεινε τον σχεδιασμό ενός πιλοτικού αντιδραστήρα σε πλοίο, κίνηση που θα μπορούσε να φέρει την Ελλάδα στην παγκόσμια πρωτοπορία.

Από τις ασφάλειες ζωής στις επενδύσεις

Το 50,2% της παραγωγής των ατομικών ασφαλίσεων προέρχεται από επενδυτικά ασφαλιστικά προγράμματα

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΩΡΤΖΗ**

Η ελληνική αγορά ασφαλίσεων ζωής αλλάζει χαρακτήρα. Από εργαλείο προστασίας της οικογένειας και μακροχρόνιας αποταμίευσης, μετατρέπεται ολοένα και περισσότερο σε αγορά επενδυτικών προϊόντων, όπου κυριαρχούν οι τοποθετήσεις κεφαλαίων μέσω τραπεζικών δικτύων και όχι η κλασική ασφαλιστική κάλυψη κινδύνου. Τα στοιχεία της Ενωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος για το 2025 αποτυπώνουν αυτή τη μετατόπιση. Τα επενδυτικά ασφαλιστικά προγράμματα, γνωστά ως unit linked, μονοπωλούν πλέον το ενδιαφέρον των ασφαλισμένων - επενδυτών, με τα συνολικά ασφαλιστήρια αυτής της κατηγορίας να φτάνουν το 2025 στο 1,3 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 50,2% της παραγωγής των ατομικών ασφαλίσεων.

Ακόμη πιο αποκαλυπτική είναι η εικόνα στις νέες εργασίες. Από τα συνολικά νέα ασφαλιστήρια ύψους 870,4 εκατ. ευρώ το 2025, τα 768,6 εκατ. ευρώ αφορούν unit linked προϊόντα, δηλαδή σχεδόν το 88,3% των νέων εργασιών. Την ίδια στιγμή, οι νέες εργασίες στις παραδοσιακές ασφαλίσεις ζωής κατέρρευσαν στα 60,1 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας πτώση 55,8% μέσα σε ένα χρόνο.

Η εξέλιξη αυτή δείχνει ότι η αγορά δεν αναπτύσσεται πλέον μέσω της κλασικής ασφάλισης ζωής, δηλαδή κάλυψης θανάτου, ανικανότητας ή απώλειας εισοδήματος για την προστασία της οικογένειας, αλλά κυρίως μέσω επενδυτικών προϊόντων που αξιοποιούνται ως εναλλακτική τοποθέτηση κεφαλαίων. Στα unit linked ο επενδυτικός κίνδυνος μεταφέρεται σε μεγάλο βαθμό στον ίδιο τον ασφαλισμένο, γεγονός που μειώνει σημαντικά την πίεση κεφαλαίων για τις ασφαλιστικές

Από τα συνολικά νέα ασφαλιστήρια ύψους 870,4 εκατ. ευρώ το 2025, τα 768,6 εκατ. ευρώ αφορούν unit linked προϊόντα, δηλαδή σχεδόν το 88,3% των νέων εργασιών. Μάλιστα, περίπου το 46% της παραγωγής των ατομικών ασφαλίσεων πραγματοποιείται πλέον μέσω τραπεζικών δικτύων bancassurance, κάτι που συνδέεται άμεσα και με την ολοένα και μεγαλύτερη «τραπεζοποίηση» των ασφαλιστικών εργασιών.

εταιρείες. Γι' αυτό και τα προϊόντα αυτά εξελίχθηκαν σταδιακά στο βασικό μοντέλο ανάπτυξης της αγοράς ζωής.

Το πιο κρίσιμο στοιχείο βρίσκεται στη σύνθεση αυτών των επενδυτικών προϊόντων. Από τα 768,6 εκατ. ευρώ των νέων unit linked του 2025, τα 548,2 εκατ. ευρώ αφορούσαν προϊόντα εφάπαξ καταβολών, δηλαδή προϊόντα που κάποιος βάζει μία φορά χρήματα, ενώ αυτά που προβλέπουν περιοδικές καταβολές ήταν 220,3 εκατ. ευρώ.

Η μεταβολή αυτή συνδέεται άμεσα και με την ολοένα και μεγαλύτερη «τραπεζοποίηση» των ασφαλιστικών εργα-

Πέραν της απόδοσης, κρίσιμα στοιχεία για την επιλογή ενός unit linked προγράμματος είναι το επίπεδο κινδύνου για τον επενδυτή και οι προμήθειες που το συνοδεύουν.

σιών. Περίπου το 46% της παραγωγής των ατομικών ασφαλίσεων πραγματοποιείται πλέον μέσω τραπεζικών δικτύων bancassurance. Οι τράπεζες, σε ένα περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων καταθέσεων και αυξημένης ανάγκης για έσοδα από προμήθειες, προωθούν προϊόντα που μοιάζουν περισσότερο με επενδυτικές τοποθετήσεις παρά με παραδοσιακές ασφαλιστικές καλύψεις.

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι η πιο ισορροπημένη ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς δεν στήριζεται αποκλειστικά στην επένδυση, ούτε αποκλειστικά στην ασφαλιστική κάλυψη, αλλά στον συνδυ-

ασμό των δύο. Στις πιο ώριμες αγορές, ο βασικός κορμός ενός ασφαλιστικού προγράμματος είναι συνήθως η προστασία του ασφαλισμένου και της οικογένειάς του απέναντι σε κινδύνους όπως ο θάνατος, η ανικανότητα προς εργασία ή η απώλεια εισοδήματος. Πάνω σε αυτό το θεμέλιο κτιζείται στη συνέχεια η αποταμίευτική ή επενδυτική διάσταση του προϊόντος, με στόχο τη δημιουργία συμπληρωματικού κεφαλαίου για τη συνταξιοδότηση ή την κάλυψη μελλοντικών αναγκών. Υπό αυτή την έννοια, η αποταμίευση λειτουργεί ως συμπλήρωμα της ασφαλιστικής προστασίας και όχι ως υποκατάστατό της.

Κρίσιμο στοιχείο για την επιλογή ενός επενδυτικού ασφαλιστικού προϊόντος, είτε πρόκειται για πρόγραμμα περιοδικών είτε εφάπαξ καταβολών, δεν είναι μόνο η απόδοση που υπόσχεται, αλλά και το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνει ο επενδυτής και οι προμήθειες που το συνοδεύουν. Ο ασφαλισμένος πρέπει να γνωρίζει αν τα χρήματά του τοποθετούνται σε συντηρητικά, ισορροπημένα ή πιο επιθετικά χαρτοφυλάκια, καθώς και πόσο κοστίζει η διακρίση του προϊόντος. Οι προμήθειες αφαιρούνται κάθε χρόνο από την αξία της επένδυσης και μπορούν να επιπρεάσουν σημαντικά το τελικό αποτέλεσμα, ιδιαίτερα όταν το προϊόν διακρατείται για πολλά χρόνια. Για παράδειγμα, σε ένα τυπικό επενδυτικό πρόγραμμα περιοδικών καταβολών 1.000 ευρώ κάθε χρόνο, εάν η μέση απόδοση ανά έτος, εφόσον το προϊόν διακρατείται για 10 χρόνια, προβλέπεται ότι θα είναι 5,7% πριν από την αφαίρεση των επιβαρύνσεων, μετά την αφαίρεσή τους η καθαρή απόδοση μπορεί να περιοριστεί στο 2,4%.

Έτσι για τον υποψήφιο ασφαλισμένο

το βασικό κριτήριο επιλογής ενός επενδυτικού ασφαλιστικού προϊόντος δεν θα πρέπει να είναι η προσδοκώμενη απόδοση της επένδυσης, αλλά κυρίως η καθαρή απόδοση που θα παραμείνει μετά την αφαίρεση όλων των επιβαρύνσεων. Πρόκειται για τις προμήθειες, τα έξοδα διαχειρίσεως, τις διοικητικές χρεώσεις και τις λοιπές επιβαρύνσεις που αφαιρούνται κάθε χρόνο από την επένδυση και περιορίζουν το τελικό αποτέλεσμα. Σε πολλές περιπτώσεις δύο προϊόντα με παρόμοιες επενδυτικές χιλιάδες μπορεί να οδηγήσουν σε πολύ διαφορετικό αποτέλεσμα για τον πελάτη εξαιτίας του διαφορετικού κόστους που τα συνοδεύει.

Εξίσου σημαντικό είναι να γνωρίζει ο ασφαλισμένος τι συμβαίνει αν θελήσει να αποχωρήσει νωρίτερα. Σε πολλά επενδυτικά προϊόντα η επιβάρυνση εξαγοράς φτάνει στο 100% τον πρώτο ή και τον δεύτερο χρόνο και οι ποινές εξόδου μειώνονται ή μηδενίζονται μετά από αρκετά χρόνια διακράτησης. Αυτό σημαίνει ότι τα unit linked δεν είναι προϊόντα βραχυπρόθεσμης αποταμίευσης. Σχεδιάζονται για ορίζοντα δεκαετιών –τουλάχιστον 10 ετών– και η πρόωπη αποχώρηση μπορεί να αποδειχθεί ασύμφορη.

Την ίδια στιγμή η αγορά εξακολουθεί να στερείται ουσιαστικών φορολογικών κινήτρων που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη μακροχρόνια αποταμίευση και να καταστήσουν πιο προστά τα πραγματικά συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά προϊόντα. Στις περισσότερες ώριμες αγορές τα φορολογικά κίνητρα θεωρούνται βασικός πυλώνας ανάπτυξης της ιδιωτικής ασφάλισης και της συμπληρωματικής σύνταξης, καθώς επιβαρύνουν τη συστηματική αποταμίευση σε βάθος δεκαετιών.

Η Allwyn αναβαθμίζει το Θεραπευτικό Κέντρο Παιδιών «Στέλλα Σουλιώτη»

Η πρωτοβουλία εντάσσεται στο νέο πρόγραμμα Allwyn Care με επίκεντρο τον τομέα της υγείας

Επιμέλεια: ANNA ΠΟΛΥΒΙΟΥ

Την πλήρη ανακαίνιση και αναβάθμιση του Θεραπευτικού Κέντρου Παιδιών «Στέλλα Σουλιώτη» του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού αναλαμβάνει η Allwyn, στο πλαίσιο του νέου μακροπρόθεσμου προγράμματος κοινωνικής προσφοράς Allwyn Care, το οποίο επικεντρώνεται στον τομέα της υγείας και αποτελεί βασικό πυλώνα της στρατηγικής Εταιρικής Ύψευθι-νότητας της εταιρείας.

Η πρωτοβουλία για την ανακαίνιση του Θεραπευτικού Κέντρου Παιδιών «Στέλλα Σουλιώτη» και η έναρξη του προγράμματος Allwyn Care παρουσιά-στηκαν σε ειδική εκδήλωση που πραγ-ματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 2026. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε παρου-σία του Προέδρου της Κυπριακής Δη-μοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη, του υπουργού Υγείας Νεόφυτου Χαραλα-μπίδη, και άλλων μελών του υπουργ-γικού Συμβουλίου, εκπροσώπων της Πολιτείας και των Αρχών, καθώς και στελεχών του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού και της Allwyn.

Η ανακαίνιση και αναβάθμιση του Θεραπευτικού Κέντρου Παιδιών «Στέλ-λα Σουλιώτη» αποτελεί μια στρατηγι-κή επένδυση στη δημόσια υγεία της Κύπρου. Στόχος του έργου είναι να φέρει το ιστορικό αυτό θεραπευτικό ίδρυμα σε μια νέα εποχή, αναβαθμίζο-ντας τις υποδομές του, ώστε να αντα-ποκρίνεται στα κορυφαία διεθνή πρό-τυπα περιθαλψης και εξειδικευμένων θεραπειών για τα παιδιά.

Η νέα πρωτοβουλία της Allwyn «κτι-ζει» στη μακροχρόνια κοινωνική συνει-σφορά της ΟΠΑΠ Κύπρου. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της, η εταιρεία επενδύει με συνέπεια στον τομέα της

υγείας, στηρίζοντας κρίσιμα έργα και προγράμματα. Υπό την «ομπρέλα» της Allwyn, η κληρονομιά αυτή συνεχίζε-ται και επεκτείνεται, μέσω παρεμβά-σεων που έχουν υψηλό αντίκτυπο και μακροπρόθεσμη αξία για την κοινωνία.

Χαιρετίζοντας το έργο της ανακαί-νισης του Θεραπευτικού Κέντρου Παι-διών «Στέλλα Σουλιώτη», ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, δήλωσε: «Η έγνοια της Πολιτείας για τα άτομα με αναπηρίες

Θα εξυπηρετούνται περί-που 170 παιδιά από όλη την Κύπρο, ενώ θα υπάρχει και η δυνατότητα εξυπηρέτη-σης παιδιών και από άλλες ευρωπαϊκές και μεσογεια-κές χώρες.

είναι συνεχής, θεσμική και συγκεκρι-μένη, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμέ-νου σχεδιασμού. Το Κέντρο “Στέλλα Σουλιώτη” του Ερυθρού Σταυρού είναι μοναδικό στο είδος του στην Κύπρο και περιθάλπει πέραν των 100 παιδιών με σοβαρές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες, προσφέροντας ειδικές थे-ραπείες και ψυχολογική στήριξη. Η ση-μερινή μέρα αποτελεί ορόσημο στην πολύχρονη διαδρομή του, χάρη στην επένδυση της Allwyn, που θα το εκσυγ-χρονίσει και θα το ανακαινίσει ριζικά. Η αναβάθμιση του Κέντρου, στο πλαίσιο του προγράμματος Allwyn Care, υπο-γραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας του κράτους με τον ιδιωτικό τομέα».

Από πλευράς Allwyn, ο πρόεδρος της

εταιρείας στην Κύπρο, Kamil Ziegler, τόνισε: «Στην Allwyn, πιστεύουμε ότι το μέλλον μας πηγαίνει χέρι-χέρι με την προσφορά στην κυπριακή κοινωνία.

Ο ευαίσθητος τομέας της υγείας είναι διαχρονική προτεραιότητα τό-σο για την Πολιτεία, όσο και για την εταιρεία μας. Σήμερα, κάνουμε ένα μεγάλο βήμα στο μέλλον της υγείας των παιδιών στην Κύπρο. Χάρη στο έργο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, που η Allwyn στηρίζει με υπερηφάνεια εδώ και χρόνια, το Θεραπευτικό Κέ-ντρο Παιδιών “Στέλλα Σουλιώτη” έχει βοηθήσει χιλιάδες παιδιά. Η νέα μας πρωτοβουλία είναι μια μεγάλη επέν-δυση στις προοπτικές του Κέντρου. Είναι μια επένδυση σε σύγχρονες υπο-δομές και στην παροχή στήριξης και ειδικών θεραπειών σε παιδιά που το έχουν ανάγκη».

Ο διευθύνων σύμβουλος της Allwyn στην Κύπρο, Αλέξανδρος Ντάβος, υπο-γράμμισε: «Η κοινωνική προσφορά εί-ναι αναπόσπαστο μέρος του DNA της εταιρείας μας. Σήμερα, ανακοινώνου-με με υπερηφάνεια την έναρξη του Allwyn Care, του νέου ολοκληρωμέ-νου προγράμματός μας για την υγεία. Η ανακαίνιση του Θεραπευτικού Κέ-ντρου Παιδιών “Στέλλα Σουλιώτη” αποτελεί βασικό πυλώνα του Allwyn Care. Είναι ένα έργο που θα προσφέ-ρει απτά οφέλη. Όμως το Allwyn Care δεν σταματά εδώ. Θα εξελιχθεί σε μια μεγάλη πλατφόρμα, που θα ενισχύσει την ευαισθητοποίηση, την εθελοντι-κή συνεισφορά, την πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση. Και έτσι, θα δημι-ουργήσουμε πραγματική κοινωνική αξία για πολλά χρόνια!».

Από την πλευρά της, η πρόεδρος του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, Φω-τεινή Παπαδοπούλου, δήλωσε: «Σήμε-

Οι εργασίες περιλαμβάνουν εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των υποδομών, πλήρη ανακαίνιση του κτιρίου, νέους χώρους και αύξηση της δυναμικότητας του Κέντρου.

ρα είναι μια ημέρα συγκίνησης, ευθύ-νης, αλλά και ελπίδας. Μια ημέρα που σηματοδοτεί ένα νέο, ιστορικό κεφα-λαιο για το Θεραπευτικό Κέντρο Παι-διών “Στέλλα Σουλιώτη” και, κυρίως, για τα παιδιά της Κύπρου. Μέσω του προγράμματος Allwyn Care, δημιουρ-γούμε ένα σύγχρονο Κέντρο Αποκα-τάστασης, αντίξιο των αναγκών και των δικαιωμάτων των παιδιών μας. Θέλω να εκφράσω τις βαθύτατες και ειλικρινέστερες ευχαριστίες μας προς την Allwyn. Η προσφορά σας ξεπερ-νά μια οικονομική ενίσχυση. Είναι μια πράξη εμπιστοσύνης προς την κοινω-νία μας. Είναι μια έμπρακτη απόδει-ξη ότι η εταιρική κοινωνική ευθύνη μπορεί να αλλάξει ζωές».

Το έργο ανακαίνισης

Το Θεραπευτικό Κέντρο Παιδιών «Στέλλα Σουλιώτη» αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και μακροβιότερα

προγράμματα του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού. Από το 1957, προσφέρει εξει-δικευμένη φροντίδα και θεραπευτική υποστήριξη σε παιδιά και νέους με σοβαρές σωματικές αναπηρίες, νευ-ρολογικά, γενετικά και αναπτυξιακά σύνδρομα και κινητικά προβλήματα. Το Κέντρο προσφέρει χιλιάδες εξατο-μικευμένες θεραπείες σε περισσότε-ρα από 100 παιδιά ανά έτος, με στό-χο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και την ουσιαστική ένταξη τους στην κοινωνία.

Το έργο ανακαίνισης της Allwyn εστιάζει στον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των υποδομών του थे-ραπευτικού κέντρου, καθώς και στην ευθυγράμμισή του με υψηλά διεθνή πρότυπα. Η ανακαίνιση θα καλύπτει πλήρως το κτίριο, εργασίες αναδια-μόρφωσης των εξωτερικών χώρων και τον πλήρη εξοπλισμό 20 επιπλέον δω-ματιών, μεταξύ άλλων. Με αυτόν τον

τρόπο, θα αναβαθμιστούν οι παρεχό-μενες υπηρεσίες και οι συνθήκες थे-ραπείας και φιλοξενίας για τα παιδιά και τους γονείς τους, ενώ παράλληλα, θα στηρίξει το έργο του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Συνολικά, η πρωτοβουλία της Allwyn και η συνεργασία της με τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό θα ενισχύ-σουν σημαντικά τη δυναμική και τις προοπτικές του Θεραπευτικού Κέ-ντρου Παιδιών «Στέλλα Σουλιώτη». Ειδικότερα, αναμένεται ότι θα εξυ-πηρετούνται περίπου 170 παιδιά από όλη την Κύπρο, ενώ θα υπάρχει και η δυνατότητα εξυπηρέτησης παιδιών και από άλλες ευρωπαϊκές και μεσο-γειακές χώρες.

Επιπλέον, αναμένεται να δημιουρ-γηθούν περισσότερες από 35 νέες थे-σεις εργασίας και να προσφέρονται συνολικά σχεδόν 9.000 εξειδικευμέ-νες θεραπείες ετησίως.

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07:00 – 10:00

ΠΡΩΤΗ
ΠΑΣΑ

ΑΝΤΡΕΑΣ
ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΛΟΓΙΔΗΣ

ΜΙΧΑΗΛΣ
ΤΣΙΚΑΛΛΑΣ

ΣΠΟΡ FM
95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΣΟΦΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10:00 – 13:00

LOVE
100.7 FM
98.1 & 105.7

ΠΡΩΙΜΟΥ

Στρεβλώσεις στη φορολογία ακινήτων

Οι «παγωμένοι» φόροι, η εξόφθαλμη φοροδιαφυγή και ο φόβος του πολιτικού κόστους

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Φόρος υπεραξίας στις αγοραπωλησίες ακινήτων δεν επιβάλλεται στην Ελλάδα παρά την εκρηκτική αύξηση των τιμών που «γεννάει» κέρδη εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ για τους συναλλασσόμενους. Ο ΦΠΑ στα νεόδμητα πηγαίνει από αναβολή σε αναβολή, με την τελευταία να εκπνέει στο τέλος του χρόνου. Η απόσταση των πραγματικών αξιών από τις αντικειμενικές μεγαλώνει από μήνα σε μήνα και το απόθεμα των κλειστών ακινήτων παραμένει πολύ μεγάλο, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια στις προσπάθειες αύξησης της προσφοράς στέγης με τελικό στόχο τη συγκράτηση των τιμών. Όσο για την τοπική αυτοδιοίκηση, αποκτά τη δυνατότητα να «στραφεί» στα ακίνητα για την εξασφάλιση πόρων που θα εξασφαλιστούν μέσα από τα προσυμμετέχοντα «τοπικά» και «περι-

Φόρος υπεραξίας και ΦΠΑ στα νεόδμητα μπορεί να έχουν νομοθετηθεί, αλλά επί πολλά χρόνια δεν έχουν εφαρμοστεί.

φερειακά» τέλη. Τι δείχνουν όλα αυτά; Ότι οι εκκρεμότητες όσον αφορά τη φορολογία των ακινήτων είναι πολλές, μεγάλες και χρήζουν αποφάσεων από την πλευρά της κυβέρνησης, οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν τόσο πριν όσο και μετά τις εκλογές.

Οι πρώτες αποφάσεις που θα πρέπει να ληφθούν αφορούν τον ΦΠΑ επί των νεοδμητων ακινήτων αλλά και την επιβολή (ή μη) του φόρου υπεραξίας. Και οι δύο φόροι είναι νομοθετημένοι αλλά παραμένουν «παγωμένοι». Το τελευταίο νομοθετημένο «πάγωμα» καλύπτει την περίοδο μέχρι το τέλος του 2026 και το πιθανότερο είναι ότι και στη φετινή ΔΕΘ θα ανακοινωθεί περαιτέρω «πάγωμα» για τουλάχιστον ένα χρόνο. Με δεδομένη την ανάγκη για αύξηση των επενδύσεων αλλά και την προσφορά ακινήτων προκειμένου να συγκρατηθούν οι τιμές, κρίνεται σκόπιμο να μην υπάρξει καμία

παρέμβαση που θα περιορίσει την οικοδομική δραστηριότητα έστω και σε δευτερεύοντα χρόνο (σ.σ. όλες οι άδειες που εκδίδονται αυτή τη στιγμή και οι οποίες θα δημιουργήσουν εργοτάξια ακόμη και ύστερα από πολλούς μήνες, δεν θα μπλέξουν τους μελλοντικούς αγοραστές ακινήτων με τον ΦΠΑ). Έτσι, πλην συνταρακτικού απροόπτου, ΦΠΑ και φόρος υπεραξίας θα παραμείνουν ανενεργοί τουλάχιστον έως το τέλος του 2027 και το απαιτούμενο κονδύλι θα ενσωματωθεί στο πακέτο μέτρων στήριξης του 2027.

Η τελευταία αναθεώρηση των

αντικειμενικών αξιών έγινε το 2021 και ουσιαστικά αυτές αποτυπώνουν—με αρκετές δόσεις... ελαστικότητας—την κατάσταση της αγοράς το 2020, που ήταν και έτος με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω πανδημίας. Εκτοτε, με βάση τους επίσημους δείκτες της Τράπεζας της Ελλάδας, οι εμπορικές αξίες των ακινήτων έχουν ανατιμηθεί κατά περισσότερο από 60%. Προφανώς οι μέσοι όροι δεν ισχύουν σε όλες τις περιοχές της χώρας, όμως τα στοιχεία από τις αγοραπωλησίες αποτυπώνουν μεγάλες αποστάσεις αντικειμενικών και εμπορικών αξιών.

Η κυβέρνηση έχει ξεκαθαρίσει ότι η επικαιροποίηση των τιμών ζώνης θα γίνει σε κάθε περίπτωση μετά τις εκλογές, καθώς πρόκειται για εξαιρετικά σύνθετο έργο με μεγάλες επιπτώσεις στην κτηματαγορά. Η πιο σοβαρή επίπτωση έχει να κάνει με τον ΕΝΦΙΑ. Ήδη, με τις παλαιές και ανεπίκαιρες πλέον τιμές ζώνης, η αντικειμενική αξία όλων των ακινήτων που υπάρχουν στην ελληνική επικράτεια υπολογίζεται σε πάνω από 780 δισ. ευρώ. Ακόμη και μια μέση αύξηση της τάξεως του 20% θα πρόσθε-σε φορολογητέα ύλη άνω των 150 δισ. ευρώ εκτοξεύοντας τις επιβα-

ρύνσεις μέσω του ΕΝΦΙΑ. Για να αποτραπεί κάτι τέτοιο, θα πρέπει να γίνει εκ νέου σχεδιασμός όλων των συντελεστών υπολογισμού του βασικού φόρου κατοχής ακινήτων της χώρας. Την τελευταία φορά που έγινε αντίστοιχη «άσκηση» χρειάστηκαν μήνες προετοιμασίας. Αυτός είναι και ένας βασικός λόγος για τον οποίο ο φάκελος «αντικειμενικές αξίες» θα ανοίξει μετά το 2027.

Η παρουσίαση του νέου Κώδικα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση προκάλεσε καινούργιους πονοκεφάλους στους ιδιοκτήτες ακινήτων. Και αυτό διότι δίνει τη δυνατότη-

τα στους δήμους να επιβάλλουν το τέλος τοπικής ανάπτυξης (σ.σ. με συντελεστή 0,3 έως 0,7%) και στις περιφέρειες να εφαρμόζουν το αντίστοιχο τέλος περιφερειακής ανάπτυξης (με συντελεστή έως και 0,25%). Το πρώτο αντικαθιστά το ΤΑΠ και τον φόρο ηλεκτροδοτούμενων χώρων, ενώ το δεύτερο είναι καινούργιο. Ωστόσο, το ποιοι ιδιοκτήτες θα δουν υψηλότερες επιβαρύνσεις μέσω των νέων τελών και ποιοι όχι, δεν θα φανεί παρά από την επόμενη χρονιά, αφού όλα εξαρτώνται από τις αποφάσεις που θα λάβουν δήμοι και περιφέρειες.

Γεγονός είναι ότι δημιουργείται αβεβαιότητα όσον αφορά τις επιβαρύνσεις από τους φόρους κατοχής. Για ένα διαμέρισμα 100 τ.μ. με αντικειμενική αξία 130.000 ευρώ, ήδη επιβάλλονται ΕΝΦΙΑ 235 ευρώ και δημοτικά τέλη περίπου 200 ευρώ τον χρόνο και με την προσθήκη του τοπικού και του περιφερειακού τέλους, είναι πιθανό να προ-

Η τελευταία αναθεώρηση των αντικειμενικών αξιών έγινε το 2021. Εκτοτε οι εμπορικές αξίες έχουν ανατιμηθεί άνω του 60%.

στεθούν στον λογαριασμό ακόμη 136 ευρώ. Έτσι, η κατοχή του συγκεκριμένου ακινήτου μπορεί να επιβαρύνει τον ιδιοκτήτη ακόμη και με 570 ευρώ για το σύνολο της χρονιάς, είτε το ποσό πληρώνεται στην ΑΑΔΕ με το εκκαθαριστικό του ΕΝΦΙΑ είτε καταβάλλεται μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας. Μεγάλο «κεφάλαιο» αποτελεί και το ζήτημα «κλειστά ακίνητα». Το επανέφερε στο προσκήνιο και το ΔΝΤ, προτείνοντας να φορολογηθούν επιπλέον ώστε να δημιουργηθεί κίνητρο αξιοποίησης. Από την κυβέρνηση έχουν ξεκαθαρίσει ότι τέτοιο ζήτημα σε αυτή τη φάση δεν τίθεται. Προτεραιότητα είναι να προχωρήσει η απογραφή της χρήσης των ακινήτων μέσω του Μητρώου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΜΙΔΑ) αλλά και να καταγραφεί η εκδίδωσις ενδιαφερόντος για το πρόγραμμα «Ανακαινίζω», το οποίο αναμένεται να σπάρει «αυλαία» μέσα στις επόμενες ημέρες.

Μόλις 241 ευρώ το μέσο δηλωθέν ενοίκιο στην Ελλάδα

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Σε μια περίοδο που η στεγαστική κρίση πιέζει ασφυκτικά χιλιάδες νοικοκυριά και τα ενοίκια καταγράφουν διαδοχικά ρεκόρ, τα επίσημα στοιχεία της φορολογικής διοίκησης αποτυπώνουν μια εικόνα που απέχει αισθητά από την πραγματικότητα της αγοράς. Την ώρα που στην Αθήνα ακόμη και ένα μικρό διαμέρισμα δύσκολα ενοικιάζεται κάτω από 500 ευρώ, οι φορολογικές δηλώσεις—σύμφωνα με τα στοιχεία που αποκαλύπτει η «Κ»—εμφανίζουν μέσο μηνιαίο ενοίκιο μόλις 241 ευρώ για κύρια κατοικία. Η τεράστια αυτή απόκλιση φέρνει ξανά στο προσκήνιο το διαχρονικό πρόβλημα της υποδηλώσεως εισοδημάτων από ακίνητα και αποκαλύπτει ότι η φοροδιαφυγή στα ενοίκια εξακολουθεί να αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες «μαύρες τρύπες» της οικονομίας.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις φορολογικές δηλώσεις του 2025 (εισοδήματα 2024) είναι αποκαλυπτικά. Η μέση μηνιαία δαπάνη ενοικίου για κύρια κατοικία

διαμορφώθηκε στα 241 ευρώ ανά φορολογούμενο, ενώ για τις φοιτητικές κατοικίες στα 244 ευρώ. Πρόκειται για ποσά που όχι μόνο δεν ανταποκρίνονται στις σημερινές συνθήκες της αγοράς, αλλά βρίσκονται πολύ χαμηλότερα από τα πραγματικά μισθώματα που καταβάλλουν οι ενοικιαστές, ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Στην Αθήνα και γενικότερα στην Αττική, η εύρεση διαμερίσματος 50 έως 70 τετραγωνικών μέτρων με ενοίκιο κάτω από 500 ευρώ θεωρείται πλέον εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Σε αρκετές περιοχές της πρωτεύουσας, κατοικίες 70 τ.μ. μισθώνονται έναντι 750 έως 800 ευρώ, ενώ αν πρόκειται για πλήρως ανακαινισμένα ή νεόδμητα διαμερίσματα, το μηνιαίο μίσθωμα μπορεί να αγγίζει ακόμη και τα 1.000 ευρώ. Η εικόνα αυτή καταδεικνύει ότι τα ποσά που δηλώνονται στην εφορία δεν αντανακλούν την πραγματική κατάσταση στην αγορά, αλλά αντιθέτως αποτυπώνουν το εύρος της φοροδιαφυγής που εξακολουθεί να υπάρχει στον κλάδο των ακινήτων.

Μέσα σε ένα χρόνο εμφανίσθηκαν στην εφορία 238.000 επιπλέον μισθωτήρια ακινήτων που προφανώς ήταν εντελώς «μαύρα». Αιτία, το μέτρο της επιστροφής ενοικίου.

Παρά τη μεγάλη απόσταση μεταξύ δηλωμένων και πραγματικών ενοικίων, τα στοιχεία της ΑΑΔΕ δείχνουν ότι τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μια μικρή βελτίωση. Η μέση δηλωθείσα δαπάνη για κύρια κατοικία αυξήθηκε από 188,8 ευρώ το 2020 στα 194 ευρώ το 2021, στα 202 ευρώ το 2022, στα 211 ευρώ το 2023 και τελικά στα 244 ευρώ το 2024. Μόνο την τελευταία χρονιά, η αύξηση έφθασε το 15,6%, στοιχείο που αποδίδεται εν μέρει στην εντατικοποίηση των ελέγχων και στα νέα μέτρα διαφάνειας στις συναλλαγές, αλλά

Τα δηλωθέντα ενοίκια			
ΔΑΠΑΝΗ ΕΝΟΙΚΙΟΥ ΓΙΑ 1η ΚΑΤΟΙΚΙΑ			
	2022	2023	2024
Αριθμός δηλώσεων	939.898	970.506	1.195.757
Μέση μηνιαία δαπάνη ενοικίου	€202	€211	€241
ΔΑΠΑΝΗ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ			
	2022	2023	2024
Αριθμός δηλώσεων	87.583	83.801	95.697
Μέση μηνιαία δαπάνη ενοικίου	€150,6	€172,6	€244

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

και στη μείωση των συντελεστών, που ισχύουν όμως από φέτος. Ακόμη μεγαλύτερη είναι η μεταβολή που καταγράφεται στις φοιτητικές κατοικίες. Η μέση δηλωθείσα μηνιαία δαπάνη, από 150,6 ευρώ το 2022, ανήλθε στα 172,6 ευρώ το 2023 και εκτινάχθηκε στα 244 ευρώ το 2024, σημειώνοντας

αύξηση 41,36% μέσα σε μόλις ένα χρόνο. Ωστόσο, ακόμη και αυτά τα επίπεδα απέχουν αισθητά από τα πραγματικά μισθώματα που καταβάλλουν οι οικογένειες για φοιτητική στέγη, ιδιαίτερα σε πόλεις με αυξημένη ζήτηση.

Στελέχη της φορολογικής διοίκησης αναγνωρίζουν ότι η υποδη-

λώσιμη εισοδημάτων από ενοίκια παραμένει εκτεταμένη και προαναγγέλλουν περαιτέρω εντατικοποίηση των ελέγχων, με βασικό στόχο την αποκάλυψη των πραγματικών μισθωμάτων που διακινούνται στην αγορά.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία για τον αριθμό των ακινήτων που εμφανίζονται πλέον ως μισθωμένα στις φορολογικές δηλώσεις.

Τα δεδομένα της ΑΑΔΕ δείχνουν σημαντική αύξηση τόσο στον αριθμό των δηλωμένων ακινήτων όσο και στη συνολική δαπάνη ενοικίων. Στην κύρια κατοικία, οι δηλώσεις μισθωμένων ακινήτων αυξήθηκαν από 970.506 το 2023 σε 1.195.757 το 2024, δηλαδή κατά 225.251 ακίνητα. Παρόλ'αυτα, η συνολική δηλωθείσα δαπάνη ενοικίου εκτινάχθηκε από 2,466 δισ. ευρώ σε 3,88 δισ. ευρώ.

Αντίστοιχη είναι η εικόνα και στις φοιτητικές κατοικίες. Ο αριθμός των δηλωμένων ακινήτων αυξήθηκε από 83.801 το 2023 σε 95.697 το 2024, ενώ η συνολική δηλωθείσα δαπάνη ανέβηκε από 173,65 εκατ. ευρώ σε 270,98 εκατ.

ευρώ. Η σημαντική αύξηση των δηλωμένων μισθωμένων ακινήτων αποδίδεται σε μια σειρά παραγόντων:

1. Δηλώθηκαν στην εφορία ακίνητα που μέχρι πρότινος ενοικιάζονταν «μαύρα», χωρίς συμβόλαιο και χωρίς καταγραφή στην επίσημη οικονομία.
2. Επανήλθαν στην αγορά κενές κατοικίες, καθώς τα νέα φορολογικά κίνητρα, όπως η τριετής φοροαπαλλαγή και οι εκπτώσεις για ανακαινίσεις, ώθησαν αρκετούς ιδιοκτήτες να αξιοποιήσουν τα ακίνητά τους.

3. Σημαντικός αριθμός κατοικιών φαίνεται ότι μετακινήθηκε από την βραχυχρόνια στη μακροχρόνια μίσθωση.

Παρόλ'αυτα, παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η μικρή αύξηση του δηλωμένου μέσου μισθώματος συνδέεται και με την υποχρεωτική καταβολή των ενοικίων μέσω τραπεζικού συστήματος από τον Οκτώβριο, αλλά και με τον αυξημένο φόβο πολλών ιδιοκτητών ότι τα πραγματικά ποσά θα εντοπιστούν μέσω δισταυρώσεων από την εφορία.

CYVIEW 182 LAKATAMIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 1-2 Bedrooms

From €130.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία

22486955

www.cyview-developers.com

info@cyview-developers.com

Lidl Κύπρου

«Οποιος ξέρει, ξέρει»

Με κεντρικό άξονα τη διαχρονική της δέσμευση για την προσφορά προϊόντων υψηλής ποιοτικής αξίας, η Lidl Κύπρου εξελίσσει τη στρατηγική της επικοινωνία, εμβαθύνοντας στην καμπάνια «Οποιος ξέρει, ξέρει». Μέσα από αυτή την πρωτοβουλία, η εταιρεία επιλέγει να μιλήσει με απόλυτη διαφάνεια για όλα όσα συμβαίνουν «πίσω από τα ράφια», ενδυναμώνοντας τη σχέση εμπιστοσύνης με το καταναλωτικό κοινό και αναδεικνύοντας τη δύναμη μιας μεγάλης κοινότητας που επιλέγει συνειδητά.

Στόχος της Lidl Κύπρου είναι να προσφέρει στους καταναλωτές τη γνώση «εκ των έσω». Να φωτίσει τις αυστηρές διαδικασίες, τους καθημερινούς ελέγχους και τις στρατηγικές συνεργασίες που διασφαλίζουν ότι κάθε προϊόν φτάνει στο καλάθι του αγοραστή στην ιδανική κατάσταση. Η ποιότητα για τη Lidl Κύπρου δεν αποτελεί μια γενική υπόσχεση, αλλά μια καθημερινή, μετρήσιμη πρακτική που βασίζεται σε συγκεκριμένους πυλώνες:

1. Στρατηγικές Συνεργασίες, Εντοπιότητα & Φρεσκάδα: Η εταιρεία επενδύει σταθερά στην κυπριακή παραγωγή, στήριζοντας την εγχώρια οικονομία. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Lidl Κύπρου προμηθεύεται το 45% των οπωρολαχανικών της από παραγωγούς και προμηθευτές από όλη την Κύπρο, εν-

σχύοντας έμπρακτα την εντοπιότητα. Παράλληλα, η εταιρεία, μέσω ενός άρτια οργανωμένου εφοδιαστικού δικτύ-

ου, εκμηδενίζει τις αποστάσεις διασφαλίζοντας ότι περισσότεροι από 130 κωδικοί ολόφρεσκων φρούτων και λα-

χανικών καταφθάνουν κάθε πρωί στα ράφια των καταστημάτων της, έχοντας περάσει από αυστηρούς ελέγχους που εγγυώνται τη φρεσκάδα τους.

2. Αδιαπραγμάτευτη Ασφάλεια & Έλεγκοι: Κάθε κωδικός, πριν τοποθετηθεί στο ράφι, αξιολογείται με αυστηρά κριτήρια. Οι συνεχείς, εξειδικευμένοι έλεγχοι σε όλη την αλυσίδα μεταφοράς και συντήρησης εγγυώνται την ασφάλεια των γαλακτοκομικών, του κρέατος, των ψαριών και όλων των ευαίσθητων κατηγοριών.

3. Συνέπεια και Φροντίδα: Από την καθημερινή παραλαβή μέχρι τις βέλτιστες συνθήκες ψύξης, η Lidl Κύπρου διασφαλίζει με συνέπεια ότι τα ράφια παραμένουν γεμάτα με προϊόντα που έχουν αναγνωριστεί και βραβευτεί για τη γεύση και την ποιότητά τους.

Με αυτή τη στρατηγική προσέγγιση, η Lidl Κύπρου επιβεβαιώνει ότι η κορυφαία ποιότητα και η φρεσκάδα δεν είναι τυχαία χαρακτηριστικά, αλλά το αποτέλεσμα ενός αυστηρά δομημένου επιχειρηματικού μοντέλου. Ενδυναμώνοντας την κοινότητα των καταναλωτών της μέσα από τη διαφάνεια, η εταιρεία αποδεικνύει στην πράξη ότι όσο καλύτερα γνωρίζει κανείς τις αξίες και τις διαδικασίες της, τόσο πιο σίγουρα την επιλέγει. Γιατί, τελικά, όποιος ξέρει, ξέρει.

Minthis

Παρουσιάζει τις Ezousa Suites

Καθώς ο σύγχρονος επισκέπτης αναζητά πιο αργούς ρυθμούς και εμπειρίες με περισσότερη ουσία, το Minthis παρουσιάζει τις Ezousa Suites, μια νέα συλλογή πολυτελών σουιτών σχεδιασμένες για όσους αναζητούν ιδιωτικό-τητα, άνεση και έναν πιο αυθεντικό τρόπο φιλοξενίας.

Τοποθετημένες μέσα στο μοναδικό φυσικό τοπίο της οινοπαραγωγικής περιοχής της Πάφου, οι Ezousa Suites αποτελούν μια φυσική εξέλιξη της φιλοσοφίας του Minthis, προσφέροντας μια πιο residential εμπειρία διαμονής, όπου η φύση, η ευεξία, η γαστρονομία και η καθημερινή αίσθηση χαλάρωσης συνυπάρχουν αρμονικά.

Η νέα συλλογή περιλαμβάνει 44 σου-

ιτες δύο υπνοδωματίων και 3 σουίτες ενός υπνοδωματίου, σχεδιασμένες με έμφαση στον χώρο, τη λειτουργικότητα και τη διακριτική πολυτέλεια. Ευρύχωροι εσωτερικοί χώροι, πλήρως εξοπλισμένες κουζίνες και μεγάλες ιδιωτικές βεράντες δημιουργούν την ιδανική συνθήκη για μια διαμονή που προσαρμόζεται φυσικά στους προσωπικούς ρυθμούς κάθε επισκέπτη.

Η αρχιτεκτονική των Ezousa Suites ακολουθεί μια ήπια και απόλυτα εναρμονισμένη προσέγγιση με το περιβάλλον. Χτισμένες αμφιθεατρικά στην πλαγιά του λόφου, οι σουίτες αξιοποιούν το φυσικό φως και τη θέα προς την κοιλάδα, ενώ τα φυσικά υλικά, οι γήινες αποχρώσεις και η αισθητική δημιουργούν

μια αίσθηση σύγχρονης κομψότητας.

Μέσα στο προστατευόμενο τοπίο Natura 2000 της οινοπαραγωγικής περιοχής της Πάφου, το Minthis συνεχίζει να επαναπροσδιορίζει τη σύγχρονη μεσογειακή φιλοξενία μέσα από μια ολιστική lifestyle εμπειρία που συνδυάζει

τη φύση, την ευεξία, τη γαστρονομία και την αυθεντική τοπική κουλτούρα.

Πέρα από τη διαμονή, οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν όλα όσα προσφέρει το Minthis, από το πολυβραβευμένο Minthis spa και το championship golf course μέχρι tennis, padel, μονοπάτια πεζοπορίας, γαστρονομικές εμπειρίες και στιγμές χαλάρωσης μέσα στο φυσικό τοπίο του resort. Οι Ezousa Suites δεν αποτελούν απλώς μια νέα επιλογή διαμονής, αλλά ένα νέο κεφάλαιο για το Minthis και τη σύγχρονη φιλοξενία στην Κύπρο. Έναν προορισμό όπου η πολυτέλεια εκφράζεται μέσα από τον χώρο, την ηρεμία, τη σύνδεση με τη φύση και μια πιο ουσιαστική εμπειρία διαμονής.

Universal Life

Τιμά τους συμβούλους της

Σε μια εντυπωσιακή βραδιά αφιερωμένη στην αριστεία, τη διαρκή εξέλιξη και τη διαχρονική αξία της ανθρωπίνης σχέσης, η Universal Life πραγματοποίησε τη φετινή τελετή βραβείων των κορυφαίων ασφαλιστικών συμβούλων και διευθυντών της στο ξενοδοχείο Landmark στη Λευκωσία. Με κεντρικό μήνυμα την «Αριστεία σε διαρκή κίνηση», η φετινή εκδήλωση ανέδειξε τη δύναμη της συνεχούς εξέλιξης και της αδιάκοπης πορείας προς την αριστεία – μια φιλοσοφία που εκφράζει απόλυτα τους ανθρώπους της Universal Life που με συνέπεια και συνεχή προσπάθεια προσφέρουν ουσιαστική προστασία στους ανθρώπους που τους εμπιστεύονται.

Η βραδιά ήταν αφιερωμένη στους ανθρώπους της πρώτης γραμμής, οι οποίοι με επαγγελματισμό, πάθος και αφοσίωση χτίζουν καθημερινά σχέσεις ζωής με τους πελάτες τους, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενός πιο ασφαλούς και σίγουρου μέλλοντος για χιλιάδες οικογένειες στην Κύπρο.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Universal Life, κ. Παύλος Φωτιάδης, ο οποίος συνεχάρη θερμά το ασφαλιστικό δίκτυο για τη συμβολή του στη διαχρονική ανάπτυξη και επιτυχία της Εταιρείας. Όπως ανέφερε, η Universal Life συνεχίζει να εξελίσσεται δυναμικά, επενδύοντας στρατηγικά σε τεχνολογία, καινοτόμα εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό και ένα ανανεωμένο brand που ενισχύει ακόμη περισσότερο τη δυναμική του ασφαλιστικού δικτύου. Παράλληλα, εξέφρασε την αισιοδοξία του για τη νέα εποχή προοπτικών που διαμορφώνεται για την Universal Life μέσα από τη στρα-

τηγική συνεργασία με τον Όμιλο της Alpha Bank, υπογραμμίζοντας ότι η Εταιρεία συνεχίζει να κινείται σταθερά προς ένα ακόμη πιο ισχυρό και εξελιγμένο μέλλον.

Ο πρώτος εκτελεστικός διευθυντής της Universal Life, κ. Έβαν Γαβάς, συνεχάρη τους βραβευθέντες για τη συνέπεια, το ήθος και τη διαρκή διάθεση εξέλιξης που χαρακτηρίζει την πορεία τους, τονίζοντας ότι η αριστεία δεν αποτελεί έναν στατικό προορισμό αλλά μια συνεχόμενη διαδικασία προσαρμογής, μάθησης και προόδου. Όπως ανέφερε, η Universal Life συνεχίζει να επενδύει δυναμικά στους ανθρώπους, την τεχνολογία και την καινοτομία, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια νέα εποχή ανάπτυξης και ακόμα μεγαλύτερων δυνατοτήτων για το ασφαλιστικό της δίκτυο.

Με τη σειρά του, ο διευθυντής Πωλήσεων της Εταιρείας, κ. Κούλλης Σαββίδης, συνεχάρη τους βραβευθέντες για τη συνέπεια, την προσπάθεια και τη δυναμική που επιδεικνύουν καθημερινά, υπογραμμίζοντας ότι η πραγματική επιτυχία δεν μετρείται μόνο σε επιδόσεις, αλλά κυρίως στην εμπιστοσύνη που χτίζουν με τους ανθρώπους που τους επιλέγουν. Όπως σημείωσε, η αριστεία είναι αποτέλεσμα συνεχούς προσπάθειας, εξέλιξης και ουσιαστικής ανθρώπινης σύνδεσης.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την απονομή τιμητικών διακρίσεων στους Κορυφαίους Ασφαλιστικούς Συμβούλους και στους Κορυφαίους Διευθυντές της χρονιάς 2025, αναγνωρίζοντας την εξαιρετική επαγγελματική τους πορεία, την ποιότητα υπηρεσιών και τη σημαντική συμβολή τους στη διαμόρφωση ενός μέλλοντος που εξελίσσεται διαρκώς μαζί με τους ανθρώπους της Universal Life.

Με τον Ανδρέα Βιολάρη
και τον Λούη Νικολάου

24SPORTS

Οριακή άνοδος και επιλεκτικές τοποθετήσεις στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με μικρή άνοδο 0,08% στις 2.374,48 μονάδες

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΗ

Σταθεροποιητικές τάσεις καταγράφηκαν στο ελληνικό χρηματιστήριο, με τον Γενικό Δείκτη να κινείται σε μικρό εύρος διακυμάνσης και να διατηρεί έτσι τον «στόχο» των 2.400 μονάδων σε κοντινή απόσταση.

Στο επίκεντρο της συνεδρίασης βρέθηκε η Safe Bulkers, η οποία εισήχθη προς διαπραγμάτευση –αποτελώντας την πρώτη εισαγωγή ναυτιλιακής εταιρείας στην ελληνική αγορά– μέσω της παράλληλης εισαγωγής του συνόλου των 101.826.580 κοινών μετοχών της. Αξίζει να επισημανθεί πως η μετοχή της έκλεισε με κέρδη 10,53% στα 6,3 ευρώ, από κέρδη 21,05% και τιμή 6,9 ευρώ που σημείωσε στα υψηλά ημέρας.

Παράλληλα, το ενδιαφέρον των επενδυτών στρέφεται στη σειρά εταιρικών κινήσεων που αναμένονται τις επόμενες ημέρες και εβδομάδες, όπως η προγραμματισμένη έκδοση εταιρικού ομολόγου από τη Lambda Development, η εξελίξις ως προς την Attica Stores, καθώς και η επικείμενη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΔΑΜΗΕ.

Όσον αφορά τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, οι επενδυτές προσπάθησαν για ακόμη μία φορά να αποκωδικοποιήσουν τα αντικρουόμενα μηνύματα ΗΠΑ και Ιράν σχετικά με την προοπτική συμφωνίας, με την αβεβαιότητα στις αγορές να εξακολουθεί έτσι να κυριαρχεί, και τους αναλυτές να επισημαίνουν ότι οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι παραμένουν υψηλοί. «Οι αγορές καλούνται να κρίνουν αν είναι στον αέρα οι διαπρα-

Τα πολύ καλά έως τώρα αποτελέσματα α΄ τριμήνου των ελληνικών εισηγμένων καθώς και οι «ανε-
βασμένες» τιμές-στόχοι που θέτουν για τις ελληνικές τράπεζες οι διεθνείς οίκοι, διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις για περαιτέρω άνοδο της αγοράς, τόνιζουν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

ματεύσεις ΗΠΑ - Ιράν και αν η κλιμάκωση των εκθροισραξιών είναι πιθανή», όπως σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος δι-
οίκησης στην Κύκλος Χρηματιστηριακή.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλει-
σε στις 2.374,48 μονάδες καταγράφοντας οριακά κέρδη 0,08%, ενώ ο τζίρος ανήλ-

θε στα 326,06 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψη-
λής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,07% στις 6.028,58 μονάδες, ενώ με πτώ-
ση 0,12% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίη-
ση στις 3.113,74 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, ξεχώρισαν η
Motor Oil με άνοδο 6,54% και η ΕΛΒΑΛΧαλ-

κός με κέρδη 4,55%, ενώ το 2% ξεπέρασε η
άνοδος σε Allwyn, Cenergy και ΕΥΔΑΠ, και
κέρδη πάνω από 1% κατέγραψαν οι Σαρά-
ντης και ΔΑΑ. Στον αντίποδα, με απώλειες
2,12% έκλεισε η Titan και ακολούθησαν
η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με πτώση 1,87%, η Ακτορ
με πτώση 1,35% και η Metlen με απώλει-
ες 0,86%. Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε
απώλειες 0,21% κλείνοντας στις 2.724,65 μο-
νάδες, με την Τράπεζα Κύπρου να ενισχύε-
ται κατά 0,53%, την Alpha Bank να κλείνει
0,26% υψηλότερα και την Εθνική Τράπεζα
να ακολουθεί με οριακά κέρδη 0,10%, ενώ
απώλειες 1,13% σημείωσε η Optima Bank,
η Eurobank υποχώρησε 0,80% και με πτώ-
ση 0,42% έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς. Η
ανοδική κίνηση του Γενικού Δείκτη, απο-
τέλεσμα της κλιμάκωσης του ενδιαφέρο-
ντος για όσα συμβαίνουν και όσα ακόμη θα
συμβούν στο Euronext Athens ενόψει όσων
σχεδιάζονται από τις εταιρείες με στόχο τη
μεγέθυνσή τους, οδηγεί προς τις 2.400 μο-
νάδες, επισημαίνει ο κ. Τζάνας.

Η αναμέτρηση επομένως με τα υψηλά
έτους αλλά και 16 ετών που σημειώθηκαν
τον Φεβρουάριο, δηλαδή τις 2.407 μονάδες,
είναι πιθανό να μη βραδύνει, κατά τον ανα-
λυτή, στον βαθμό που δεν υπάδρουν εξο-
γενείς διαταρακτικοί παράγοντες. Στους
θετικούς καταλύτες για το Χ.Α. ο κ. Τζά-
νας τοποθετεί, μεταξύ άλλων, τα πολύ κα-
λά έως τώρα αποτελέσματα α΄ τριμήνου
των ελληνικών εισηγμένων καθώς και τις
«ανεβασμένες» τιμές-στόχους που θέτουν
για τις ελληνικές τράπεζες οι διεθνείς οίκοι.

Θετικό κλίμα με ώθηση από τον κλάδο τεχνολογίας

Οι ευρωπαϊκές μετοχές σημείωσαν άνοδο χθες Τρίτη, κα-
θώς μια ισχυρή πρόβλεψη από τον κολοσσό ημιαγωγών ST
Microelectronics ενίσχυσε τις μετοχές τεχνολογίας και οι
επενδυτές αξιολόγησαν θετικά τη δήλωση του Αμερικανού
προέδρου Ντόναλντ Τραμπ ότι η συμφωνία-πλαίσιο των ΗΠΑ
με το Ιράν για τον τερματισμό του πολέμου θα μπορούσε να
οριστικοποιηθεί «την επόμενη εβδομάδα».

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 αυξήθηκε κατά
0,7% στις 625 μονάδες, ενώ ο SX8P, ο πανευρωπαϊκός χρη-
ματιστηριακός δείκτης που παρακολουθεί τις μεγαλύτερες
εταιρείες τεχνολογίας στην Ευρώπη, σημείωσε άνοδο 3,4%,
ως ο τομέας με την καλύτερη απόδοση. Ο βρετανικός δείκτης
FTSE 100 σημείωσε άνοδο 0,33% στις 10.373 μονάδες, ο DAX
30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα κατά 0,46% στις
25.116 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε κέρδη
0,77% στις 8.209 μονάδες. Η μετοχή της κατασκευάστριας τσιπ
ST Microelectronics σημείωσε
άνοδο 15,1%, στα 68,26 ευρώ,

Η μετοχή της κατα-
σκευάστριας τσιπ ST
Microelectronics ση-
μείωσε άνοδο 15,1%,
στα 68,26 ευρώ.

το υψηλότερο επίπεδο από τον
Σεπτέμβριο του 2000, μετά την
αύξηση των στόχων για τα έσο-
δα από τα κέντρα δεδομένων,
καταδεικνύοντας την ισχυρή
ζήτηση από την άνηση στις
τεχνητές νοημοσύνης. Άλλες
μετοχές που σχετίζονται με
την τεχνητή νοημοσύνη, όπως
η Infineon και η Schneider Electric αυξήθηκαν κατά 9,5% και
4% αντιστοίχως. «Οι ημιαγωγοί πιθανότατα δεν αποτελούν
πλέον απλώς έναν παραδοσιακό τεχνολογικό τομέα. Σταδι-
ακά γίνονται η κεντρική υποδομή της αυριανής παγκόσμιας
οικονομίας», δήλωσε ο Τζον Πλάσαρντ, εταίρος και επικεφα-
λής επενδυτικής στρατηγικής στην Cité Gestion. Στην αγο-
ρά εμπορευμάτων, το πετρέλαιο Brent υποχώρησε 0,4% στα
94,60 δολ. ανά βαρέλι και η τιμή του αργού WTI κινήθηκε
χαμηλότερα κατά 0,6% στα 91,63 δολάρια. Στον αντίποδα, η
τιμή του χρυσού σημείωσε άνοδο 0,6% στα 4.533 δολ./ουγγιά.
Στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ ενισχύθηκε κατά 0,1%
σε σχέση με το δολάριο στα 1,1637 δολάρια.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)		
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	150,915	-0,0099
ALCOA CORP	82,97	6,7001
ALTRIA GROUP	68,985	0,488
AMAZON COM	259,97	-0,4938
AMER EXPRESS C	312,39	-0,3668
AMER INTL GROU	73,32	-0,177
AMGEN	326,1875	-0,894
APPLE INC	312,77	2,019
BANK OF AMERIC	52,38	1,689
BAXTER INTL IN	18,95	2,9891
BOEING CO	217,57	-3,0004
BRISTOL MYERS	54,455	-0,9008
CATERPILLAR IN	905,0001	4,5808
THE CIGNA GP O	273,67	-0,1896
CHEVRON	187,65	0,9794
CISCO SYSTEMS	127,32	4,9369
CITIGROUP	131,545	1,9018
CERVENCERAS	11,64	-0,7673
COCA-COLA CO	78,32	-0,4069
COLGATE PALMOL	88,14	-0,3279
DANAOS CORP	129,84	0,9799
DIANA SHIPPING	2,3819	-2,3811
DOW INC	34,5	-0,5477
DUPONT DE NMOU	48,99	2,92
GLBL X EM MR E	39,2	1,611
ENTERGY CP	107,11	2,0387
EXXON MOBIL	149,53	0,1004
FEDEX CORP	330,6	-2,3309
FORD MOTOR CO	16,475	-0,9321
INTL BUS MACHI	323,09	0,8333
GENERAL DYNAMI	337,235	-0,5793
GE AEROSPACE O	320,385	-1,2985
GOLDM SACHS GR	1069,44	1,9894
HALLIBURTON CO	39,955	1,5375
THE HFTD INS O	127,135	0,4464
HP INC	28,105	-4,2093
HOME DEPOT INC	309,31	-0,4442
INTEL CORP	108,77	-0,5122
JOHNSON JOHN SO	223,19	-0,1432
JPMORGAN CHASE	299,42	0,9576
LAZARD INC ORD	48,675	0,2368
MCDONALD'S COR	275,87	0,5907
MERCK & CO	115,63	0,3994
MICROSOFT CP	443,68	-3,6567
3M COMPANY	150,85	-0,053
MORGAN STANLEY	215,68	2,2132
NIKE INC CL B	44,08	-4,0279
NORFOLK SOUTHE	307,51	0,7701
PFIZER INC	25,38	-0,9754
PROCTER & GAMB	139,34	-0,6701
ROCKWELL AUTOM	464,29	1,6597
SLB LMTD ORD	56	2,2831
SOUTHERN	89,935	1,0165
STEALTH GAS	9,43	0,8556
UNISYS CORP	4,725	-1,1506

	-0,7713	TINTO	8308	3,192	INFINITI
95	1,2045	ROLLS-ROYCE HL	1279,2	0,613	K+S NA
95	-0,3771	SAINSBURY(U)	297,3	-1,463	MERCK KGAA
95	-1,6529	SCHROEDERS	584	-0,257	MUENCH RUECK N
95	1,9243	SAGE GRP	910,9935	-4,055	RWE AG
13	-1,2483	ST.JAMES'S PLA	1197	0,588	THYSSENKRUPP A
London/Λονδίνο					
(Σε πέννες)					
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	4153	4,141	STAND.CHART.	2063	2,688
A.B.FOOD	1842,5	1,487	SEVERN TRENT	2900	-0,821
ADMIRAL GRP	3232	-1,583	TRAVIS PERKINS	540,214	2,772
ANTOPAGASTA	4408	6,473	TESCO	430,5	-1,239
AVIVA	611,2	-0,229	TAYLOR WIMPEY	76,306	-0,105
ASTRAZENECA	13214	-1,638	UNILEVER	4105	-0,665
BABCOCK INTL	1036,5	-0,908	UTD. UTILITIES	1280	-2,662
BAE SYS.	1915,0186	-0,651	VODAFONE GRR	112,5184	0,448
BARCLAYS	465,8129	3,386	WPP	278,222	-0,501
BR.AMER.TOB.	4508	-2,51	WHITBREAD	2292	-0,261
BERKELEY GRHL	3400,406	0,714	Zurich/Zupixn		
BUNZL	2282	0,608	(Σε ελβ. Φρ.)		
BP	526,3673	-0,61	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
BT GROUP	526,3673	0,131	ABB LTD N	86,1	3,21
BURBERRY GRP	1170	0,386	RICHMONT N	167,4	0,66
COCACOLA HBC A	4216	-0,486	GEBERIT NI	503,2	0,82
CENTRICA	185,75	-0,284	NOVARTIS N	113	-0,79
COMPASS GROUP	31,92448	0,812	SGS N	86,98	-1,65
CAPITA GROUP	401	1,806	SWISS RE N	219,2	-1,91
DCC	6025	0,25	ADECCO N	16,56	-1,43
DIAGEO	1483,4884	0,588	JULIUS BAER N	64,82	0,93
EASYJET	4573	-0,705	GIVAUDAN N	2832	-0,53
EXPERIAN	2662	-3,288	NESTLE SA	77,76	-0,14
EASYJET	4573	6,257	SWISSCOM N	661	-0,38
FRESNILLO	3290	1,481	SWISS RE N	114,45	-1,42
GLENCORE	591	4,574	UBS GROUP N	37,99	1,17
GSK	1808,5	-1,194	ZURICH INSURAN	553,8	0,36
HIKMA	1435	0,059	Frankfurt/Φρανκφούρτη		
HSBC HLDGS.UK	1386,6	1,967	(Σε ευρώ)		
INTL CONSOL AI	426,1	0,286	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
INTERCON. HOTE	156,55	3,297	ADIDAS N	166,85	1,85
3I GRP	2150	-1,147	ALLIANZ SE	376,7	1,8
IMPBRANDS	2655	-0,744	BASF SE	51,07	0,23
INTERTEK GROUP	5370	-0,363	BEIERSDORF	68,28	-0,34
ITV	82,45	3,019	BAYER N AG	34,1	-1,03
JOHNSON MATTHE	2153,9755	2,172	COMMERZBANK	37,17	0,19
KINGFISHER	285,4181	1,238	CONTINENTAL AG	72,86	2,14
LEGAL&GEN.	630,5	0	DEUTSCHE BANK	27,95	0,43
LLOYD'S BANKING	133,3	3,006	DT BOERSE N	242,1	-5,9
LOUIS BERGER	4,4	0,873	DT LUFTHANSA A	8,36	0,04
LYONS	6,296	0,296	DT TELEKOM N	28,88	0,06
M&S	1,977	0	E.ON SE NA	17,95	-0,21
M&S	1,977	0	FENESIU MEDI	35,69	-0,71
M&S	1,977	0	FRESNIUS SE	36,45	0,1
M&S	1,977	0	HEIDELBERG MAT	183,3	-2,65
M&S	1,977	0	HENKEL AGGCO V	66,04	0,26

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.374,48	2.372,70	1,78	0,08%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.028,58	6.024,10	4,48	0,07%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	17.130,33	17.577,14	-446,81	-2,54%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.904,54	4.859,12	45,42	0,93%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.497,63	2.500,62	-2,99	-0,12%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.113,74	3.117,51	-3,77	-0,12%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.422,70	1.422,06	0,64	0,05%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	539,45	538,12	1,33	0,25%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	2.820,45	2.818,93	1,52	0,05%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	10.892,41	10.884,32	8,09	0,07%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.491,94	4.497,38	-5,44	-0,12%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.359,38	3.335,09	24,29	0,73%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	4.723,90	4.720,32	3,58	0,08%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.724,65	2.730,49	-5,84	-0,21%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.253,23	7.241,20	12,03	0,17%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	12.739,00	12.766,24	-27,24	-0,21%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.442,87	5.418,23	24,64	0,45%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.759,21	4.738,46	20,75	0,44%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΖΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	10.171,44	10.006,32	165,12	1,65%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.552,46	12.646,49	-94,03	-0,74%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	13.966,53	13.718,82	247,71	1,81%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	7.602,71	7.555,23	47,48	0,63%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	148.681.594,78
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	72.543.003,22
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	18.907.503,11
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	15.084.912,96
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	14.597.945,61
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	10.581.018,29
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	8.411.996,00
ΠΟΛΥΠΑΛΛΑΔΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.956.327,40
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.719.837,06
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	3.559.619,57
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.601.397,11
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.318.455,89
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.221.298,12
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.956.084,87
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.414.182,28
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.286.355,61
ΤΡΟΦΙΜΑ	935.792,62
ΥΔΡΕΥΣΗ	902.704,18
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	728.796,70
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	609.979,15
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	583.879,46
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	518.550,19
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	453.653,32
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	395.207,56
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	346.894,56
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ Α.Ε.Ε.Α.Π.	315.596,02
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	284.554,99

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 2 Ιουνίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)		3.9830	3.9830	3.9831	6.5580	35	3.9500	4.0800	3.9830	1.45
ΤΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc		9.3850	9.4800	9.4456	-4.4430	"6.769"	9.4050	9.4950	9.4500	-0.21
ΔΗΕΠ Demetra Holdings Plc (ΕΜ)		1.6600	1.7450	1.7027	3.0720	"362,176"	1.6900	1.7450	1.7450	3.25
ΛΕΠΕ 7Q Investments Public Limited		0.1280	0.1420	0.1413	0.3050	263	0.1280	0.1420	0.1420	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ LOUIS PLC		0.1020	0.1050	0.1031	-0.0090	"25.000"	0.1020	0.1050	0.1020	-7.27
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD		3.0000	3.0200	3.0075	-0.2060	"2.000"	3.0200	3.0800	3.0000	0.00

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD		2.4400	2.5600	2.4965	-1.0970	"8.603"	2.4400	2.5600	2.5000	0.00
ΚΟΣΑ ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.3060	0.3160		
ΜΙΝΕ MINERBA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ		0.0400	0.0400	0.0400	-0.1430	"2.500"	0.0380	0.0400	0.0400	-4.76
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)							0.0625	0.0705		
ΑΚΕΠ "ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ "UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD							0.3300	0.3620		
ΙΣΕΠ "ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"							0.0250	0.0000		
ΚΕΑΕ CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ "REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0000	0.0000		
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)		0.0045	0.0045	0.0045	-0.0420	"5.311"	0.0045	0.0050	0.0045	-10.00
ΦΑΣΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ "HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0135	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ "ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "							0.0000	0.0000		
ΚΩΝΣ CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)		0.2200	0.2500	0.2389	0.4730	"13.762"	0.2500	0.2800	0.2500	-8.76
ΛΕΠΤ LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD		0.1840	0.1840	0.1840	-1.6200	"9.443"	0.1890	0.2000	0.1840	-9.80
ΛΟΞΕ LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD		1.1800	1.4200	1.2192	-7.1240	"1.790"	1.2700	1.3600	1.3000	0.00
ΤΟΚΙ TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD							0.0000	0.3280		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ DISPLAY ART PLC (Σ)							0.0250	0.0000		
ΡΟΛΑ ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)							0.0070	0.0000		
ΔΒΚΔ ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							1.3800	0.0000		
ΚΕΤΣ THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD		1.2400	1.2850	1.2626	2.0670	"17.906"	1.2600	1.2800	1.2700	2.42
ΚΥΘΡ Κ. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD		0.4600	0.4600	0.4600	0.0000	550	0.4160	0.4600	0.4600	0.00
ΤΣΙΒ ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ		5.1500	5.2000	5.1546	2.3100	"1.100"	5.0500	5.2000	5.2000	1.96

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ CHRIS ΙΩΑΝΝΟΥ PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0720		
ΚΕΟ ΚΕΟ PLC		2.7400	2.8400	2.7511	3.4440	"10.283"	2.7000	2.8000	2.7800	2.96
ΜΙΤΣ ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ							0.7100	0.7500		
ΜΠΛΕ BLUE ISLAND PLC							1.6400	1.7500		
ΦΡΟΥ ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD		0.4600	0.4600	0.4600	-0.2480	"7.000"	0.4620	0.4940	0.4600	0.00

Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ NET INFO PLC							0.0000	0.0000		

Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ LORDOS UNITED PUBLIC LTD							0.1940	0.2100		

Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)		0.4300	0.4400	0.4300	1.4810	"8.875"	0.4140	0.4400	0.4400	4.76
ΠΑΝΔ ΠΑΝΔΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ		0.2240	0.2280	0.2251	-0.0100	"7.209"	0.2240	0.2340	0.2240	-3.45
ΦΙΛΟ ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)							0.0000	0.1380		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD		1.2200	1.2300	1.2287	2.8740	"10.314"	1.2300	1.2400	1.2300	2.50

ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Χρηματοοικονομικά										
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)							0.0275	0.0285		
ΚΑΕΠ "ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"							0.0000	0.2080		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ ERMES DEPARTMENT STORES PLC							0.0135	0.0145		
ΤΟΕΠ "ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"							0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ "DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"							0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ Α. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)							0.0000	0.0000		

Βιομηχανία										
ΣΤΔΔ CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)		0.2300	0.2320	0.2320	-1.6130	405	0.2320	0.2480	0.2320	-6.45

Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)							0.2400	0.2640		

ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΡΙΧΣ1 REHUB PLC – Ομόλογα 2028 (Σ)							0.0000	0.0000		
ΡΙΧΣ2 REHUB PLC – Ομόλογα 2030 (Σ)							0.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε συν από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Αντί Προσφυωννημένη Συναλλαγή'.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΩΚΟΣΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	105	433	10.260
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	1	20	3.254
FTSE/Χ.Α. Large Cap	104	413	7.006
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.455	13.729	1.934.398
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	52	868	6.369
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	43	144	3.342
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜΧΩΝ (ΚΟ)	20	133	104.682
ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	110	510	13.260
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	105	1.963	56.621
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	324
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	123
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	22	109	2.283
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	59	3.107	1.409.819

Πώς οι boomers κατέστρεψαν την οικονομία στην Ευρώπη

Επιβάρυναν τις νέες γενιές με το κόστος του κοινωνικού κράτους και των συντάξεων

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η χρηματιστηριακή φοβία περιορίζει την ανάπτυξη

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μια, σημαντική για την οικονομία, απόσταση στις δύο ηπείρους που χωρίζει ο Ατλαντικός αφορά τη συμμετοχή των νοικοκυριών στις χρηματαγορές. Εσείς, πόσες μετοχές έχετε στο οικογενειακό χαρτοφυλάκιο; Οι αμερικανικές οικογένειες, πάντως, έχουν την υψηλότερη από ποτέ συμμετοχή στα χρηματιστήρια, ακόμη πάνω και από την περίοδο της «φούσκας» των dot com, το 2000. Το 47% των κεφαλαίων τους έχει τοποθετηθεί σε μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια (Absolute Strategy Research). Στην Ευρωζώνη τα πράγματα είναι διαφορετικά. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Stockholding in Europe) η άμεση κατοχή μετοχών φθάνει στο 23% των διαθεσίμων, αν προστεθούν αμοιβαία καλύπτεται το 34% των διαθεσίμων και μένει περίπου ένα 8%-10% για κρυπτονομίσματα.

Γιατί αυτή η χρηματιστηριακή ευρωφοβία; Η έρευνα εντοπίζει ως αίτια την έλλειψη επαρκών πόρων, έντονη διάθεση αποφυγής ρίσκου, που ίσως προκύπτει από τον προηγούμενο λόγο, μειωμένη εμπιστοσύνη στις αγορές, αλλά και άγνοια των οικονομικών διαδικασιών.

Η κατάσταση αυτή στέρει από την ευρωπαϊκή αγορά πόρους που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξη αλλά και από τα νοικοκυριά πλούτο που θα προέκυπε από την καλύτερη αξιοποίηση των διαθεσίμων τους. Υπάρχουν όμως και χειρότερα, στα ευρήματα ανά χώρα. Τα υψηλότερα επίπεδα συμμετοχής σε χρηματιστηριακά προϊόντα εντοπίζονται σε Φινλανδία, Γερμανία και Βέλγιο, χώρες στις οποίες η απευθείας κατοχή μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων υπερβαίνει το 40% των διαθεσίμων.

Στο χαμηλότερο σημείο της Ευρωζώνης είναι η Ελλάδα, όπου η κατοχή χρηματιστηριακών επενδύσεων είναι περίπου 20%. Τα ποσοστά αυτά παραμένουν σταθερά για μακρά περίοδο, παρότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει μικρή αύξηση. Ωστόσο η αύξηση αυτή αντανάκλα την είσοδο νέων επενδυτών με σχετικά μικρά ποσά εξαιτίας της διάδοσης των εφαρμο-

γών ψηφιακών συναλλαγών και χρηματιστηριακές συναλλαγές χαμηλού κόστους.

Η έρευνα καταναλωτικών προσδοκιών της ΕΚΤ ερευνήσει τους λόγους που οι «μη επενδυτές» παραμένουν στην ιδιότητα αυτή. Στην περίπτωση της ελληνικής αγοράς, ο πρώτος λόγος (σχεδόν 60%) είναι η έλλειψη χρημάτων. Μετά αυτόν ίσως δεν χρειάζεται να αναζητήσουμε άλλες αιτίες, ωστόσο καταγράφονται το υψηλό ρίσκο (36%), η χαμηλή εμπιστοσύνη (30%), η έλλειψη γνώσεων (19%) και ακολουθεί η προσχηματική «έλλειψη χρόνου» με 9% και με 4% ίσως η ελκρινής απάντηση για σχέδια αγοράς διαρκών αγαθών, δηλαδή επιπλών, αυτοκινήτου, ηλεκτρικών συσκευών.

Η έλλειψη χρημάτων επικρατεί σε όλες τις χώρες εκτός από την Ολλανδία, όπου ο πρώτος λόγος είναι το υψηλό ρίσκο.

Περίργως σε πολλές χώρες, στη Γερμανία, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Αυστρία, προβάλλεται η έλλειψη χρόνου σε μεγαλύτερο βαθμό από την Ελλάδα και την Ιταλία.

Ενα ισχυρό εύρημα είναι ότι η εκπαίδευση συσχετίζεται θετικά με τη συμμετοχή στη χρηματιστηριακή αγορά, ακόμη και μετά τον έλεγχο άλλων παραγόντων όπως το εισόδημα και η κατάσταση απασχόλησης.

Για παράδειγμα, στη Γερμανία, το ένα τρίτο των αποφοίτων πανεπιστημίου έχει μετοχές (περίπου 50% όταν συμπεριλαμβάνονται τα αμοιβαία κεφάλαια). Αντιθέτως, λιγότερο από 20% (περίπου 27% όταν συμπεριλαμβάνονται τα αμοιβαία κεφάλαια) όσων έχουν εκπαιδευτικό επίπεδο χαμηλότερο από λύκειο συμμετέχουν στη χρηματιστηριακή αγορά.

Στη Γαλλία, τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 32% και 15% όταν συμπεριλαμβάνονται τα αμοιβαία κεφάλαια. Η πιο δραματική διαφορά μεταξύ των εκπαιδευτικών ομάδων παρατηρείται στην Ολλανδία, όπου μόνο 9% των ατόμων χωρίς απολυτήριο λυκείου έχουν άμεσα μετοχές, ενώ μετάξ των αποφοίτων κολεγίου η συμμετοχή είναι 29% (15% και 44%, αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβαίων κεφαλαίων).

Πριν από μερικές δεκαετίες, οι οικονομικές ανισότητες στην Ευρώπη ήταν σε μεγάλο βαθμό οριζόντιες: Οι πλούσιοι Δυτικοί οδηγούσαν BMW και έκαναν διακοπές στο εξωτερικό, ενώ οι φτωχοί Ανατολικοί επισκευάζαν μόνοι τους τις χαλασμένες συσκευές και στέκονταν σε ουρές για ψωμί. Σήμερα, οι ανισότητες έχουν αποκτήσει μια κάθετη διάσταση, αφού είναι πλέον ορατές μέσα στις ίδιες τις οικογένειες.

Με τις τιμές των ακινήτων σε δυσθεώρητα ύψη, οι νέοι αδυνατούν να φύγουν από το πατρικό τους σπίτι και αναρωτιούνται εάν θα απολαύσουν ποτέ ως ενήλικοι τον τρόπο ζωής που έβλεπαν από τους γονείς τους, όταν ήταν παιδιά. Οι 30άρηδες εργαζόμενοι πληρώνουν υψηλούς φόρους για να χρηματοδοτήσουν τις συντάξεις των ηλικιωμένων, που αποσύρθηκαν όταν βρίσκονταν στην ακμή τους. Με το κόστος που σχετίζεται με τη γήρανση να απορροφά το ένα τέταρτο του ευρωπαϊκού ΑΕΠ, οι νέοι Ευρωπαίοι νιώθουν σαν να παίρνουν μέρος –άθελά τους– σε μια απάτη τύπου «πυραμίδας», γράφει ο Economist.

Και εάν το ευρωπαϊκό κοινωνικό κράτος είναι πράγματι μια απάτη, τότε τον ρόλο του «κακού» παίζουν οι baby boomers.

Όσοι γεννήθηκαν στις δύο δεκαετίες μετά το 1945, που είναι σήμερα από 60 έως 80 ετών, θα ήθελαν να γραφτούν στην Ιστορία ως η πρώτη γενιά μετά από αιώνες που δεν ξεκίνησε έναν πόλεμο στον οποίο η μία ήπειρος να βρέθηκε απέναντι στην άλλη. Οι κοινωνιολόγοι θα θυμούνται για πάντα τη δεκαετία του 1960, όταν οι boomers επιχείρησαν να αντικαταστήσουν τον σοβινισμό με το

Ο πιο προφανής πυλώνας των διαγενεακών ανισοτήτων είναι τα σπίτια, τα οποία οι boomers αγόρασαν πάμφθην, αλλά σήμερα αξίζουν εκατομμύρια. Οι τιμές των κατοικιών στην Ευρώπη έχουν εκτοξευθεί, με αποτέλεσμα οι νεότερες γενιές να είναι αποκλεισμένες από την αγορά κατοικίας.

rock 'n' roll, αλλά οι οικονομολόγοι δεν θα κρίνουν αυτή τη γενιά τόσο ευγενικά. Οι baby boomers έδωσαν στους εαυτούς τους γενναιόδωρες συντάξεις, οι οποίες ωστόσο στηρίχθηκαν σε δημογραφικές τάσεις που έχουν έκτοτε ανατραπεί. Το κόστος τους έκανε την Ευρώπη ληθαργική, γράφει ο Economist, καθώς ενώ οι σημερινοί παππούδες κληρονόμησαν μια ήπειρο σε ανοικοδόμηση μετά τον πόλεμο, την παραδίδουν σε άμεση ανάγκη επιδιόρθωσης από τη ζημία που αυτοί βοήθησαν να προκληθεί.

Ο πιο προφανής πυλώνας των διαγενεακών ανισοτήτων είναι τα σπίτια, τα οποία οι boomers αγόρασαν πάμφθην, αλλά σήμερα αξίζουν εκατομμύρια. Μπορεί να

δανείστηκαν με υψηλότερα επιτόκια για να τα αποκτήσουν, όμως ωφελήθηκαν από τη μεγάλη άνοδο της αξίας τους, αρότου αποπλήρωσαν τα στεγαστικά τους.

Ακόμη και προσαρμοσμένες στον πληθωρισμό, οι τιμές των κατοικιών στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί κατά 25% σε μόλις μία δεκαετία, με τα ενοίκια να αυξάνονται επίσης ταχύτερα από τα εισοδήματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι νεότερες γενιές να είναι αποκλεισμένες από την αγορά κατοικίας.

Ασφαλώς, όλα αυτά δεν συμβαίνουν μόνο στην Ευρώπη. Ειδικά στην Ευρώπη, όμως, το κοινωνικό κράτος επιβαρύνει τις νέες γενιές με το κόστος της γήρανσης. Ενώ σε μέρη όπως η Αμερική, η Ιαπω-

νία και η Ν. Κορέα, οι άνω των 65 στηρίζονται στη δουλειά και στις ιδιωτικές συντάξεις τους για να ζήσουν, οι Ευρωπαίοι σταματούν να εργάζονται νωρίς, ζουν πολλά χρόνια και περιμένουν από το κράτος να πληρώσει τον λογαριασμό της συνταξιοδότησής τους.

Στις ΗΠΑ, τα τρισεκατομμύρια δολάρια που έχουν τοποθετηθεί σε ιδιωτικούς συνταξιοδοτικούς λογαριασμούς χρηματοδοτούν τα venture capitals και τα private equity funds, που επέτρεψαν στις αμερικανικές εταιρείες να εξελιχθούν σε μεγάληρια. Αλλά στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, οι σημερινές συντάξεις καταβάλλονται από τους σημερινούς εργαζομένους, με την προσδοκία ότι οι αυριανοί, ακόμη αγέννητοι

εργαζόμενοι, θα πάρουν τη σκυτάλη και θα χρηματοδοτήσουν τους δικούς τους γονείς καθώς θα μεγαλώνουν. Αυτό σημαίνει λιγότερα κεφάλαια για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και ένα τεράστιο κόστος για τα κρατικά ταμεία.

Όλα αυτά δεν είχαν τόση σημασία όσο η οικονομία και ο πληθυσμός αυξάνονταν, όμως τώρα οι δημογραφικές τάσεις αντιστρέφονται. Το 1960, σε κάθε συνταξιούχο στη Δυτική Ευρώπη αντιστοιχούσαν πάνω από πέντε εργαζόμενοι, αλλά σήμερα η αναλογία είναι μόνο 1 προς 2,5. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι σημερινοί εργαζόμενοι πρέπει να πληρώνουν για τις συντάξεις των γονιών τους, αλλά και ταυτόχρονα να κάνουν και διευθετήσεις για τις δικές τους συντάξεις, όπως κάνουν οι Αμερικανοί, τουλάχιστον κατά ένα μέρος. Η μοναδική λύση για να βελτιωθεί η αναλογία εργαζομένων/συνταξιούχων είναι η εισαγωγή μεταναστών στην αγορά εργασίας, όπως αυτή έχει αποδειχθεί τοξική για την πολιτική ζωή στην Ευρώπη.

Με τον ευρωπαϊκό πληθυσμό να γερνά, δεν προκαλεί εντύπωση οι πολιτικοί βάζουν σε προτεραιότητα τα συμφέροντα των ηλικιωμένων. Όταν τα δημόσια οικονομικά είναι σφικτά, πάντα βρίσκονται χρήματα για να προστατευθούν οι συντάξεις και τα σπίτια των ηλικιωμένων, εις βάρος των δαπανών για την παιδεία και την καινοτομία.

«Το μέλλον της δημοκρατίας καθορίζεται ολόενα και περισσότερο από τους ψηφοφόρους που δεν έχουν μέλλον», λέει ο Μαξίμ Σιμαίχι, οικονομολόγος στο Club Landoy, ένα think tank για το δημογραφικό στη Γαλλία.

Ενας Έλληνας «τρέχει» μια ελβετική εταιρεία της F1

Πώς η Swiss Fibertec πέρασε στα χέρια του επιχειρηματία Γιάννη Αιλανού

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Πριν από περίπου τρία χρόνια, ο Φίλιπ Σραντς αναζητούσε επίμονα έναν επενδυτή για τη Swiss Fibertec. Εχοντας αφιερώσει σημαντικό μέρος της ζωής του στην εταιρεία, πίστευε πως είχε πλέον φτάσει στο σημείο όπου χρειαζόταν ένα νέο πρόσωπο, με φρέσκα ματιά και διαφορετική δυναμική, για να την οδηγήσει στην επόμενη εποχή της.

Σε έναν κλειστό κύκλο παρουσιάσεων προς υποψήφιους επενδυτές βρέθηκαν τυχαία και ο Γιάννης Αιλανός. Στην αρχή δεν είχε καμία πρόθεση να εμπλακεί. Όμως, όσο άκουγε την παρουσίαση ένιωθε ολόενα και περισσότερο την ανάγκη να επικοινωνήσει με τον κ. Σραντς, όχι για να συζητήσουν μια εξαγορά, αλλά για να του δώσει μερικές φιλικές συμβουλές σχετικά με το πώς θα μπορούσε να συστήσει πιο αποτελεσματικά την εταιρεία του.

Αυτό το τηλεφώνημα αποδείχθηκε καθοριστικό. Μέσα από τη σχέση που χτίστηκε σταδιακά, ο Γιάννης Αιλανός αποφάσισε τελικά να γίνει ο άνθρωπος που θα αναλάμβανε τη νέα πορεία της Swiss Fibertec, αποκτώντας τελικά τον έλεγχο. Ο ίδιος, εξάλλου, διέθετε πολύχρονη εμπειρία στο

επιχειρείν από τη θητεία του ως στέλεχος στην Airbus και στον όμιλο effa. Με ανανεωμένο όραμα, αποφάσισε να επανασχεδιάσει το μέλλον μιας μικρομεσαίας ελβετικής εταιρείας που, παρά το μέγεθός της, κινείται διαχρονικά στην αιχμή της τεχνολογίας. Όταν ιδρύθηκε, πίσω στο 1970, είχε έναν και μόνο σκοπό: να εξυπηρετεί τις ανάγκες της Formula 1. Μια συνεργασία που παραμένει ενεργή και εκτεταμένη μέχρι σήμερα, με την εταιρεία να κατασκευάζει σύνθετα εξαρτήματα ανθρακονημάτων (carbon fiber composites) υψηλής ακρίβειας για τα μονοθέσια του κορυφαίου πρωταθλήματος του παγκόσμιου μηχανοκίνητου αθλητισμού.

«Οι απαιτήσεις είναι τεράστιες και η εταιρεία έχει μάθει να λειτουργεί κάτω από ασφυκτική πίεση χρόνου, ιδιαίτερα όσο πλησιάζουν οι ημερομηνίες των αγώνων», εξηγεί στην Κ ο κ. Αιλανός, ο οποίος μετά την είσοδό του το 2023, πέρα από βασικός μέτοχος, εκτελεί καθήκοντα διευθυνόντος συμβούλου. Πρόσφατα αναδείχθηκε CEO της Χρονιάς στον τομέα του Aerospace & Advanced Manufacturing από το Business Worldwide Magazine. Στόχος της εταιρείας είναι πλέον να επεκτείνει το αποτύπωμά της και να ενι-

Ο Γιάννης Αιλανός από στέλεχος της Airbus βρέθηκε στο τιμόνι της Swiss Fibertec. Πρόσφατα αναδείχθηκε CEO της Χρονιάς στον τομέα του Aerospace & Advanced Manufacturing από το Business Worldwide Magazine.

σχύσει την παρουσία της σε κλάδους όπου απαιτούνται ελαφριά, αλλά εξαιρετικά ανθεκτικά και στιβαρά εξαρτήματα, το βασικό πλέονέκτεμα των ανθρακονημάτων. Η φιλοσοφία της εδράζεται σταθερά στην εξειδίκευση, με αιχμή του δόρατος την ποιότητα, μακριά από τη λογική της μαζικής παραγωγής. Εξάλλου, αυτή η νοστροπία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ελβετικού DNA της. «Εμείς είμαστε υπεύθυνοι τόσο για το testing όσο και για την αξιολόγηση των εξαρτημάτων. Από τη στιγμή που παραδίδονται, για παράδειγμα, στη Formula 1, δεν υπάρχει περιθώριο επιπλέον ελέγχου, πρέπει να λειτουργούν στην

εντέλεια», σημειώνει. Όλα πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις της, οι οποίες απέχουν 40 χλμ. από τη Ζυρίχη, ενώ απασχολεί περίπου 25 εργαζομένους, η πλειονότητα των οποίων είναι Ελβετοί.

Δεδομένου ότι δραστηριοποιείται σε ένα ιδιαίτερα εξειδικευμένο αντικείμενο, κινείται σε μεσοσία μεγέθη, με τον τζίρο της να ανέρχεται στα 6 εκατ. ευρώ. Ακόμη και την περίοδο που έψαχνε τον βηματισμό της, ήταν κερδοφόρα. Με την προσθήκη νέων συνεργασιών εκτιμά ότι θα αρχίσει να αυξάνει το εκτόπισμά της, ενώ με το ελληνικό χρώμα πλέον στο μετοχικό σχήμα της

δεν αποκλείει να συμμετάσχει και σε έργα στην Ελλάδα. Οι λύσεις της βρίσκουν εφαρμογή στην αυτοκινητοβιομηχανία, στην αεροπορία, στο διάστημα και στην άμυνα, σε τομείς δηλαδή όπου τα περιθώρια σφάλματος είναι σχεδόν μηδενικά. Ωστόσο δεν περιορίζει το χαρτοφυλάκιο της, το οποίο αγγίζει και τα προϊόντα πολυτελείας. Είναι ενδεικτικό ότι πρόσφατα έχει προχωρήσει στην παραγωγή ενός περιορισμένου αριθμού τσαντών, βάζοντας μια πιο fashion διάσταση στη δραστηριότητά της. Σε ένα περιβάλλον όπου η ευρωπαϊκή βιομηχανία προσβλέπει σε νέες ισορροπίες, η εταιρεία επιδιώκει να μεταβεί από έναν εξειδικευμένο προμηθευτή της Formula 1 σε έναν ευρύτερο τεχνολογικό παίκτη για βιομηχανίες με αυστηρές προδιαγραφές.

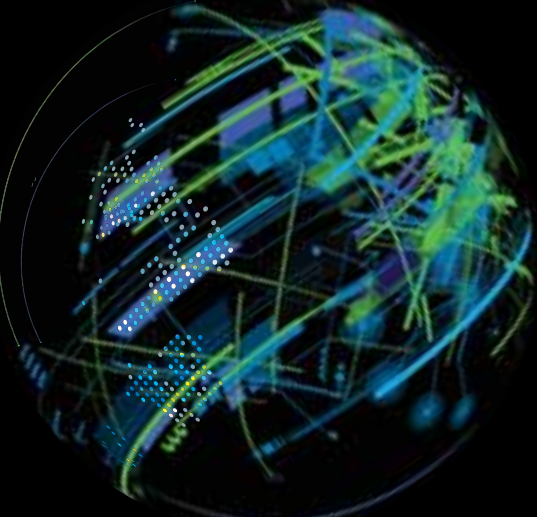
Τελικά, η περίπτωση της Swiss Fibertec υπογραμμίζει για ακόμη μια φορά πως οι ευκαιρίες δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα γεωγραφικά ή επιχειρηματικά όρια, ακόμη και στην πιο «κλειστή» και απαιτητική ελβετική αγορά. Ο Γιάννης Αιλανός διέκρινε μια τέτοια ευκαιρία εκεί όπου άλλοι είδαν απλώς μια εξειδικευμένη βιομηχανική εταιρεία και επέλεξε να περάσει την πόρτα που είδε να ανοίγεται μπροστά του.

Deloitte.
Private

Standing out from the crowd

Check out the **top performers** in the 5th edition of Cyprus and the Middle East Technology Fast 50 program.

© 2026 Deloitte Limited

50 Technology Fast 50
DATE

Explore the results!

